zé listánkat, s a válaszok egységes képet mutatnak. A rossz jegy a többség szerint nem titkolnivaló (előbb-utóbb úgyis rájönnek). Ha valaki szemez velem az utcán, nos, az már az én magánügyem. Bár néhány lány szerint a barátnőnek elmondható. A szülők válása nem titok, bár nem tartozik a családon kívül senkire. A barát elmondott bánata azonban igenis nagy titok, ezzel nem szabad visszaélni! A kapott ajándékot nem kell titkolni, bár büszkélkedni sem helyénvaló vele. A másnak készítendő ajándék viszont szigorúan az elhallgatandó dolgok közé soroltatik! Saját örömünket rontjuk a szószátyársággal! A csúfolás fölött megoszlik a vélemény: az erről való beszélgetés újabb gúnyra ad alapot. Mások szerint viszont az osztály előtt őszinte kiteregetés segít. Szakkör helyett el lehet menni — titokban — moziba, de azért utólag illő bevallani. A tanárokkal történt összeütközés otthon elmondható, míg a betegség sem tartozik a titkok fogalmába, bár az ember nem hirdeti úton-útfélen.

ÁLLÍTSD SORRENDBE AZ ALÁBBI TULAJDONSÁGOKAT! — kértük. A bátorság fontos, bár nem döntő tényező a levélírók szerint. Azért nem árt, ha egy fiú bátor. A szépség nem minden, sőt volt, aki odáig elment ítéletében: aki szép, az nem okos. Az értelemre, bizony szükség van! A segítőkészség pedig az egyik legfontosabb jellemvonás, ahogy a titoktartás is. A humor nem lényeges, az akaraterő viszont minden képesség alapja!

NÉVTELEN LEVÉL volt a témája tizedik kérdésünknek. A három lehetőség közül legtöbben arra szavaztak: nem szólnának, úgy tennének, mintha semmiről sem tudnának ... Szép volt az őszinteség, csak hát mi azért valami keményebb kiállásra gondoltunk.

AZ ÉN TITKOM — adtuk meg a végső kérdésben a „házi dolgozat" címét. Sokan újra titokzatosak voltak: ez akkora titok, hogy még névtelenül sem írhatják le ... Mások vállalták a nyíltságot. „A legnagyobb titkom az, hogy megkaptam az első csókomat ..." „Rettenetes úgy élni, hogy tudod azt, hogy bármikor ledobhatják az atombombát. Elég csúnya dolog volt, hogy megkérdezték. Ez idáig az én titkom volt." „Az én titkom a önbizalom. Ugyanis kövér vagyok." „Ilyen titkom még nem volt, gyerek vagyok még." „Az én titkom Ő! Azért titok, mert ha a szüleim megtudnák, eltiltanának tőle. Nem akarom, hogy mások beleavatkozzanak a titkaimba."

A tükörlevelek írói ezúttal is mind lányok. A fiúknak, úgy látszik, nincsenek titkaik. Vagy nagyon is vannak? Csak a fiúk még titoktartóbbak, mint a lányok?

MIT MUTAT

? Hozz föl olyan
ottad, és olyat is,
neg a titkot?

ikok a családod-
da nem, mit gon-

8. Az alábbiak közül mit sorolsz a titkok közé, és mit nem?
Rossz jegyet kaptam az iskolában,
valaki szemezett velem az utcán,
szüleim válni készülnek,
barátom elmondta, mi bántja,
szép ajándékot kaptam,
szép ajándékot készítettem,
az osztályban csúfolnak,
szakkör helyett moziba mentem,
összeütközésem volt a tanárommal,
súlyos beteg van a családban.
Indokold meg a döntésedet!

Különleges tükröt tartunk most elétek, olyat, amelyikben lerajzolttetek tulajdonságaitokat is megláthatjátok. Persze csak akkor, ha valóban őszinték vagytok magatokhoz, és ezt az őszinteséget megosztjátok velünk is.

Miután titkokról van szó, természetesen eldönthetitek, hogy névvel vagy jeligével küldi-tek-e be válaszotokat. Akár így, akár úgy, bennünket ebben a témában is kot s titoktartás kötelezettsége, neveket és címeket ezúttal sem adunk ki. Azt mindenesetre jelezzétek, hogy fiúk vagytok-e vagy lányok; hány évesek, és hányadik osztályba jártok?

Tükrünk ezúttal sem ígér díjat, csupán azt az örömet és izgalmat, amit az őszinte önvizsgálat jelent. Köszönjük bizalmatokat. Az őszi Pajtások egyikében közösen gondolkodunk el a válaszokon.

Leveleiteket szeptember 15-ig várjuk. Címünk: Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra írjátok rá: TITOK-TÜKÖR.

TITOKTÜKÖR

valaki, de ő nem
nogy vegye észre
élményed, hogy
naguktól.
emtesz, hogy le-
tni egymás iránti

9. Állítsd sorrendbe értékük szerint az alábbi tulajdonságokat!
Bátorság,
szépség,
értelem,
segítőkészség,
titoktartás,
humor,
akaraterő,
Indokold meg a válaszodat!

10. A levélíró a bizalmába avatott: névtelen levelet ír tanárotoknak. Mit teszel?
a) Szólsz a tanárnak.
b) Nem szólsz, úgy teszel, mintha semmiről sem tudnál.
c) Megpróbálod lebeszélni az illetőt a levélírásról.

11. Az én titkom. Fogalmazd meg legnagyobb titkod „titkát"!

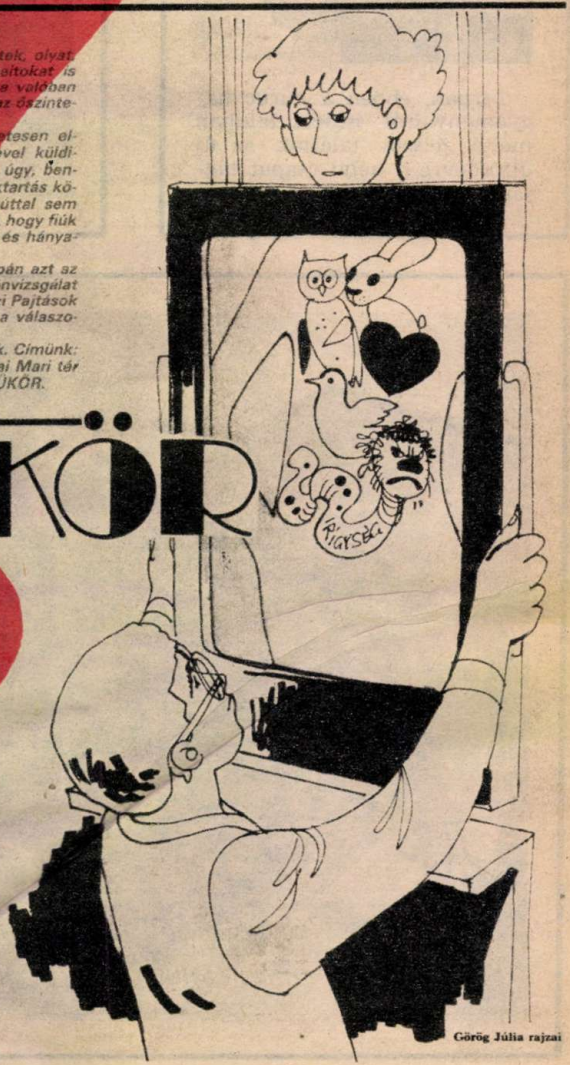

Görög Júlia rajzai

ZSIBONGÓ

Tarpán, ebben a kuruc hagyományairól ismert faluban méltó jelszót találtak az új úttörőévre a helyi csapat tagjai.

IZOMLECKÉZTETÉS

Szinte minden gyerek ismeri az ugróiskolát. Ez az egyszerű, szórakoztató játék kitűnően fejleszti az ügyességet és a lábak erejét. A négy egyes és két páros négyzetből álló „pálya" végigszökdelése könnyű feladatnak látszik, de ha valaki fél órán át játszik, kellemes zsibbadást érez az izmaiban. A játék érdekességét a különböző feladatok jelentik: egy- és kétlábas szökdelések, fordulatok, célba dobás, az eldobott tárgy felvétele. Az ugróiskola kockái bárhol felrajzolhatók. Egy egészen kis területen akár 10—15 gyerek is vidáman ugrálhat.

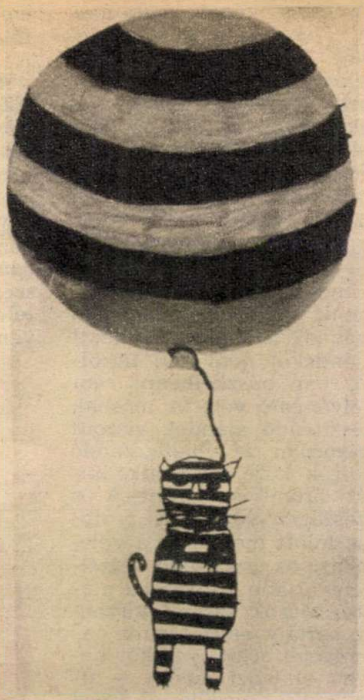

LÉGI RAJZOK

Milyennek látod a repülést? — kérdezték a gyerekektől a MALÉV rajzpályázatának kiírói. Volt, aki ilyennek: kedvesnek, játékosnak, humorosnak. A több mint száz legjobb pályázó azóta a MALÉV vendégeként a valóságban is megismerkedett a repüléssel. A pályázat rajzaiból október végéig látható kiállítás a Petőfi Csarnokban.

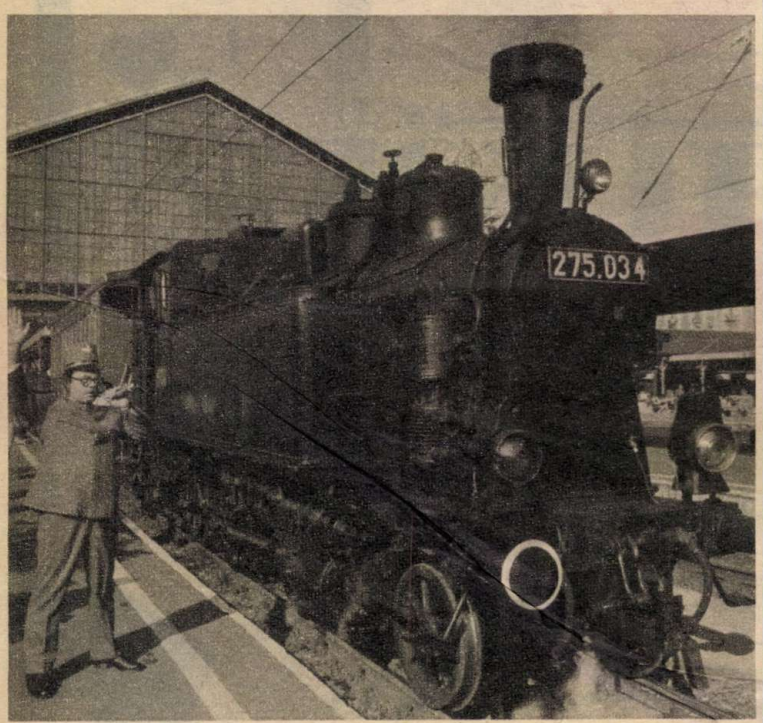

NOSZTALGIAVONAT

A képen látható öreg mozdony immár ötvenhárom éves. Akik ezen a nyáron felültek a Budapest és Siófok között közlekedő vonatra, 140 évet ugrottak vissza az időben. Éppen abba a korba, amikor Petőfi Sándor járt a gőzvasúton. Pest és Vác között. Ez a vonat — az a vonat, csak az útirány változott.

ISMÉT A TAKARÉKOSSÁGRÓL

A Magyar Úttörők Szövetsége és az Országos Takarékpénztár Tanulók Takarékpénztára közös pályázatot hirdet. Pályázhattok önálló tervezésű persellyel, a takarékosságot népszerűsítő plakáttal, történettel, mesével. A legjobb pályamunkák készítőit táborozással jutalmazzák.

Beküldési határidő: 1987. március 1.

Pályázataitokat a legközelebbi OTP-fiók címére küldjétek!

HARMINCÉVES AZ MSZMP

Harminc évvel ezelőtt, az ellenforradalom nehéz napjait követően, november elsején, Kádár János vezetésével, új forradalmi központ jött létre, amely a Magyar Szocialista Munkáspárt nevet vette fel. Ideiglenes Központi Bizottságának tagjai a magyar munkásmozgalom régi, kipróbált harcosai voltak. Három nappal később, a megalakult forradalmi munkás-paraszt kormány hozzálátott az ország életének fellendítéséhez.

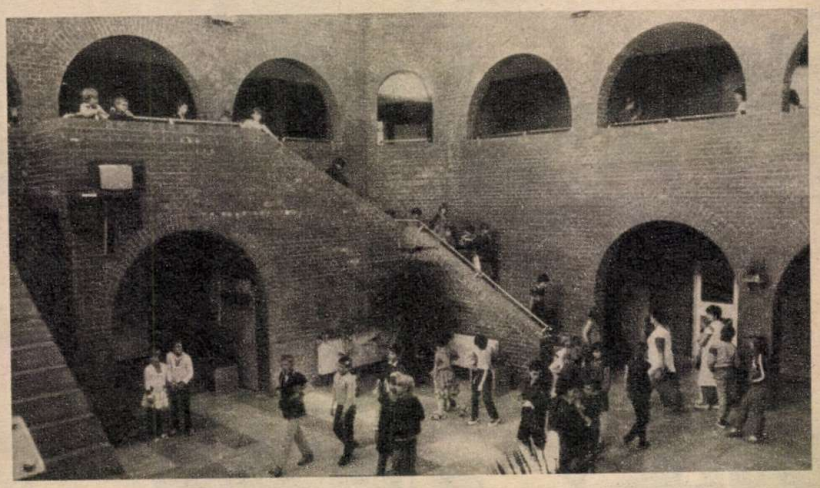

DABASI ÁRKÁDOK

Mint egy régi megyeháza, olyan az idei tanév kezdetére átadott szép új iskola Dabason. A tíztantermes intézmény Gyóni Géza költő, a település szülöttjének nevét viseli.

PÓNISZEMLE

Ha hiszed, ha nem, erre is volt példa: póniszemlét tartottak hazánkban. Az esemény színhelye Debrecen volt, életre hívója a helyi agrártudományi egyetem állattenyésztési tanszéke. A pónikat megszámlálták és megvizsgálták. „Ők" ugyanis — tudtad-e? — védett állatok.

ZSIBONGÓ

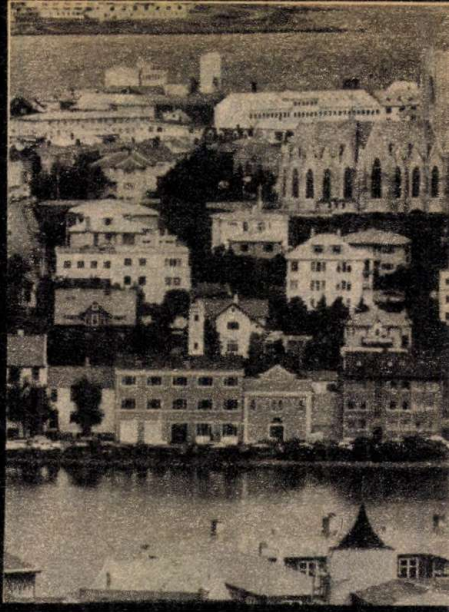

A sziget fővárosában, Reykjavikban működik a világ legrégebbi parlamentje, az Althing. 930-ban alapították

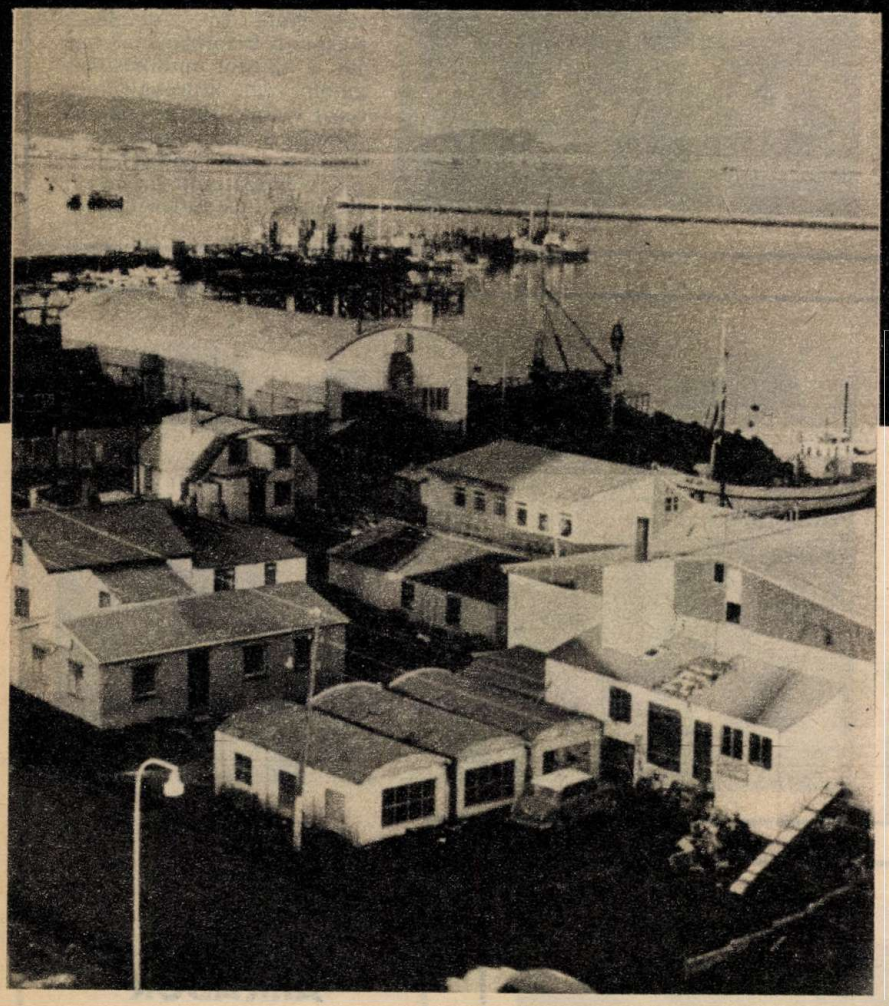

Izlandi kikötő halászhajókkal. Az ország gazdaságának fő ágazata a halfeldolgozás

SVÉD ÓRÁK -IZLANDI NAPOK

Megvallom, amikor néhány hete a televízió jóvoltából tanúja lehettem annak, hogy Stockholmban komoly, nyakkendős férfiak megállítják a tárgyalóterem órájának mutatóját, meglehetősen vegyes érzelmek fogtak el. Persze tudtam, hogy a diplomaták e jelképes műveletének nagyon is konkrét értelme van. Olyankor folyamodnak ehhez a módszerhez, amikor az értekezlet befejezésének határideje lejár, de még kis időre szükség van a megállapodás tető alá hozásához. Ilyenkor tehát áll a hivatalos óra, a tárgyalók pedig idegesen lesik karórájukon a mutató haladását: vajon elég lesz-e az így nyert tényleges idő, hogy elérjék a célt?

Stockholmban végül is megállapodás született, amit hétfői napon írtak alá, pénteki dátummal — aztán újra megindították az órát, s az a szokott módon ketyeghetett tovább. Ez a furcsa játék az idővel Európában olyan időszakot idézett fel, amikor kontinensünk a mainál biztonságosabb helynek tűnt — nevezetesen az enyhülés szakaszát. Immár több mint 11 esztendeje, hogy Helsinkiben, Albánia kivételével valamennyi európai ország — összesen harminchárom —, valamint az Egyesült Államok és Kanada vezetői aláírták az úgynevezett helsinki záróokmányt.

Ez volt az enyhülés — francia szóval a détente — csúcspontja. Ebben a megállapodásban az aláírók tudomásul vették a második világháború után Európában létrejött realitásokat: a határokat, az államok egymás közti viszonyát szabályozó bonyolult egyezményeket, a különböző társadalmi rendszerek létezését. Bár ma ez természetesnek tűnik, 1945 után évtizedekig nem volt az. Európa feszültségben, kölcsönös félelemben élt. A hidegháború idején Nyugaton a „keleti támadás" veszélyével riogatták az embereket, nálunk a Nyugat katonai készülődései keltettek aggodalmat — annál is inkább, mert vezetői makacsul elutasították például az NDK elismerését.

Később ez megtörtént, de számos pont tisztázatlan maradt: megoldásuk az európai biztonsági és együttműködési értekezletre maradt, amely

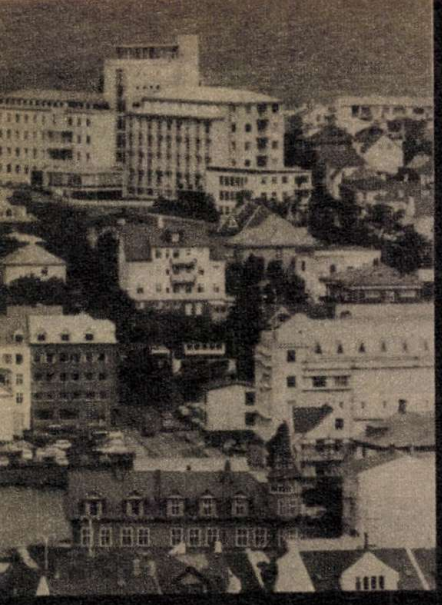

Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára feltétlen hive a két nagyhatalom közötti párbeszédnek

Reagan elnök merev álláspontja, a csillagháborús kísérletek folytatása lehetetlenné tette a megállapodást

egy Budapesten kiadott felhívás nyomán ült össze, és évekig tárgyalt. A kérdéseket több csoportra osztották — ezeket „kosárnak" nevezték a diplomaták. Földrészünk biztonságának vannak ugyanis politikai, gazdasági, az emberi jogokkal összefüggő, s végül katonai kérdései. Külön-külön, de egymással szoros összefüggésben vizsgálták meg őket: én engedek itt, cserében azért, hogy te engedsz ott. És megszületett a hosszú, bonyolult, de fontos okmány, amelynek jelentős része van például abban, hogy mindennapjainkból hiányoznak a túlzott feszültség jelei, s hogy manapság nap mint nap tarka Bábellé alakítják a külföldiek Budapestet, s milliószámra nyaralunk mi is külföldön.

Persze földrészünk nem valamiféle sziget a világban — ezt már az is mutatja, hogy az Egyesült Államok és Kanada is jelen volt Helsinkiben, egyszerűen azért, mert csapatokat tartanak Európában, sőt az Egyesült Államok atomfegyvereket is. 1975-ben megszületett a megállapodás az államok közötti kapcsolatok elveiről — de a fegyverkezési verseny folytatódott, sőt Európába is új, sokszorta gyilkosabb fegyverek kerültek. A nemzetközi légkör is sokat romlott: ezzel magyarázható, hogy a helsinki záróokmány végrehajtásának figyelemmel kísérésére irányuló úgynevezett „utótalálkozók" az elmúlt évtizedben nem sok eredményt hoztak — jobbára csak szószékül szolgáltak a vitákhoz.

És mégis: a szüntelen találkozások, tárgyalások nyitva tartották az ajtót az együttműködés új lehetőségei előtt. Előbb Belgrádban, majd Madridban üléseztek, legutóbb Bécsben ültek össze. Különböző részkérdésekről vitáztak Ottawában, Budapesten (tavaly ősszel a kulturális fórumon), Bernben és Stockholmban.

Több mint két éve folyó tárgyalás után, ezúttal Stockholmban eredmény született a megállított óra alatt. Tizenegy év után először fordult elő, hogy a helsinki záróokmányt aláírók közös megegyezéssel továbbfejlesztették az európai biztonsági és együttműködési rendszert. Ráadásul ez az első átfogó, katonai jellegű megállapodás a Kelet és a Nyugat között azóta, hogy 1979-ben megkötötték a szovjet—amerikai SALT—II szerződést a stratégiai atomfegyverkezés korlátozásáról.

A téma a biztonság és a bizalom erősítése volt; a meglepetésszerű háborús támadás lehetőségének kizárása. Ez talán elvontan hangzik, hiszen Hitler „villámháborúi" ma már történelmi tananyagot jelentenek. A Szovjetunió vagy Franciaország — Európa e két nagyhatalma — aligha felejtheti azonban, hogy a náci hadigépezet sikereit a II. világháború elején nem utolsósorban a meglepetés biztosította. Ezért írta elő már a helsinki záróokmány a hadgyakorlatok előrejelzését, a nagyobbakra megfigyelők meghívását; nehogy valamely fél hadgyakorlatnak álcázva készítsen elő támadást, vagy fordítva, a másik fél hadgyakorlatát vélje támadásnak.

A stockholmi értekezleten arról tárgyaltak, miként lehetne ezt a rendszert tökéletesíteni, továbbfejleszteni. Az utolsó pillanatban — vagy inkább az után 72 órával — végül is megállapodtak. Európa biztosabb hely lett, mert előre be kell jelenteni a hadgyakorlatokat, méghozzá az eddigieknél kisebbeket is, több megfigyelőt hívnak meg a felek egymáshoz, és vitás esetekben légi ellenőrzésre is mód nyílik. Ez különösen azért fontos, mert példát szolgáltathat a fegyverzetet, a hadseregeket érintő más, jövőbeli egyezségek ellenőrzésére is.

Mivel ugyanakkor súlyos viták is folytak két aláíró, a Szovjetunió és az Egyesült Államok között, ez az ő jövőbeli kapcsolataik alakulása szempontjából is figyelemre méltó. Vagyis a vita, sőt a veszekedés egy adott kérdésben nem kell hogy akadályává váljon a megegyezésnek másokban, amelyeknek rendezése kölcsönös érdek. Ezt bizonyítja a reykjavíki találkozó létrejötte Gorbacsov és Reagan között is. És bár az úgynevezett „munkacsúcson" az eredetileg tervezettnél négy órával hosszabb tárgyalási idő alatt sem születtek meg a világszerte áhított eredmények — az amerikai elnök változatlanul ragaszkodik az úgynevezett csillagháborús tervekhez! —, mi mégis Mihail Gorbacsov szavaira emlékszünk majd a jövőben. Mint sajtóértekezletén elmondta, ő a maga részéről továbbra is bizakodó, mert egyes részkérdésekben még soha nem állt ilyen közel egymáshoz a szovjet és az amerikai álláspont. A párbeszéd, az enyhülés lehetősége továbbra is megmaradt.

Baracs Dénes

PETROVÁCZ ISTVÁN

KESERŰ VAKÁCIÓ 9

— Ne félj, nem bánt! — bátorította Kisjakab. — Figyelj! Blöki!

Hanem a korcs nem juhászodott meg. Hátsó lábával megtámaszkodott egy kiálló gyökérbe, s ugrásra készen fogta-ugatta őket.

— Blöki, te! Nem ismersz meg?

Kisjakab simogatásra előrenyújtotta a kezét s a kutya felé indult. De mindjárt visszakozott is. A korcs rámordult.

— Na, Blöki, ne izélj már! Hallod!

A házból kenetlen teleajtó csikorgása hallatszot, s a kerítésen át kiszólt egy öblös hang:

— Blöki, te, kusshadj! Kit kerestek, gyerekek?

Gazdája szavaira Blöki abbahagyta az ugatást, de nem tágított a két fiú mellől.

— Kezét csókolom! — kiáltotta Kisjakab. — Én vagyok az, nénje, nem tetszik megismerni?

A nénje megszólításra Pemete szögletes képén ártatlan mosoly futott szét, amitől még belapított orra is kifényesedett kissé. Ugyan, kit szólít nénjének Kisjakab, hiszen a Blökit lecsendesítő hang tulajdonosa aligha lehet nő.

Aztán nagyot nézett, amikor a kiskapuban meglátta Zsófi nénit. Az asszony megjelenésében nem volt semmi nőies, nyűtt, alakjátvesztett, agyonmosott tréningalsót viselt, s hosszú ujjú férfi kardigánt. Férfiasan rövidre nyírt hajában őszes szálak csillagtak.

Megállt a kapuban s széttárta a karját.

— Kisjakab, kisfiam! — kiáltotta olyan önfeledt boldogsággal, ahogyan csak a kövér emberek tudnak örülni. — Nem hiába álmodtam bikával az éjjel! Mondtam is Károly bátyádnak reggel, meglátod, vendégek jönnek!

Kisjakab kibontakozott nénje karjaiból, s Ubrizsire mutatott, aki a szeme csücskéből lopva még mindig Blökit figyelte.

— A barátom, Ubrizsi Gábor! De én csak Pemetének hívom! Ugye, nénje nem haragszik, hogy velem jött!

— Kezicsókolom! — hadarta Ubrizsi s megazította vállán a fémvázas hátizsákot. A megállótól a tanyáig végig ő cipelt

— Miket beszélsz? — taszította hátba Kisjakabot nénje, s lesegítette Ubrizsi válláról a zsákot...

— Jól tetted, hogy elhoztad a barátodat, dehogyis haragszom érte! — folytatta a félbeszakadt beszélgetést már bent, a konyhában, ahol közben ebédet adott a gyerekeknek. — És ha haragudnék is, kit érdekel? Ki kíváncsi az én véleményemre, ki kérdez meg engem? Apád semmi esetre sem! Ha annyira kell nektek anyuska háza, legyen a tietek! Hanem azt csak elvárhatnám apádtól, hogy idejöjjön, és azt mondja: beszéljük meg!...

De miért is neked mondom ezt, a végén még azt hiszed, rád haragszom...

Mert a levesből Pemete tányérjába, s folytatta:

— Apádra igenis haragszom, tudd meg! Nem ismerek rá, annyi ideje sincs, ha nem jön, legalább írna néhány sort. Ehelyett anyánkkal üzenget. És én anyuskának soha nem tudtam ellentmondani!

Kisjakab sehogyan nem tudta lenyelni az utolsó kanál levest. Pemete viszont másodszor is kért a csirkepörköltből.

— Ne beszéljünk erről többet! — húzódott be a sarokba nénje pityeregve. — Megírtam anyuskának, csináljon amit akar, én az örökrészemről lemondok. — Zsebkendőt vett elő, s a szeméhez nyomkodta. — Esztek még?

Pemete harmadszor is kért a pörköltből, Kisjakab azt hazudta, nem éhes, Kecskeméten evett.

Amire kíváncsi volt, megtudta: apa nemhogy semmi olyat nem írt az ikertestvérének, amiből az kikövetkeztethette volna, hogy válnak, azt se írta meg, hogy a fia elszökött otthonról. Vagy szégyelli magát, vagy még mindig vitatkoznak az anyjával.

Ettől ugyan okosabb nem lett, de legalább pillanatnyilag megnyugodott.

Segített nénjének leszedni az asztalt. Közben Pemete hozzákészülődött, hogy elmosogasson.

Zsófi néni a szennyes edényt a zománcos mosogatóba állította. Ubrizsi meleg vizet eresztett a tányérokra, aztán megkérdezte, hol talál mosogatószert.

— Mi nem használunk szert — világosította fel nénje. — Jó bő vízben öblögetünk, s a vizet a jószág moslékjához öntjük.

S megmutatta a deszkalappal letakart kádat, amelyben a mosogatóvizet s az ételmaradékot gyűjtötték, aztán kitárta a tisztaszoba ajtaját.

— Hurcolkodjatok be!... Igazán rendesek vagytok — dicsérte a fiúkat, miközben azok berakták az eltörölgetett edényt a konyhaszekrénybe. — Mit szólnátok hozzá, ha néhány napra magatokra hagynálak benneteket s meglátogatnám a sógornőmet Helvécián? Vigyáztok a jószágra?

— Menjen csak nénje! — vágta rá gondolkozás nélkül Kisjakab. — De ugye, nem kötelező a házban aludni? Mi ugyanis a barátommal sátorozni jöttünk.

— Ez már a ti dolgotok! — hagyta rá az asszony s elkezdett készülődni.

Két éve, amikor Kisjakab utoljára nénjééknél nyaralt. Ha leveszi a szandálját, az ujjain megszámolhatta, hány négylábú háziállat sír, röfög, bőg az ólakban, istállókban. A tyúkokat, jércéket, kakasokat, libákat már akkor is bajos lett volna számba venni, tele volt velük a hátsó udvar.

Az aprójószág az elmúlt két évben sem fogyatkozott meg, viszont a disznók alaposan megszaporodtak. Csak süldőből volt legalább negyven. Aztán nyolc anyakoca, rengeteg kismalaccal, s vagy egy tucat hízó.

S az istállóban egy helyett két tehén. Meg hat hízóbika.

Nénje elindulása előtt elkészítette a jószág moslékját az esti etetéshez, de a vályúkat már a két gyereknek kellett kimosni, majd vödörben a moslékot széthordani.

A tehenek, hízómarhák gondja Károly bácsira maradt, aki amint hazaért, éppen csak átöltözött s rohant az istállóba fejni.

A két gyerek még megvárta a friss tejet, ivott belőle, megköszönte s ment aludni a kertbe, a sátorba.

(Folytatjuk)

POP SHOW ROCK

DÉVÉNYI TIBOR ROVATA

IRON MAIDEN

SCORPIONS

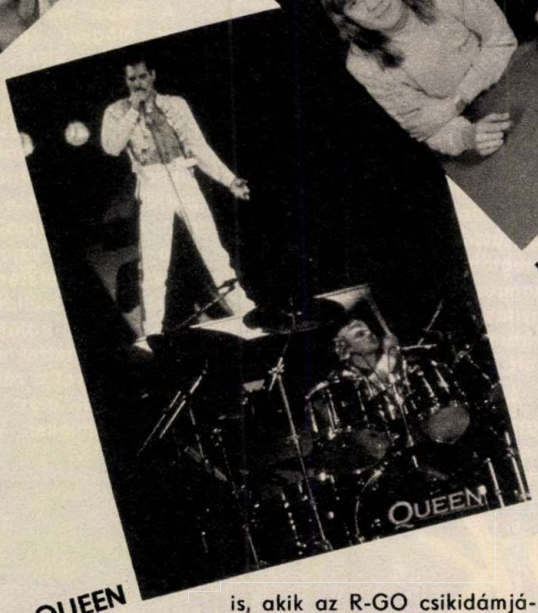

QUEEN

Nagyon sok levelet kaptam, hogy rovatunk – címe ellenére – keveset foglalkozik a rockzenével. A héten igyekszem ezt az adósságot törleszteni. Az ügynek az adott aktualitást, hogy ezen a nyáron több különböző stílusú, világhírű rockegyüttes is ellátogatott Magyarországra.

Először is azt kell tisztázni, hogy ma hol is áll a rockzene a világ könnyűzenei életében. Elkerülte vagy sújtja-e ezt a divatos muzsikát a válság. Egyértelműen elmondhatjuk, hogy a 80-as évek eléggé megtépázták a rock zászlaját. Ennek oka elsősorban az, hogy nagyon sok stílusirányzat alakult ki az utóbbi időben. Míg régebben egy osztály egyszerűen csak két részre szakadt: voltak a popperek, akik a diszkót kedvelték és voltak a rockerek, akik pedig csak a rockzenéért éltek-haltak. Ma ha közvéleménykutatást tartanánk bármelyik felső tagozatos osztályban, rögtön kiderülne, hogy tízen a diszkót szeretik, öten a kemény rockot, hárman a slágerzenét játszó Dolly Rollt vagy Neotont, de lesznek olyanok is, akik az R-GO csikidámjára esküdnének. Az öltözködés is megváltozott a színpadon és a nézőtéren egyaránt. Amíg csak rockerek és popperek voltak, addig a ruházat is kétfajta volt. A rockzene barátai szakadt farmert hordtak bőrdíszítéssel, különböző tintával rárajzolt mintákkal. A popperek divatos szoknyát, nadrágot, élénk színű ingeket hordtak, és ebben jártak a diszkóba. Így aztán élesen meg lehetett különböztetni, hogy ki melyik táborhoz tartozik. Manapság nagyon kevesen hordják ezeket a szélsőséges ruhadarabokat. Ma egy rockkoncerten megtalálhatók a diszkó kedvelői, a normális ruházatban tapsoló nézők is. Csak talán a színpad közvetlen közelében láthatunk vérbeli rockruházatokat. Az öltözködésről azért kellett ilyen bőven beszélni, mert ezt észrevették a színpadon álló rockzenészek is, és 1986-ra ehhez igazították muzsikájukat.

Ma többfajta rockzenét ismerünk. Európában három irányvonal a legdivatosabb. Legnagyobb örömünkre, mind a három zenei irányzat legjelesebb képviselői felléptek Budapesten. Ezek voltak a Scorpions, a Queen és az Iron Maiden.

A Scorpions muzsikája főleg a hatalmas technikára épül. Hangfalhegyekkel, mindenféle zajkeltő műszerekkel felszerelve járják a világot – sokkoló programjukkal. A zenészek életvitele már közel sem az, mint amiért tulajdonképpen kialakult ez a zene. Az ilyen típusú zenekaroknál már elképzelhetetlen az önfeledt muzsikálás, az órákig tartó improvizáció. Színpadi szakemberek állítják be műsoraikat, szigorú menedzserek vigyáznak még étrendjükre is. Ennek a zenének a fő mozgatórugója elsősorban a pénz.

A Queen-féle muzsikát is anyagi érdekek irányítják – azzal a különbséggel, hogy egy fantasztikusan tehetséges rockzenészre épül az egész. Olyan énekesre, aki bármely zenei műfajban megállná a helyét. Ráadásul már ott álltak a rock bölcsőjénél és ezért minden csínját-bínját ismerik. Lépést tudnak tartani a divattal. Olyan ügyesen alakítják mindig stílusukat, hogy mindig divatosak legyenek, de ne térjenek el az alaplényegtől. Tehát mindig rockot játszanak, de ha kell, olyat, hogy a diszkóban is szívesen táncoljanak rá. Egész biztos, hogy ez az irányzat fogja legjobban túlélni a válságot.

Kétségtelen, a legrockosabb stílust az Iron Maiden-típusú zenekarok képviselik. Hangzásban, színpadi megjelenésben a legjobban hasonlítanak a régi nagy csapatokhoz. Igazi kemény zenét játszanak látszólag felszabadultan. Azért csak látszólag, mert életvitelben már meg sem közelítik a régieket, akik egy-egy rockfesztiválon képesek voltak több napon át együtt élni a közönséggel, együtt étkezni és együtt élni a kitaszítottak életét. Ott voltam a zenekar sajtófogadásán, ahol főleg arra voltam kíváncsi, hogy valóban olyan félelmetesek-e ezek a „kemény rockzenészek" közelről is. Azt kaptam, amit vártam. Az egyik zenész karján jó minőségű diszkóóra, a másik lábán olyan cipő, hogy a Zeneakadémiára se lehetne elegánsabban menni és olyan tisztességesen szürcsölték az eléjük tett narancsszörpöt, mint bármelyik suli-klubdélután résztvevői. Szinte lehetetlen volt elképzelni, hogy néhány óra múlva ők fogják kőkemény gitárpengetéssel tűzbe hozni a közönséget . . .

Egy szó, mint száz, útkeresés előtt a rockzene is. A változás előttünk fog történni, és ezért ezen az olalon még sokat fogtok olvasni erről. Csak ki kell várnunk!

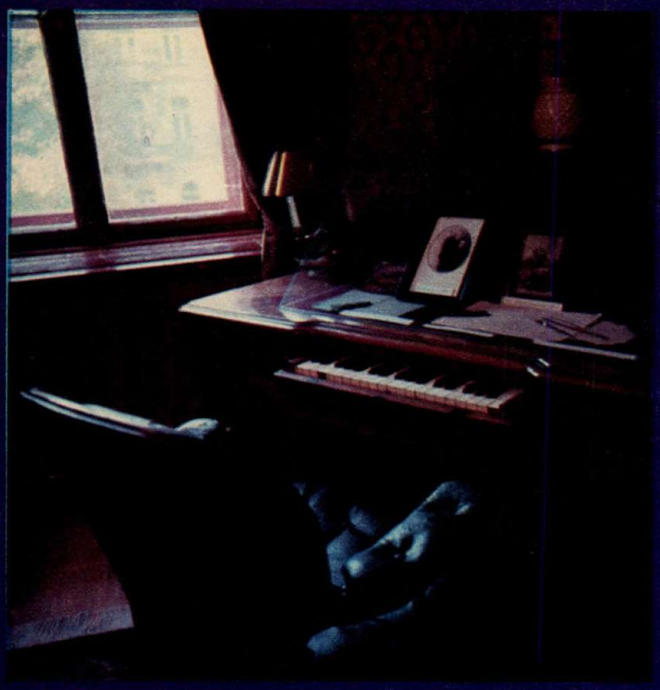

Meséló zongorák

Hol vannak azok a hetek, hónapok, évek, amikor elegendő volt a mesternek csak egyetlen futamot játszania a zongorán, s a közönség máris tombolt a gyönyörűségtől... Apró kis jelek, látogatók névjegyei, a tanítványok hosszú „lajstroma", levelek, órarend-beosztások, no meg egy kártyaasztal árulkodik arról, mennyire mozgalmasak lehettek a nagy művész Pesten töltött napjai is. Liszt Ferenc az év egyharmad részét ugyanis itt töltötte, innen utazott aztán a Róma melletti Tivoliba, majd Weimarba, a tél beálltával, úgy december táján petig újra Pestre. Nem jegyezték föl, hogy a három lakhely közül melyiket szerette a legjobban. Egy azonban biztos, mindenütt keményen dolgozott. A Vörösmarty utcában levő lakást is megtöltik a hangszerek, a zongorák, az orgonák, bizonyításaként annak, hogy a virtuóz itt is naponta gyakorolt, komponált.

A három szobából kettőt igyekeztek úgy berendezni a nemrég felavatott múzeum munkatársai, ahogy Liszt rendezte be annak idején. A tekintélyes gyűjteménynek csak egy része került a látogatók elé, relikviák sokasága pihen még raktárakban, gondosan becsomagolva. Leírások, levelek segítették a zenetörténészek, muzeológusok munkáját, ezek alapján került például eredeti helyére az a Rómát ábrázoló festmény is, amely a zeneszerző egyik kedvenc képe volt, s melyet felhívás alapján, alig egy-két hónapja hozott a múzeumba egy idős hölgy.

A lakás, mely a múlt századi magyar zeneakadémia elnökének, Liszt Ferencnek szolgálati otthona volt, ma afféle kis zarándokhely. Zeneiskolások, művészek gyűjtenek itt erőt további pályájukhoz, zenetörténészek faggatják a múltat e falak között. A lisztománia, a Lisztért való fanatikus rajongás, már a zeneszerző életének végére is tiszteletté szelídült. Tiszteletté, melyet halála után is tovább erősítettek művei, tiszteletté, melyet a ránk hagyott műveken túl, most a múzeum tárgyai, emlékei is őriznek majd.

S. F.

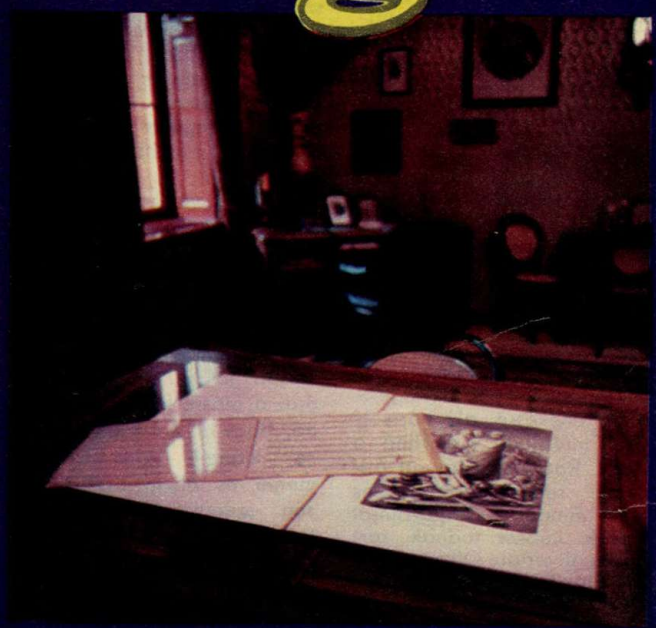

Egy művészt
csak alkotásai őriznek
meg igazán. De ezek
mellett azért elmondanak
róla sok mindent a tárgyai is...

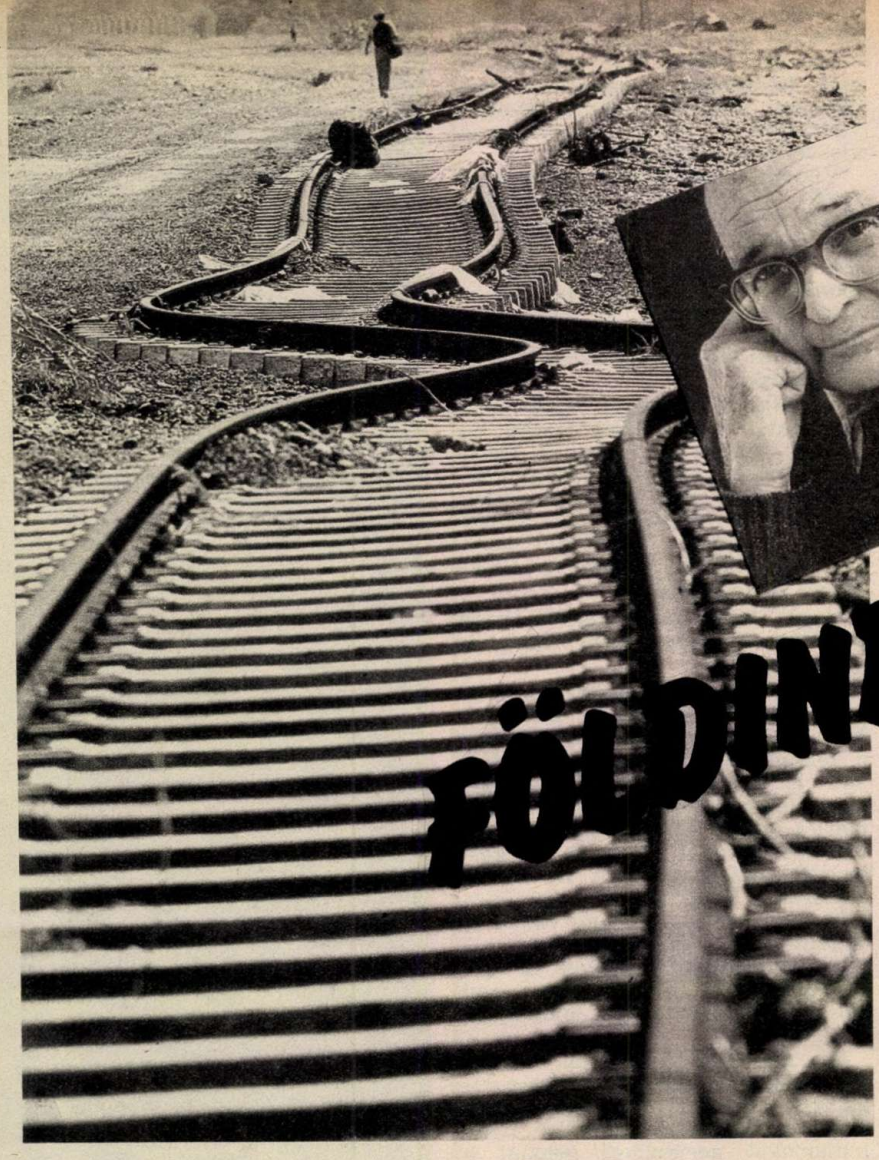

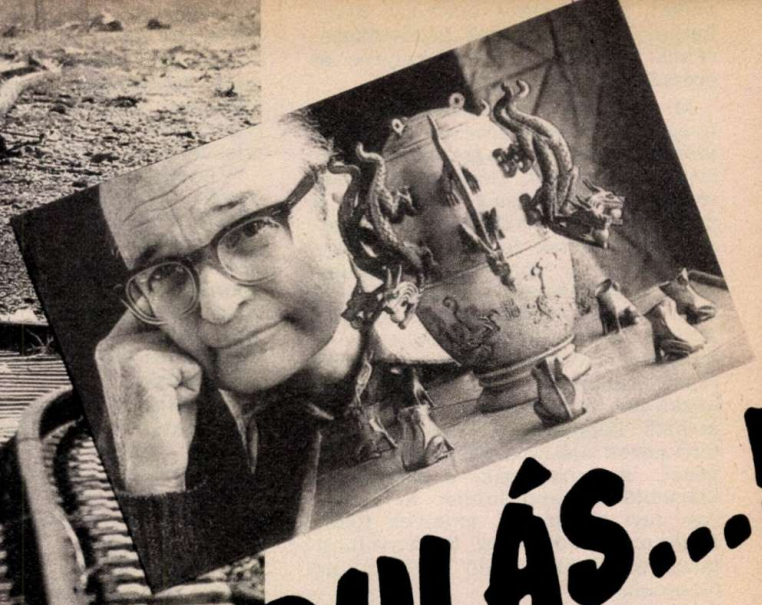

FÖLDINDULÁS...!

Az ember időről időre hajlamossá válik némi elbizakodottságra a természettel szemben. Az utóbbi évek sorozatos tragédiái viszont újra csak azt bizonyítják, hogy mozgósítható erőink sajnos, még mindig nem mérhetők a bolygónk belsejében feszülő energiákhoz. Egész egyszerűen védtelenek vagyunk, ha talpunk alatt váratlanul megmozdul a föld.

Persze, az embert éppen az tette emberré, hogy sohasem békélt meg kiszolgáltatott helyzetével. Tehát szembeszáll a földindulással is. Célszerű épületeket tervez, megszervezi a károk gyors felszámolását, a mentést, és mindenekelőtt megkísérli előre jelezni az elemi csapást. Hogy lehetőleg ne érje váratlanul . . .

Hol várható földrengés?

A földrengések előrejelzése a tudomány kulcsproblémái közé tartozik. Annál is inkább, mivel a földkéreg rendszeres mozgásainak kitett területeken él ma bolygónk lakosságának mintegy egyharmada. Ezeken a területeken különleges szilárdságú épületeket emelnek, amelyeknek tartószerkezetei még az erős lökéseknek is ellenállnak. Az ilyen építkezések természetesen jelentős többletkiadást igényelnek. Ezért minden esetben — mondjuk egy villamoserőmű megépítését megelőzően — a tervezők felhasználják az adott körzetre vonatkozó speciális térképet, amely a lehetséges földrengészónák feltüntetése mellett tartalmazza a lökések várható erejét, az epicentrumtól való terjedési sáv szélességét, a lökések várható ismétlődését. Ilyen térképek alapján születik aztán végső döntés az építkezés típusára vonatkozóan.

Igor Gubin, a Szovjet Tudományos Akadémia levelező tagja évtizedeken keresztül tanulmányozta a Közép-Ázsiában — a világ egyik szeizmológiailag legaktívabb körzetében — lezajló földrengéseket, és olyan — úgy is mondhatnánk —, számokban eddig ismeretlen törvényszerűséget állapított meg, amely szerint: az azonos szerkezetű és méretű aktív geológiai képződményekben azonos típusú földrengések következnek be. Hasonló a tészkük, az energiájuk, a lökések ereje és ismétlődése. Ez a felfedezés jelentős mértékben pontosította a veszélyes zónák méreteit és rajzolatát, lehetővé tette a lökések erejének és a bekövetkező katasztrófa egyéb paramétereinek pontosabb meghatározását.

Az elmúlt évek során I. Gubin és tanítványai huszonhárom jelentős földrengést jeleztek nagy pontossággal, köztük olyan területeken is, ahol földrengésre korábban sohasem került sor. Ily módon maga a természet igazolta a tudósok feltevéseit.

Indiában például a Bombay közelében tervezett vízi erőmű építését megelőzően I. Gubin konzultánsként működött közre. Egyetlen kérdést kellett megválaszolnia: a kiválasztott területen hagyományos vagy különleges, szeizmológiailag védett építési módszert alkalmazzanak-e? Alaposan megismerve az építkezési területet, a tudós kijelentette, hogy komoly földrengésre kell számítani, bár ezen a területen még sohasem volt földrengés. A szovjet geofizikus véleményét elfogadták, és az rendkívül rövid időn belül be is igazolódott. A bekövetkezett természeti csapás az időben meghozott intézkedéseknek köszönhetően nem okozott olyan károkat, mint az egyébként történt volna.

Segít a kémia

Valerij Barszukov, a Szovjet Tudományos Akadémia levelező tagja a közelmúltban a következőket mondta: „A földrengések előrejelzésében alkalmazott szeizmológiai, elektromágneses, hidrodinamikai stb. módszerek közül a geokémiai módszerek látszanak a leghatékonyabbaknak. Ma már elmondhatjuk, hogy ezekkel a módszerekkel időben megszerezhetjük a legfontosabb informá-

ciókat, azaz pontos adatokat nyerhetünk a földrengések bekövetkezésének várható idejére, helyére és erősségére vonatkozóan."

Mi ezeknek a módszereknek a lényege? A földrengéseket megelőző időszakokban a talajgázok kiáramlását, a föld alatti vizek vegyi összetételének változásait vizsgálva a geokémikusok érdekes törvényszerűségeket tártak fel. A hegyi talajrétegekben a földrengést megelőzően megnövekvő tektonikus — a Föld szilárd kérgét alkotó roppant lemezek mozgásából keletkező — feszültségek következtében egyre több repedés alakul ki. Ez a folyamat fokozatosan megnöveli a rétegek áteresztő képességét. A mélyből feltörő gázok elérik a vízhordozó rétegeket, megnövekszik a talajgázok kiáramlása, elmozdulnak a korábban zárt víztárolók, amelyek fokozatosan telítődnek az összenyomott talajrétegekből áramló gázokkal és oldatokkal.

A veszélyhelyzet legmegbízhatóbb előrejelzőinek a hidrogén, a nitrogén és az ólomgáz bizonyultak. Ennek megfelelően a tudósok az utóbbi esztendőkben a Föld „gázlélegzésének" tanulmányozására összpontosították a fő figyelmet.

„Rendkívül fontos, hogy ma már olyan módszerrel rendelkezünk, amelynek segítségével másfél hónappal a katasztrófa előtt meg tudjuk határozni azt a hét-tíznapos időszakot, amelyre a földrengés bekövetkezése várható — mondta Valerij Barszukov. — Ennek a dátumnak a közeledtével, felhasználva egyéb előrejelzési módszereket, figyelve a földrengés bekövetkeztét jelző egyéb természeti jelenségeket, pontosíthatjuk a földrengés várható helyét, erejét és időpontját."

Jósolnak-e az állatok?

Jól ismertek olyan esetek, amikor a háziállatok vagy a vadállatok fokozott aktivitással, nyugtalansággal reagáltak a közelgő földrengésre. Az állatok viselkedésének, mint megbízható előrejelző tényezőnek az alkalmazása azonban nagyon sok nehézséget rejt magában. Ezen túlmenően egy adott esetben a háziállatok — például kutyák vagy tehenek —, más földrengést megelőzően, más éghajlati viszonyok között pedig a vadállatok — kígyók, denevérek — viselkednek nyugtalanabbul.

Viszont hasonlóan viselkednek egyéb természeti jelenségekkel szemben is, mint például az időjárás hirtelen változása, árvíz stb. Ezért a kutatóknak még jelentős munkát kell elvégezniük ahhoz, hogy megállapítsák, az adott esetben milyen jelzésekre reagálnak az állatok, és mely érzékszerveik aktivizálódnak.

Az állatok biológiai reakcióinak vizsgálatát műszerekkel végzik. Ha sikerül megérteniük, hogy a közelgő földrengés milyen előjeleire reagálnak, akkor már nem azok viselkedését kell megfigyelnünk, hanem azokat a pontos műszereket, amelyek alkalmasak ezeknek az előjeleknek a rögzítésére.

Végül felmerül a kérdés, hogy megelőzheti-e az ember valaha is a földrengést?

Nos, ma már több országban folynak kísérletek ebben az irányban. Ezen a téren a legjárhatóbb útnak a földrengések „feldarabolása" látszik. Ez azt jelenti, hogy egy nagyerejű földrengést több kisebb, egymástól időben elválasztott és jelentéktelen károkat okozó földrengéssorozatra kell bontani. A tapasztalatok szerint ilyen rengéssorozat állítható elő például a közeli víztározó vízszintjének megnövelésével. A Föld mélyébe jutó víz növeli az úgynevezett belső pórusnyomást, ami elősegíti a kisebb erejű földmozgás megindulását.

Egy másik, jó távlatokkal kecsegtető módszer a veszélyes szakasz rugalmas hullámokkal történő szakaszos vagy folyamatos kezelése. Ilyen hullámokat gerjeszthet például a földfelszínen előre meghatározott helyeken felállított vibrátor. Ezek a rezgések mikroföldrengések kiváltói lehetnek, és ezzel csökkenthetik az adott területen felgyülemlett tektonikai erők energiáját.

—R —R
(Az APN nyomán)

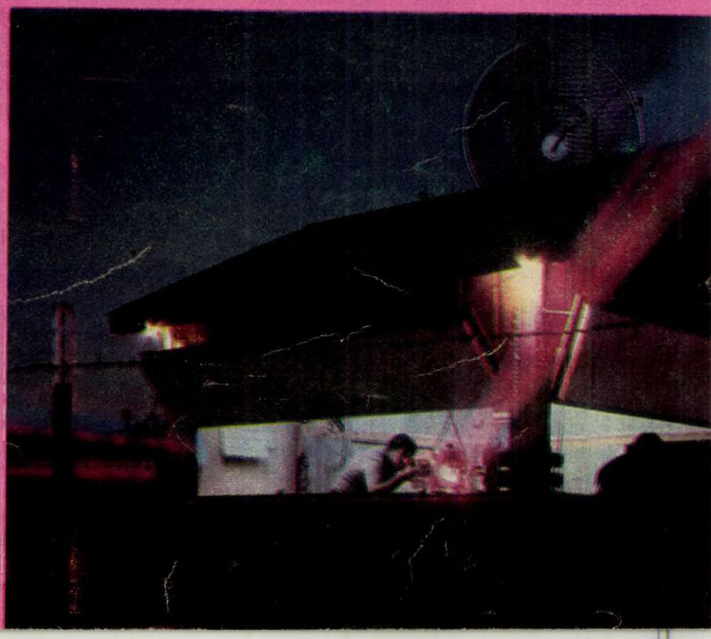

FÖLDINDULÁS...!

A természet gigászi erőinek tombolása nyomán legtöbbször kő kövön nem marad a kegyetlen tragédia színhelyén

A „kísértetek házában" tudományos kutatás folyik. Hajszálpontos lézeres mérésekkel figyelik a földkéreg legapróbb rezdüléseit is

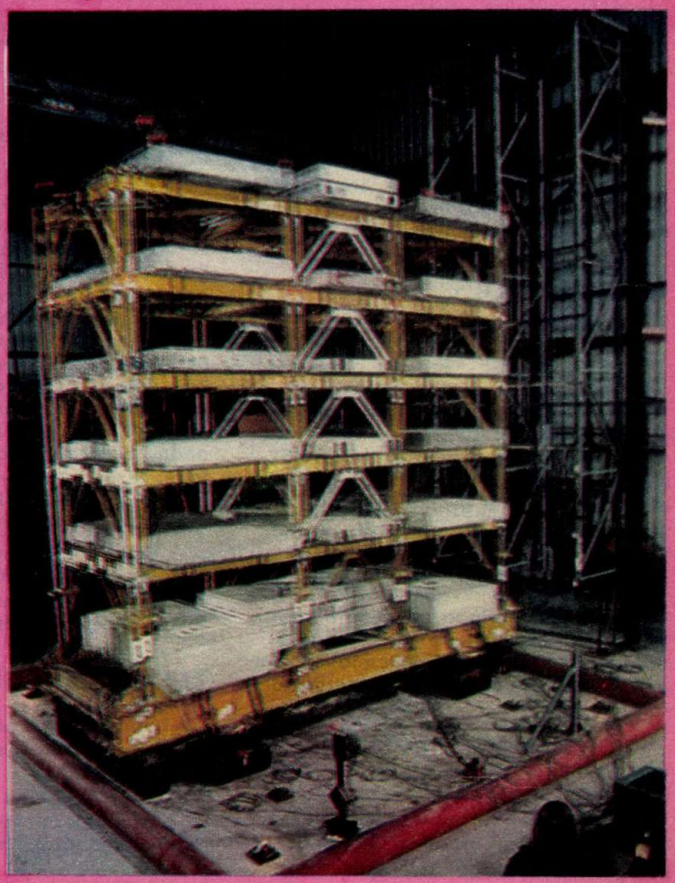

Laboratóriumban vizsgálják a magasabb épületek tartóvázának földrengéstűrő képességét

KEDVES ISMERŐS

Miklós a »nagy tesó«

Egy évtizeddel ezelőtt, amikor először láttam az ifjú Kalocsay Miklóst, azt mondtam magamban, ez a fiatal színész olyan, amilyennek az ember általában Rómeót elképzeli. Így aztán egyáltalán nem csodálkoztam, hogy megkapta a szerepet, és nyolcvanszor egymás után eljátszotta. Az is természetes, hogy eddigi életében ez volt a legkedvesebb szerepe, még akkor is, ha erről már csak múlt időben lehet beszélni.

– Mert Rómeóból már kiöregedtem – jegyezte meg mosolyogva. A kijelentés derűs volt és minden vitát kizáró.

MIT TANÁCSOL A NAGYTESTVÉR?

Nem hiszem, hogy lenne ma olyan gyerek Magyarországon, aki ne ismerné a televízió Kuckó műsorát, márpedig, aki a Kuckót nézi és szereti, az ismeretlenül is jó barátja Kalocsay Miklósnak. Népszerűségét bizonyítja az a rengeteg levél, amit a gyerekektől kap. Ó, nem titkos, rajongó, ábrándos, szerelmes levélkék ezek, de érdeklődő, aggódó sorok, mint amikor a nagyobb testvérhez fordulunk gondjainkkal: „Eltörött a kutyám lába, vigyem állatorvoshoz?" vagy „Lehetséges-e, hogy fáj a cicám foga?" vagy „Mit csináljak, ha rosszkedvében van az ékszerteknősöm?"

Miklós türelmesen osztogatja tanácsait: mire lehet használni a japán birs levét, hogyan kell elkészíteni a dióval kevert birsalmasajtot, milyen a lélektani helyzet ősszel a baromfiudvarban, milyen fajta árva kutya keres gazdit magának, s mit érdemes kihallani az őszi erdő csendjéből.

– Úgy tűnik, nagyon szereti a természetet és az állatokat. Falusi gyerek volt?

– Szó nincs róla. A falusiak annyira a természet közepében éltek, élnek, oly természetes közegük az erdő, a kert, hogy talán nem is érzékelik úgy ezt a szeretetet, mint a nagyvárosi ember, akinek két betonház között egy fa becsesebb, mint másnak egész erdő. Én a fővárosban születtem, pontosabban Budán, a várnegyedben. Gyerekként bombatölcsérek és romfalak keserű romantikájában érlelődtem, s bár senkinek sem kívánom játszótérül azt a háború utáni tájat, nekem akkor mégis szép volt, mert kölyök voltam, s minden romos zugnak, minden gödörnek igyekeztem meglelni a titkát. Balesetveszély akadt bőven. Ha a házmester úgy fogadta apámat, hogy „ne ijedjen meg Kalocsay úr", akkor apám biztosan megijedt, mert joggal feltételezhette, hogy vagy a fejem tört be, vagy egy ablaküveg zuhant ki a rámájából.

– Ezek szerint nem volt csöndes, álmodozó, szófogadó kisfiú?

– Úgy emlékszem, hogy nem. Elég sokat gazemberkedtünk a haverokkal.

ELKAPNÁM A GRABANCÁT

– Gondolom, akkor mélységesen megérti a mai gyerekek csintalanságait?

– Attól függ. Ha lépcsőházakban és a házak falán letörölhetetlen spréirkafirkákat látok, mindig elönt a méreg.

– Mit mondana, ha látna egy nebulót, aki éppen sprével díszíti valamelyik ház falát?

– Nem mondanék semmit, inkább elkapnám a grabancát és jó alaposan elverném.

– Nézete szerint szabad megütni egy gyereket?

– Ha a szép szó nem használ, miért ne?! Aki igazán szereti őket, az alkalmasint meg is teszi, merő jóindulatból.

– Ez nem általános szülői avagy pszichológusi vélemény, ez inkább a „nagytestvér" természetes, és hadd tegyem hozzá, egészséges ösztöne. Érzett olyat néha, amikor ifjúsági közönségnek játszott, hogy nem ártana „szétcsapni közöttük?"

– Előfordult, ámbár tudtam, nem ez a megoldás. A fiataloknak sokkal nagyobb intenzitással kell játszani. Ha jó a darab, és mi színészek is jók vagyunk benne, ők is jó közönséggé válnak. Most például a „Légy jó mindhalálig"-ot játsszuk a Nemzeti Színházban, és azt tapasztaljuk, hogy igencsak fogékony és érzékeny a tizenéves csapat. Ez is bizonyíték arra, hogy Móricz nagyszerű író volt. Vannak persze, moderneskedő fércművek, na hát ezek nem kellenek a gyereknek. Ilyenkor kínlódunk és bűnhődünk, de hát úgy kell nekünk.

– Első próbálkozásra felvették a színművészetire?

– Második nekifutásra vettek föl, de ennek nincs jelentősége. Mindig is színész akartam lenni és tudtam, hogy sikerülni fog.

DORISZ, A TELEVÍZIÓS SZEMÉLYISÉG

– A színház, a film, a rádió, a televízió zsúfolt programot ad. Jut ideje arra is, hogy élvezze a természetet?

– Nem sok, de azért jut. Van egy kertünk Szentendrén, fantasztikusan zöld az egész, nagyon sok ciprus és egyéb remek dísznövény van benne. Itt szívesen és sokat dolgozom. Kimondottan jólesik.

– Elnézést, hogy csapongok, de annyi kérdésem lenne még, az idő viszont egyre fogy. Ha most hirtelenjében magára bíznák, hogy a mai magyar színházi repertoárból tegyen kötelezővé egy darabot a mai tizenévesek számára, mi lenne az?

– A Csíksomlyói passió. Ne kérdezze, miért, aki eljön a Nemzetibe és megnézi, az bizonyára megérti, hogy miért éppen ezt választanám.

– Doriszról sem beszélgettünk még, pedig itt áll mellettünk és fejét a térdemre helyezi, mintha mondani szeretne valamit.

– Ó, Dorisz nagyon okos és öntudatos vadászkutyahölgy. A televíziós szereplés nem zavarja, bár néha érezteti, hogy nincs túlságosan ínyére a dolog. Bántja az erős fény. Jobban szereti az erdő homályát és a friss fű illatát. Ennek ellenére legalább olyan fegyelmezetten teszi a dolgát, mint én. Dorisz igazi televíziós személyiség. Végtére is a Kuckó műsornak két házigazdája van, ő meg én.

Magyar Katalin
Fotó: Tóth András

PAJTÁS

KALOCSAY MIKLÓS

KÖNYV

A boltokba került Vásáry István „Az Arany Horda" című kötete. A könyvről kérdeztük Szuhay-Havas Ervint, a Kossuth Kiadó szivárvány kockával jelzett sorozatának szerkesztőjét.

— Ugye, ez az első ismeretterjesztő mű hazánkban, mely a tatárokkal foglalkozik?

— Igen, eddig csak regények jelentek meg nálunk — válaszolja Szuhay-Havas Ervin —, regények, melyek lehettek nagyon izgalmasak, érdekesek, de nem mutathatták meg a tatárok, a tatár birodalom életének minden részletét. Két fő részből áll a mű, az első egyfajta időrendi elbeszélése a tatár birodalom kialakulásának, a másik rész pedig enciklopédikus jellegű, nagy mélységben tárgyal olyan kérdéseket, mint például a tatár települések élete, a közigazgatás szerkezete...

— A legtöbben úgy tudjuk, hogy a tatárok mongolok voltak...

— Igen, ezt is tisztázza a kötet, megmutatva, hogy a tatároknál csak a vezető réteget képezték a mongolok, a harcosok, s a kisebb „tisztségviselők" a hunok, a türkök, vagy a türkökkel rokon népek közül kerültek ki.

— Meglehetősen sok szó esik az orosz fejedelemségekről a könyvben...

— Igen, nálunk a tatárjárás csak egy esztendeig tartott. De az Arany Horda pusztítása, majd a kialakuló viszonyok az orosz fejedelemségek fejlődését kétszer annyi időre vetették vissza, mint a miénket később a törökök.

— Mi lesz a sorozat újabb kötete?

— Meglehetősen messzire kerülünk az 1200-as esztendőktől, ezúttal az I. világháború piavei csatájának részleteivel ismerkedhet meg majd az olvasó. Részletekkel, melyek természetesen jellemezni fogják az összeomlás előtti

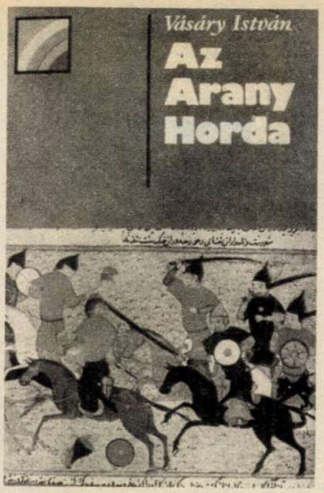

monarchia állapotát, hangulatát, az uralkodó osztály kétségbeesett kapkodását, az éhező katonák, az éhező nép életét.

ZENE

Billy Cobham, ez a Panamából származó dobos tette azt, amit a jazz fiatal dobosai általában tenni szoktak. Játszott mindenféle zenekarban, és rengeteget gyakorolt, remélve, hogy egyszer majd ő is valamilyen nagy zenész mellett ütheti a bőröket.

Vágya teljesült, hiszen a hatvanas évek végén a legendás hírű trombitás, Miles Davis együttesébe került. Davis persze, nemcsak inspiráló hatással volt rá, nagysága, zenéjének súlya Cobham számára korlátokat is jelentett. Igazán John McLaughlin mellett futotta ki magát, itt teremtette meg saját stílusát. A fekete ütős 1973-ban látta elérkezettnek az időt arra, hogy önálló együttest szervezzen. „Ellenőrizd magad játék közben, szerkeszd egységbe, okos rendszerbe ötleteidet, amik csak úgy felbuzognak benned." Ez Cobham hitvallása, akinek intelligens, gyors és mindig pontos, de mindig valami újat hozó játékát ti is élőben hallhatjátok. November 3-án saját együttesével lép fel a Petőfi Csarnokban, Budapesten.

*

November 13-án a Budapest Sportcsarnok vendége lesz az immár világhírű osztrák rock-sztár, Falco.

TELEVÍZIÓ

Íme a novemberi műsorterv érdekességei! „A Transzszibériai expressz" című filmet, ezt a kalandokban és fordulatokban gazdag történetet 7-én láthatjátok. November 9-én vetíti a televízió Gulyás Réka „Idegenek"-jét. Erről az ifjúsági tévéjátékról egy szót sem szólunk, tartalma legyen meglepetés.

November 16-án folytatódik a „Repülő fiú" csehszlovák scifi sorozat, és ekkor láthatjátok Gálvölgyi János tréfás műsorát is, ami az Én is voltam gyerek címet viseli.

Biztosan szeretitek A sárga tengeralattjárót, ezt a színes és érdekes popműsort. Újabb összeállítása november 20-án kerül adásba. Természetesen a Linda-sorozat sem maradhat abba... Hogy milyen kalandokba keveredik majd november 22-én ez a szimpatikus rendőrlány — kiről lévén szó — hiba lenne előre elárulni.

Kamaszproblémák, a tizenévesek életének kis és nagy kérdései állnak majd a Lányok, fiúk című adás központjában november 29-én. A műsor persze csak elenyésző töredékét tárgyalja mindannak, ami ma egy kamaszt foglalkoztat, de mégis érdemes megnézni, mert lehet, hogy az itt megfogalmazódó válaszokkal másfajta problémák megoldásához is közelebb kerülhettek.

FILM

„Bocsáss meg, Madárijesztő!" — ez a transzparens feszül az osztály feje fölött a kikötőben, de a hajó egyre távolabb és távolabb úszik már a parttól, fedélzetén a Madárijesztőnek csúfolt lánnyal.

Rolan Bikov, Vlagyimir Zseleznyikov regényéből készített filmjének ez az utolsó beállítása. A Madárijesztő elmegy, mert a falu átlagízlése, átlagszelleme nem tűrte a lány nevelőapját, aki kopott, már-már rongyos ruhákban járt, de pénzét értékes festményekre költötte. Következésképpen az osztály sem tűrte a Madárijesztőt, akinek megaláztatások egész sorát kellett elviselnie. Szűklátókörűség, türelmetlenség, egymás meg nem értése, a belőlük fakadó indulatok, erről szól a film, amelynek mondanivalója persze, nemcsak a Szovjetunió határai között érvényes.

A művet kérlelhetetlen őszintesége miatt „kemény" alkotásnak tartották a Szovjetunióban, bemutatóját viharos viták követték. A november 6-án kezdődő szovjet filmhéten megnézheti a magyar közönség is. Reméljük, elgondolkoztok majd mondandóján s egy-egy osztályfőnöki órán beszélgetni fogtok a filmben felvetett kérdésekről.

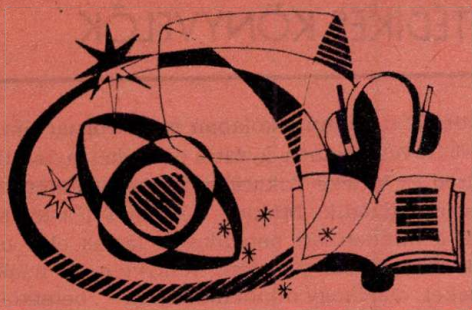

NÉZD, HALLGASD, OLVASD!

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SINKOVICS FERENC

SZÍNHÁZ

Willy Russel nagy sikerű musicaljét, a Vértestvéreket újította fel a Pécsi Nemzeti Színház. A történet kicsit hasonlít a Koldus és királyfihoz. Itt egy ikerpárt szakít szét a sors, egyikőjük gazdag családhoz kerül, míg a másik fiú marad szegény, nyomorban élő édesanyja mellett. Az újbóli találkozás, amelyben természetesen mit sem tudnak testvéri kapcsolatukról, barátságot teremt a két fiú között ...

— Igen, valahogy így nyílik ki a konfliktus — mondja Gergely Róbert színművész, aki a két testvér közül Mickey-t alakítja.

— Nem lehet könnyű a szerep, elvégre te játszod a hétéves, és a tizennyolc éves Mickey-t is ...

— Tényleg nem könnyű, végül is vívódások, töprengések, kísérletek hosszú sora után sikerült megteremtenem a figurát úgy, hogy az idő múlása sem okoz problémát. Megjelenésemben, a külsőségekben természetesen nem tudok a hétéves Mickey lenni. A hétéves gyerek belső tulajdonságainak megmutatásával érem el a hatást, s ezeket a tulajdonságokat aztán átformálom a különböző életkori szakaszoknak megfelelően.

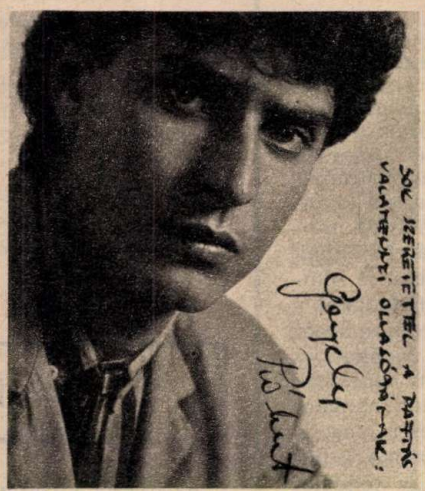

— Mennyi idő alatt készültél fel a szerepre?

— Másfél hónap kemény munkájával. Megérte. Azt hiszem az effajta nehézségek csak az első pillanatban ijesztőek. Aztán már örül is a nagy feladatnak az ember, hiszen sok, később is használható tapasztalattal vértezi fel.

RÁDIÓ

Vajon mi is az a lézer, hogyan is viselkednek azok a titokzatos sugárnyalábok? Erre a kérdésre ad választ október 31-én az Észkerék című műsor, amelyet a Kossuth adón sugároz a rádió.

A magyar nyelv eredetéről, kialakulásáról szól Lukácsy Sándor irodalomtörténész műsora, november 3-án a Kossuth adón. Ezúttal az Ómagyar Mária-siralom néven ismert írásos történelmi-irodalmi emlékünket veszi bonckés alá a jeles tudós.

Érdekes lesz november 4-én a Petőfi Rádió, Önképzőkör című adása is, ami ezentúl minden negyedik kedden jelentkezik majd ugyanitt. Az Önképzőkör afféle szellemi küzdőtér művészeti, tudományos viták számára, hihetetlenül sok ismerettel, tapasztalattal, újdonsággal.

Kár lenne elárulni, miről szól a november 7-i rádiójáték, amely Vlagyimir Maskov regényéből készült, s címe: Miből lesz a csodagyerek? A Kossuth adó hullámhosszán hallgathatjátok meg.

Ezen a napon jelentkezik Esztergályos Cecília is a Petőfi adón, „Ha nagy leszek ..." című visszaemlékezéseivel.

Fehér habok, ez a címe Tar Sándor rádiójátékának, amely november 16-án, a Kossuthon kerül adásba. Fehér habok, egy kicsit élhetetlen, melós srác története ... Ezen a napon jelentkezik a Petőfi adó Amikor én még ... című sorozatának újabb fejezete is. Irodalmi összeállítás versekkel, vallomásokkal, a műsor vendége a költőházaspár, Weöres Sándor és Károlyi Amy.

Milyen lehetett a magyar középkor? A kérdéssel kapcsolatban nyilván sok újdonságot, sok érdekességet hallhattok november 17-én a Történelmi kalandok Nagy Lajos udvarában című műsorban, melyet Keresztí Sári szerkesztett és a Kossuth hullámhosszán sugároz a rádió. Egy másik érdekesség szintén a Kossuthon, november 24-én, a Neked szól című összeállítás, ami a Zenei kalandozás térben és időben alcímet viseli. A program ezúttal az Új-Mexikóban élő indiánok közé repít benneteket.

S végül egy örökzöld, november 30-án megintcsak a Kossuthon: Don Quijote. A rettenthetetlen lovag történetét Gál István alkalmazta rádióra.

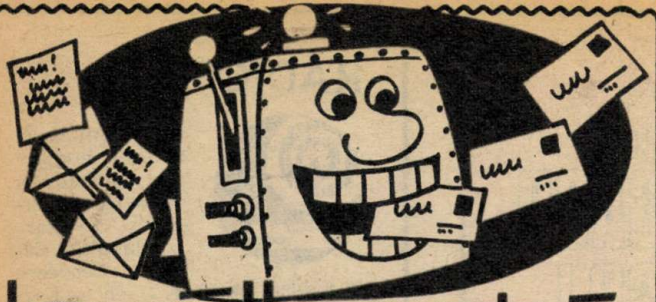

levélbontó

MI SZÜRETELTÜNK...

Meleg volt. Sütött a nap, így kellemesnek ígérkezett a felső tagozatosokra váró egyhetes szüretelés. A téesz két busszal szállított bennünket a Budajenő határában lévő szőlősébe, amelyet három éve magasművelésre telepítettek. Az első három napon gyorsan teltek a nagy műanyag ládák, jó volt a hangulat is. A hét közepétől viszont megjelent a fiatal technikusjelölt munkairányító mellett egy idősebb bácsi, Tamás bácsi is, aki állandóan a nyomunkban volt, és jó tanácsok helyett mindig kritizált, morgott és kifogásolta az osztályfőnökünk munkamódszerét is. Igaz, hogy már korábban is mindennap kitaláltak valamit — egyszer a teli ládákat a füves sorra kellett áthordani a szántott sorból, máskor a hosszú sorok két végére hordatták ki a ládákat, az utolsó napon a szüretelt sorban a tőkék alatt hagyatták velünk őket —, de Tamás bácsi bizalmatlan hangnemeig ezeket minden nehézség ellenére szívesen megcsináltuk. Az utolsó napon nehezen ment a munka, a teljesítményünk is kisebb lett. Ám végül is egy kellemes „záróképpel" búcsúztunk a szőlőstől, ugyanis indulás előtt fellépett a buszra a mérges szemű Tamás bácsi, és megköszönte munkánkat, s elnézést kért az esetleges méltatlankodó hangnemért, s jó tanévkezdést, sikeres tanulást kívánva búcsúzott tőlünk.

Joó Anikó, Perbál, 8. o.

A GALAMBOK ÉS ÉN

Nagyon szeretem a galambokat. Bátyámmal húsgalambokat tenyésztünk, a padláson építettünk nekik házikót. Búzát, kukoricát és galambtápot esznek. Nagyon szeretnek fürdeni, ezért állandóan tartunk nekik egy nagy tányérszerű edényben vizet. Sajnos, nagy ellenség a görény. Valamelyik éjjel is elpusztított öt tojógalambot, amint a tojásokon ültek.

Továbbá nagyon szeretem a kutyákat is. Nekünk is van egy kis tacskónk, sokat játszom vele, bár mostanában vigyázok rá, mert kölykei lesznek. Alig várom már a kiskutyákat, sokkal elevenebbek, játékosabbak, mint a nagyobb kutyák. Morzsi ugatva jelzi, ha valaki megáll a kapunál. Éjszaka is őrzi a házat, vigyáz az állatokra, de a padlásra nem tud felmenni, ezért tud ott pusztítani a görény. Az udvaron van a háza, de a fészerben is csináltunk neki kuckót, oda fog kölykezni. Nagyon szereti a gyerekeket, farkával csapkod, ugrál örömében, ha meglát bennünket.

Alig várom a hétvégéket, hogy több időm legyen a galambokra, a kutyánkra, mert az én hobbim: az állataim.

Mátéffy Nándor, Perbál, 5/a

HETEDIKES KÖNYVELŐK

A gyomaendrődi I. számú iskolában már február óta az iskolai takarékszövetkezetben gyűjtik pénzüket a tanulók, amely az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Betétgyűjtő Fiókja néven működik. Minden kedden fél 8-tól 8-ig tart nyitva, és a mindenkori hetedikesek látják el a tennivalókat. Ők vezetik az iratokat, könyvelnek, írják a pénztárkönyveket, merthogy mindenkinek saját betétkönyvet adnak. A szövetkezet tagjai sorába főként azok a fiúk és lányok jelentkeznek, akik felnőtt korukban is hasonló munkát szeretnének végezni. Eddig 35 000 forintot gyűjtöttünk össze, 121 pajtás helyezte el pénzét a betétkönyvekben, melyeket saját pecsétünkkel bélyegzünk le. A takarékszövetkezet a betéteseknek apró ajándékokkal kedveskedik, a betét összegétől függően kapnak rotring radírt, ceruzát, tollat, naptárt stb. A zökkenőmentes munkához még elkel a segítség, általában a helyi takarékból jön ki valaki ám idővel szeretnénk önállóan végezni feladatainkat.

Az országban még csak néhány iskolai takarékszövetkezet működik, ezért szívesen átadjuk tapasztalatainkat, válaszolunk az érdeklődő levelekre.

Pintér Anita, csapattudósító

HÍR-MOR-ZSÁK

Az alábbi hírösszeállítást az előszállási iskolából kaptuk. Húsz tanuló küldte el gyűjtését, híreit Próbakörünkbe. Szívesen szentelnénk egész rovatunkat az előszállási híreknek, úgy véljük, remek dolog, hogy egyetlen iskolában ennyi minden történik.

*

TÖRTÉNELMI JÁTÉK. Az előszállási úttörők szeptember 29-e alkalmából történelmi játékot rendeztek. A végvári vitézek jelmezébe bújtak, és egy középkori harci játékot idézve együtt harcoltak Balassi Bálint zászlaja alatt a vitéz költő Egy katonaének című verse alapján. A viadal állomásain az értékelésben részt vettek azok az irodalmi szakkörösök, akik a nyáron Szegeden jártak a Kincskereső táborban. — Pribék Katalin.

GESZTENYEGYŰJTÉS. Az ősz beköszöntét jelzi, hogy iskolánk parkjában megkezdődött a gesztenyehullás. Máris vannak tanulók, akik szünetekben zacskóval a kezükben járják a parkot és szorgalmasan szedegetik a gesztenyét. Ezt később az úttörőcsapat az erdőgazdaságnak adja el az állatok téli etetésére. — Molnár Rita.

SZÍNJÁTSZÓK TALÁLKOZÁSA. Az előszállási iskola 7. osztályos tanulói újra előadják a Boldizsár című színdarabot, amivel már előzőleg nagy sikert arattak. Dunaújvárosi színjátszókkal együtt lépnek fel, akik szintén ezt a darabot játsszák. Az előadás után kicserélik tapasztalataikat. — Bodri Anikó.

TÖRD A FEJED! címmel rejtvénysorozatot indított el a csapat vezetősége a csapat-faliújságon. Érdemes hát mindenkinek odafigyelni a faliújságra, ahol minden héten újabb rejtvény vár ránk. — Frecska Judit.

TÉVÉ-FELVÉTEL ELŐSZÁLLÁSON. Iskolánk 6/a osztálya sikeresen szerepelt a Magyar Televízió Gyermek és Diákműsorok Főszerkesztősége „Ha megnövök..." pályázatán. September 26-án a televízió ellátogatott hozzánk, hogy felvételt készítsen osztályunkról. Erre az alkalomra azt a feladatot kaptuk, hogy rajzoljuk le azt a házat, amelyben felnőtt korunkban szeretnénk lakni. — Németh István.

Minden teátrális bevezető helyett, ezúton értesítünk mindenkit, hogy útjára bocsátjuk gondűző szolgálatunkat. Tevékenységünk célját pontosan fedi annak elnevezése, vagyis nem akarunk mást, mint kérlelhetetlen makacssággal űzni a gondokat.

Hozzá is kezdünk, késedelem nélkül.

FEL A FEJJEL!

„KÖRISBOGÁR-SUTTOGÁS" jeligére üzenjük, hogy a hozzánk beküldött „A soviniszta masiniszta" című versed kétségkívül magyarul íródott. Ez már önmagában is biztató, a címzés bravúrosan pontos, precíz megfogalmazása azonban — amit az is bizonyít, hogy leveledet megkaptuk —, mindenképpen vakító távlatokat sejtet. A „Mellékvágányt tekerek a derekam köré" kezdetű strófa maga a katarzis. Csúcs. Ahányan csak olvastuk, jobb és nemesebb emberként tettük le a kéziratot, mint ahogy a kezünkbe vettük. Ezt már nem lehet fokozni, úgyhogy a következő ötven évben semmiképpen se írj több verset!...

„HAMU, A PIPÓKE" jeligéjű levelezőnk arról panaszkodik, hogy a szülei basáskodnak felette. Már több ízben rákényszerítették arra, hogy megöntözze a szobanövényeket, letörölgesse a port, sőt legutóbb a mosogatás roppant terhét is zsenge vállaira rakták. „Lehetséges lenne, hogy a Tobzoska utca 5-ben még nem törölték el a rabszolgaságot?" — kérdi végül kétségbeesve.

Egyperces néma felállással tiltakoztunk sanyarú sorsod ellen, és közben pokoli ötletünk támadt. Intézd úgy, hogy mire önkényeskedő szüleid hazaérnek, meg legyenek öntözve a szobanövények, le legyen törölgetve a por, és el legyenek mosogatva az edények. Ezzel a módszerrel valósággal kirántod a talajt a diktatúra lába alól.

„EGY CSALÓDOTT BAL OLDALI KÖZÉPPÁLYÁS." — Az a tény, hogy a legutóbbi mérkőzésen három öngólt lőttél, és még ezenkívül is volt két gólpasszod az ellenfél középcsatára számára, kétségkívül hozzájárult egy falatkát csapatod vereségéhez, társaid türelmetlensége előtt mégis érthetetlenül állunk. Az olyan vagdalkozásoknak, mint a „talán választhattál volna jobb megoldást is, Jocó barátunk", vagy a „sebaj, kedves Jocó, majd legközelebb kiköszörülöd a csorbát", ilyen esetekben sincs helyük, és a közösségi szellem gyengeségére vallanak. Szapulás helyett inkább példát vehetnének rólad a többiek, amiért annyira elszántan kívántad a góllövés örömét, hogy a mérkőzés túlfűtött hangulatában is képes voltál taktikát változtatni. Ha nem megy az egyik kapuba, majd megy a másikba! Lelked tátongó sebére pedig legyen balzsam az a tudat, hogy tetteiddel igen nagy örömet szereztél azoknak a sporttársaidnak, akik bár az ellenfél csapatában játszottak, mégiscsak a felebarátaid.

„KRUMPLINYOMÓ SAJTOLJA A SZÍVEMET." Meglehetősen józanul ítéled meg a helyzetedet, az általad említett finom, apró jelek csakugyan arra engednek következtetni, hogy Lakli Sanya irántad táplált érzései még nem érték el az ívfény hőfokát. Persze, önmagában az a tény, hogy élete kockáztatásával átszalad a forgalmas utca túlsó oldalára, ha meglát, vagy hogy több ízben is nevetőgörcsöt kapott a jelenlétedben, még nem jelent teljes közömbösséget a részéről, sőt éppen azt bizonyítja, hogy más vagy a szemében, mint a többi lány. Igaz, egyelőre kevesebb, de azért fel a fejjel! Tudniillik két eset lehetséges:

1. Előbb-utóbb teljes pompájában kivirágzik e pillanatban még csak bimbózó szépséged, és akkor Lakli Sanya hónapos kölyökkutya módjára fog csaholni utánad.

2. Mindez nem így lesz, ám az idő akkor is neked dolgozik. Mert 50—60 év múlva Lakli Sanya is csak olyan aggastyán lesz, mint a többiek, és ez feltehetőleg csökkenti majd a varázsát.

Mondvacsinált problémával fordult hozzánk „PLÉHBOY" jelige mögé rejtőző olvasónk, akinek az keseríti meg az életét, hogy — mint írja —, amikor önfeledt dalra fakad, környezetének az a benyomása támad, mintha pléhedényeket sikálna valaki vasreszelékkel. Márpedig vagy poprocksouljazz-énekes lesz, vagy pedig fa, amelyen villám fut keresztül.

Nos, gondűző szolgálatunk — mint említettük — ezúttal igazán gondtalan helyzetben van. Tekintettel arra, hogy korunkban nem annyira a hang minősége, mint inkább a zenekar elektromos teljesítménye a döntő, tépelődő barátunk mindkét célját akár egyszerre is megvalósíthatja. Csak kezébe kell vennie egy zárlatos gitárt...

*

Ennyit mára. Leveleiteket küldjétek arra a címre, ahová írni akartok!

Cser Gábor

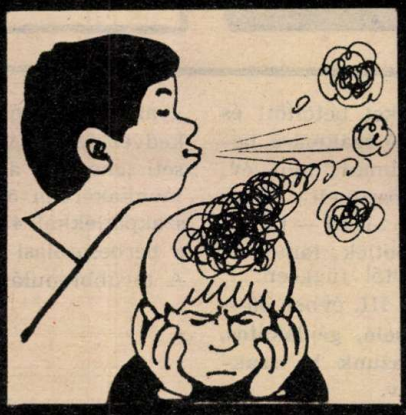

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

A **Budapesti Elektromos Művek** az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. Felelős — ellátási területén belül — a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. **Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.**

1. A vállalat kezelésében lévő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.

2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.

3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózatfelszerelési, -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. **A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek 3 év, érettségizetteknek 2 év.** A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyeszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást — tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést — megkapnak, a vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A III. éves tanulókat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyeszerelő, műszerész, vízvezeték-szerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja.

Cím: Budapest VI., Weiner Leó u. 7. — 1065.
Telefon: 126-011.

BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEK ELMŰ

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmákra szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PATEX PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf.: 43. — 1502
Telefon: 662-688

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK PATEX BUDAPEST

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15. óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

HIRDETÉS

A MI SZAKMÁNK VÁR MÉG RÁTOK!

PAPÍRIPARI VÁLLALAT CSEPELI PAPÍRGYÁRA 1923

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei!
Jelentkezzetek PAPÍRIPARI szakmunkástanulóknak a Csepeli Papírgyárba!
A képzési idő 3 év.
Az elméleti oktatás helye az 50. sz. Textil- és Papíripari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u. 27.).
A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket nyújtjuk:

— *a tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft) + tanulmányi pótlék (10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (50—900 Ft);*
— *térítésmentes ebéd;*
— *kollégiumi elhelyezés;*
— *tanfelszerelés és munkaruha;*
— *minden tanévben egy teljes öltözet ruha;*
— *ingyenes kirándulás;*
— *ingyenes üdülés;*
— *a tanulmányi eredménytől függően, minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;*
— *sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;*
— *ifjúsági klub, könyvtár.*

A papíripari szakmai ismeretek KÖZÉPFOKON is elsajátíthatók a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolában (Budapest II., Lajos u. 1—3.). Az iskola a 4 éves képzési idő elteltével középfokú szakmai végzettséget és érettségi bizonyítványt ad.
A középiskolások a szakmunkástanulókkal azonos kedvezményekben részesülnek.
Továbbtanulási lehetőséget a Könnyűipari Műszaki Főiskola biztosít.

Fiatalok!

A papír több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.
Jelentkezzetek!
Biztos jövő, jelentős kedvezmények!
Bővebb felvilágosítást ad a Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.
Cím: Budapest XXI., Duna u. 42. — 1751.
Telefon: 279-620/535, 301 mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata a

GANZ DANUBIUS
HAJÓ-ÉS DARUGYÁR
BUDAPEST XIII. VÁCI ÚT 202
1835

várja az általános iskolát befejező tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

hegesztő, szerkezetlakatos, géplakatos, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), szerszámkészítő, villanyszerelő, elektroműszerész, öntő, kovács, mintakészítő, asztalos, ács-állványozó, fényező-mázoló, épületburkoló, számítástechnikai műszerész.

A képzési idő 3 év. A tanulóévek alatt biztosítunk számotokra:

— kollégiumi elhelyezést;
— korszerűen felszerelt tanműhelyt;
— tanulmányi ösztöndíjon felül (szakmától függően) 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat;
— napi 4 Ft-ért ebédet;
— sportolási lehetőséget.

Minden héten szabad szombat!

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.
Munkába álláskor 5000—6000 Ft juttatás; modern munkásszálloda; jó kereseti lehetőség.

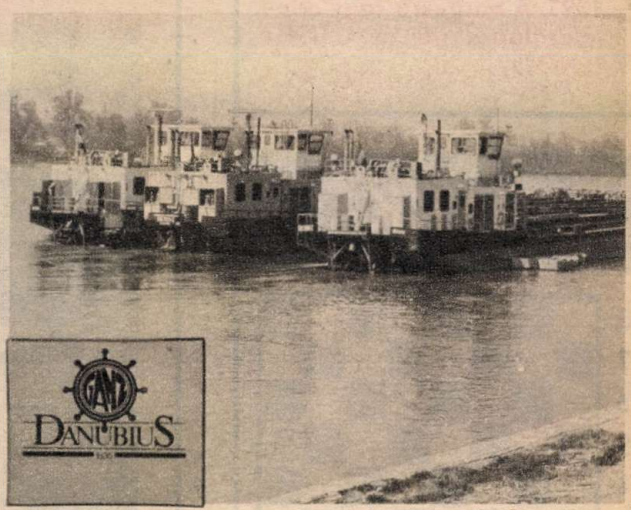

Érdeklődni és jelentkezni a következő címeken lehet:

— **GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR**
személyzeti és oktatási osztálya
Budapest, Váci út 202. — 1904
Telefon: 496-370; 296-820/1661; 498-173;
— **GANZ DANUBIUS BALATONFÜREDI HAJÓGYÁR**
Balatonfüred, Tihanyi út — 8230
Telefon: 06-86-42-690;
— **GANZ DANUBIUS TISZAFÜREDI DARUGYÁR**
Tiszafüred, Örményi út — 5350
Telefon: 215;
— **GANZ DANUBIUS VÁCI KONTÉNERGYÁR**
Vác, Derecskei dűlő — 2600
Telefon: 06-27-11-411.

HIRDETÉS

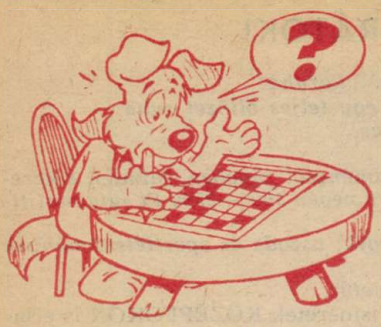

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsolásson.

Beküldési határidő: november 6. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

NYERTESEK

A 86/23. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Varró Katalin, Budapest; Becske Ibolya, Hajdúnánás; Bokros János, Orosháza; Csalódi Tímea, Buzsák; Csonka Judit, Sárvár; Csúcs Lajos, Mindszent; Darida Andrea, Kecskemét; Dicső Emőke, Aranyosapáti; Dolmányos Mónika, Nagykanizsa; Futó Tibor, Földeák; Golden Dániel, Veszprém; Hűse Erzsébet, Balmazújváros; Idei Edit, Tét; Karall Péter, Pilisvörösvár; Matula Ágnes, Jászberény; Penk Tímea, Ajka; Princz Yvette, Gödöllő; Ritók Ágnes, Karancskeszi; Szarka Péter, Miskolc; Szép Ibolya, Sávoly.

A nyereményeket postán küldtük el.

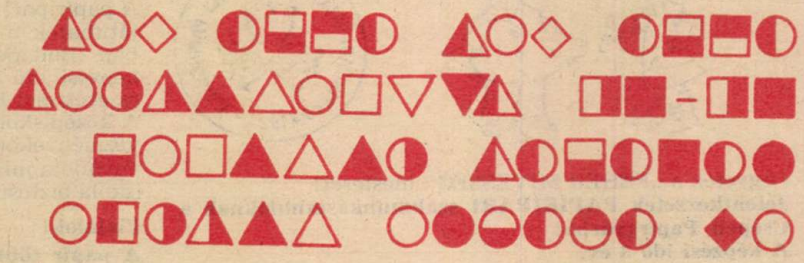

TITKOSÍRÁS. Az itt látható rejtvény egy vers négy sorát tartalmazza. Segítségül annyit elárulunk, hogy az üres jelek az A, G, L, U és V betűket jelölik. (Az ékezetes betűket nem jelöltük külön.)

TÁJKÉP A MARSRÓL. Ezen a bolygón a homokviharok idején magasra szálló por sohasem tud teljesen leülepedni, ezért a Mars ege más színű, mint a miénk. De vajon milyen színű? Sárga (1), rózsaszínű (2), vagy szürke (3)?

SAKK

SAKK Mai feladványunk is két (2) lépéses. Csak fehér kezdőlépését kell beküldeni, vagyis azt a lépést, amely után fekete bármit is húz, nem tudja elkerülni, hogy a második lépésben mattot kapjon.

A borítékra írjátok rá: SAKK! Ha a borítékban egyéb rejtvény-megfejtés is van, a sakk megfejtést külön, egy levelezőlap nagyságú papírra írjátok, névvel és címmel ellátva!

A szeptemberi sakkfeladvány megoldása 1. Bh1 h2! Fekete erre csak Kal: b1-gyel válaszolhat, amire 2. Bf2-f1 ad mattot. (Ha az alapállásban feketének kellene lépnie, akkor Kal: b1 után fehér 2. Kg1 h2-vel mattolna. A kulcslépés ezt a lehetőséget elveszi, de ad helyette egy másikat).

Negyven megfejtés érkezett, háromnegyedük helyes volt. Sosrhúzás után *Balázs Tibor* (Pétfürdő), *Scheer Imre* (Budapest) és *Skandera Eszter* (Nagyatád) nyerték a díjakat.

Októberi sakkrovatunkban két példán mutattuk be, hogy a szicíliai védelem megnyitási fázisában a Hf6 g4 lépésnek milyen szerepe lehet. Most azt fogjuk látni, hogy ez a lépés a középjátékban is nagyon hatásosan alkalmazható.

Mészáros — *Wessel*

(Budapest, 1933)

1. e2-e4 c7-c5 2. Hg1-f3 Hb8-c6 3. d2-d4 c5-d4 4. Hf3-d4 Hg8-f6 5. Hb1-c3 d7-d6 6. Ff1-e2 g7-g6 7. 0-0 Ff8-g7. Ez-

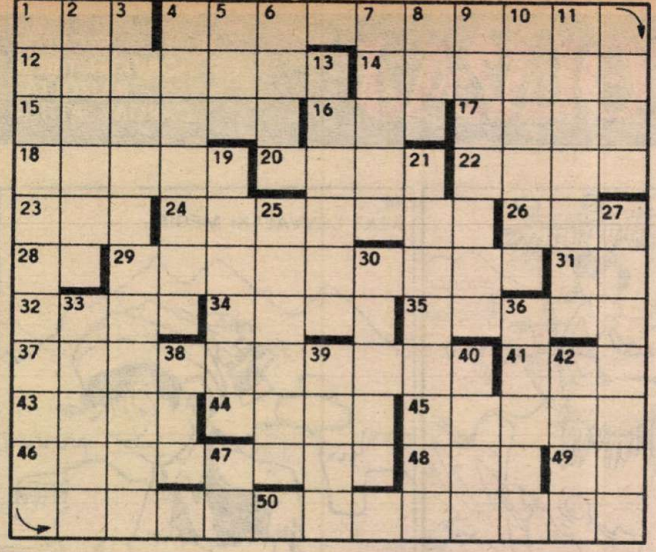

Küldjétek be a vastagbetús sorok megfejtéseit!

VÍZSZINTES: **1.** Testrész. **4. Itt kezdődik a takarékoskodás. 12.** Létrehozom. **14.** Utónevének kezdőbetűjével az elején, filozófus volt. **15.** Folyóelzáró. **16. Az** egyik „dimenzió". **17.** Vas felszínén képződhet. **18.** Avval. **20.** Jele: Pb. **22.** Leng. **23.** Liliom egynemű betűi. **24.** Nagy csőrű kúszómadarak. **26.** Yoko ... **28.** EEEE! **29.** A hazai takarékpénztárak megalapítója, egyben meseíró. **31.** Makóban van! **32.** Angol rang. **34.** ANOA. **35.** Leszerelési tárgyalás névelővel. **37.** Szétvágja. **41.** ... és kontra. **43.** Ősférfi párja. **44.** Egyik hawaii sziget. **45.** Visszaborul! **46.** Egykori francia királyi palota neve. **48.** Oxigén, szilícium. **49.** Teve fele!

FÜGGŐLEGES: **1. A takarékpénztárak 1840-ben létrehozott elődje. 2.** Szunyál. **3.** Tudathasadás latinul. **4.** Régiesen tolatod. **5.** Fiúnév becézve. **6.** Pandúr más néven. **7.** Jele: Rn. **8.** Tépőzár része! **9.** ... Frigyes, író, forradalmár. **10.** ... Aires. **11.** Mindenek eleje. **13. Itt tartották első összejövetelüket a világ takarékpénztárainak képviselői. 19.** Havannai városrész. **21.** Zúgón. **25.** Ahol az út elfordul. **27. E hónapban volt az előbbi összejövetel 1924-ben. 30.** Emelők. **33.** Visszakúszó! **36.** Darabol. **38.** Rag. **39.** Bács-Kiskun megyei falu — visszafelé. **40.** Szomszédos ország fele! **42.** Inté. **47.** Egymás melletti betűk. **50.** Kálium.

OKTÓBER 31. TAKARÉKOSSÁGI VILÁGNAP. A világ takarékpénztárainak 1924-ben tartott első kongresszusán hozták a határozatot, miszerint minden év októberének utolsó napján tartják világszerte. Keresztrejtvényünk is a takarékosság témájához kapcsolódik.

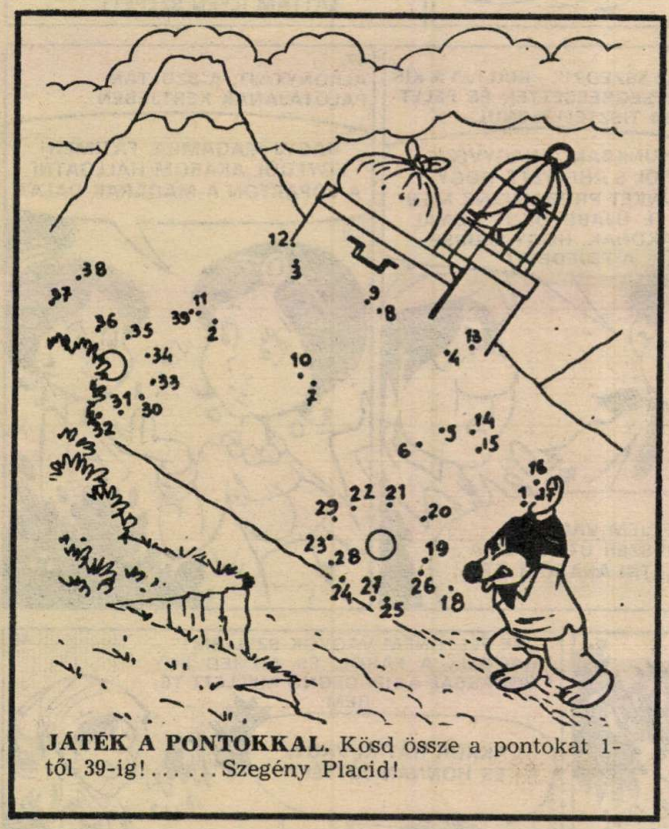

JÁTÉK A PONTOKKAL. Kösd össze a pontokat 1-től 39-ig!..... Szegény Placid!

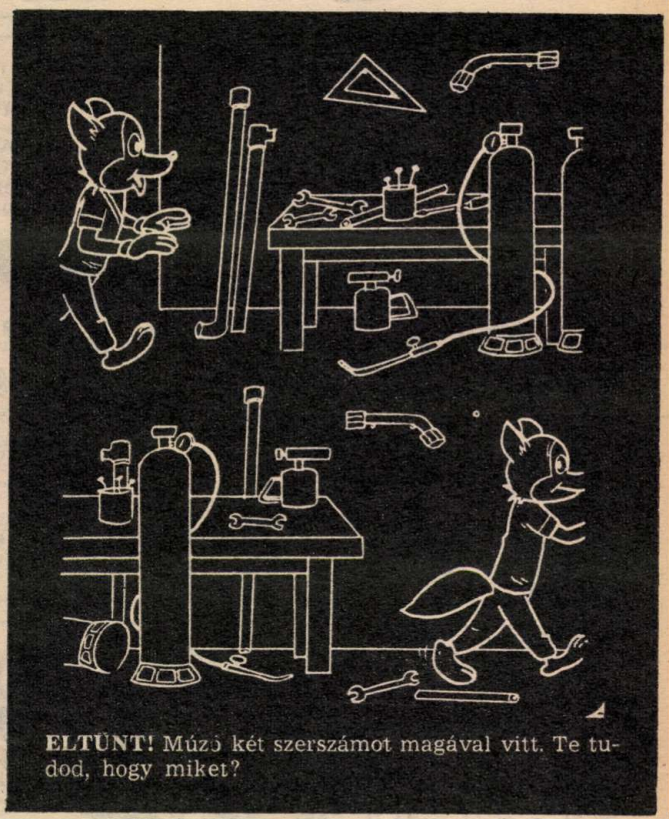

ELTŰNT! Múzó két szerszámot magával vitt. Te tudod, hogy miket?

zel előállt a szicíliai védelemnek ún. sárkányváltozata, melyben a g7-en álló futó sárkányként lapul beavatkozásra készen barlangjában.

8. Fc1-e3 0-0 9. Hd4-b3 a7-a6 10. a2-a4 Fc8-e6 11. Hb3-d4 Hc6-d4 12. Fe3-d4 Vd8-a5 13. f2-f4. Fehér adott terve a királyszárnyi támadás. Csak arra kell vigyázni, hogy erélyesen folytassuk is, különben az ellenfél könnyen szohoz juthat.

13. Ba8-c8 14. Fe2-f3. Jobb lett volna Vd2, majd utána Bad1. A tett lépésre az ellenfél azonnal elfoglalja a c4-mezőt.

14. Bc8-c4 15. Bf1-e1 Hf6—g4! Nagyon erős lépés, mely több sötét tisztet is ellenjátékhoz juttat.

16. Hc3-e2. Világos már bajban van, mert 16. Fg4-re Fd4 Fd4† jönne. 16. Fg7-re pedig Vc5†. Észre lehet venni, hogy a fehér hadállásban a sötét mezők mennyire meggyengültek. De az igazi meglepetés még hátra van!

16. Bc4-d4 17. He2-d4 Va5-e1†!! Ez azután döntő erős, sötét a vezért viszsza tudja nyerni, vagy mattot ad.

18. Vd1-e1 Fg7-d4 19. Kg1-h1. A király nem mehet f1-re, mert arra Fc4† következne. De mentség már amúgy sincs.

19. Hg4-f2† és világos feladta. 20. Kg1-re Hd3† lesz a válasz. — A játszma jól mutatja a fekete tisztek kitűnő összjátékát és a g7 futó hatalmas erejét.

Földeák Árpád

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

43.
KÜRTÖK RIKOLTANAK, DOBOK PEREGNEK. AZ UTCA HOSSZÁN VÉGIG VONUL A FÉNYES MENET. A HERCEGNŐ NEM HÚZÓDIK BE A GYALOGHINTÓ FÜGGÖNYE MÖGÉ. MINEK IS, HISZ ÚGY SINCS HALANDÓ, AKI RÁ MERNÉ EMELNI TEKINTETÉT.

44.
AZAZ EGYVALAKI MÉGIS...

SZEME CSILLAG, SZEMÖLDÖKE HOLDSARLÓ, TERMETE BÜSZKE CÉDRUS, BŐRE GYENGE VIRÁGSZIROM! ALLAHRA, MÉG SOSEM LÁTTAM ILYEN SZÉPET!

45.
MEGIGÉZVE BÁMUL UTÁNA. AMIKOR ABU FELBUKKAN MELLETTE, ÚGY REZZEN ÖSSZE, MINT AKI ÉDES ÁLOMBÓL ÉBRED.

BESZÉLTEM SZINBÁDDAL, A TENGERÉSSZEL. KÉT HELYET ÍGÉRT A HAJÓJÁN. ÚTRAKÉSZEN ÁLL, INDULHATUNK!

NEM MEGYEK! LÁTNOM KELL ŐT ÚJRA!

46.
„ELMENT AZ ESZED?!" – KIÁLTJA A KIS TOLVAJ KÉTSÉGBEESETTEN ÉS FELETTÉBB TISZTELETLENÜL.

SARKUNKBAN A NAGYVEZÍR KOPÓI, S AHELYETT, HOGY A BŐRÜNKET PRÓBÁLNÁNK MENTENI, TE ÚJABB OKOT ADNÁL A BAKÓNAK, HOGY LEÜSSE A FEJEDET?!

EGY FEJEM VAN, AZT CSAK EGYSZER ÜTHETI LE A BAKÓ! LÁTNI AKAROM ŐT!

47.
ALKONYTÁJT, A SZULTÁN PALOTÁJÁNAK KERTJÉBEN...

HAGYJ MAGAMRA, FÁTIMEH! EGYEDÜL AKAROM HALLGATNI A TÓPARTON A MADARAK DALÁT.

48.
JAJ! ¡SZELLEM VAN A TÓBAN!

49.
„NE FÉLJ! NEM VAGYOK SZELLEM!" – HANGZIK A FÁRÓL, ÉS AHMED EGY UGRÁSSAL A HERCEGNŐ MELLETT TEREM.

AKKOR HÁT KI VAGY, ÉS HONNAN JÖTTÉL?

SZOLGÁD! IDŐN ÉS TÉREN TÚLRÓL JÖVÖK, HOGY LÁSSALAK!

FOLYTATJUK

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS
BKV

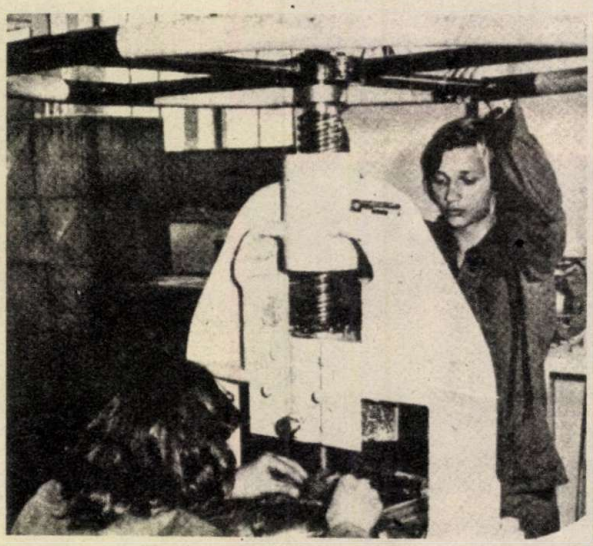

8. OSZTÁLYOS TANULÓK, FIGYELEM!

Gyertek a Budapesti Közlekedési Vállalathoz szakmát tanulni!
Vállalatunknál még az alábbi szakmákra lehet jelentkezni: közúti villamosjármű-szerelő, esztergályos, anyagmozgatógép-szerelő, épületvillamossági szerelő, erősáramú berendezés-szerelő, épületasztalos, vasútijármű-szerelő, géplakatos, kőműves, villamosgép-szerelő, villamoshálózat-szerelő.
A felsorolt szakmákra vidéki fiatalok is jelentkezhetnek. A gyakorlati képzés jól felszerelt tanműhelyekben, szakoktatók irányításával történik.
KEDVEZMÉNYEK, JUTTATÁSOK A TANULÓIDŐ ALATT:
— a BKV menetrendszerinti járataira ingyenes utazási igazolvány;
— **tanulmányi ösztöndíj, havonta 600—1350 Ft;**
— vidéki tanulók részére társadalmi ösztöndíj-szerződés esetén havi 150 Ft kollégiumi térítés;
— napi 4 Ft-ért ebéd;
— munkaruha;
— sportolási, szórakozási, üdülési lehetőségek bő választéka.
Jelentkezés, bővebb felvilágosítás: BKV Oktatási Központ, Budapest X., Fehér út 1/c, IV. emelet 458. — 1980.
Telefon: 187-133/470 mellék.
Megközelíthető: Örs vezér tere — a Kelet-Nyugati 2-es Metróval; 13-as vagy 62-es villamossal; a Gödöllői HÉV-vel az Örs vezér téri végállomásig; 32, 44, 45, 46, 61, 62, 76, 77, 85, 100, 144-es autóbusszal.
Vidéki fiatalok levélben is jelentkezhetnek, levelükre minden esetben válaszolunk.
FIATALOK, VÁRUNK BENNETEKET!

5 TANÉRT

GYEREKEK!

ÚJ
ÉRDEKESSÉGET
AJÁNLUNK
FIGYELMETEKBE!
A RAJZGÖMB-KÉSZLET

lehet játék – lehet taneszköz.

Festhettek rá, rajzolhattok rá filctollal, ceruzával, zsírkrétával; ragaszthattok rá papírt, de tanulhattok is a segítségével geometriát, csillagászatot, kémiát stb. Könnyen, gyorsan letisztíthatjátok, és ismét felhasználhatjátok kedvetek szerint.

Ára: 439 Ft.

Kapható a TANÉRT BOLTJAIBAN!

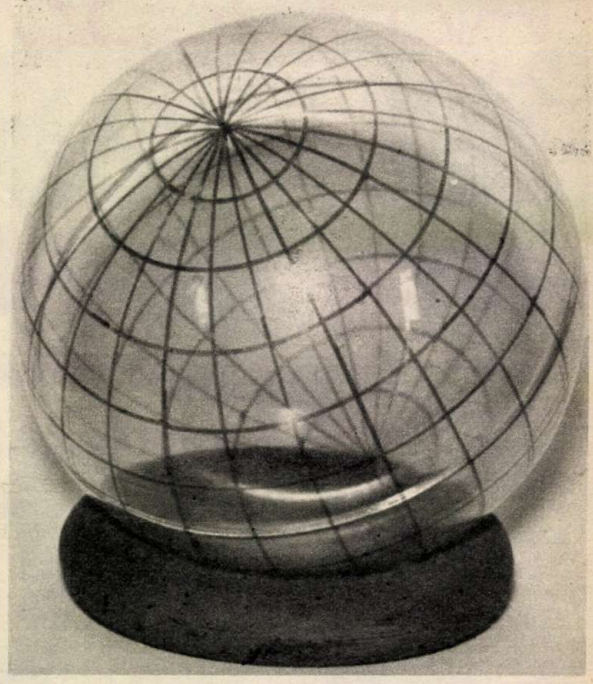

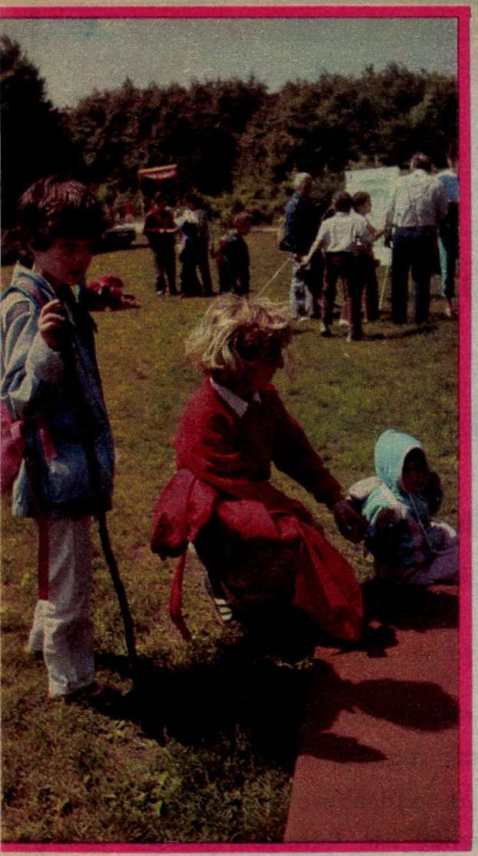

SPORT

HÁZHOZ SZÁLLÍTVA

Az autóbusz első pillantásra olyan, mint minden más jármű. Legfeljebb az oldalán díszelgő embléma — hatalmas szív — figyelmeztet: érdemes erre az autóbuszra egy kicsit jobban odafigyelni

— Négy éve kezdtük meg egészségnevelési kísérletünket — mondja Herzka Ferenc, az Országos Kardiológiai Intézet szociológusa. — Néhány fővárosi és vidéki iskolában vezettük be azt a különleges oktatási programot, amelynek keretében a diákok megismerkednek a dohányzás és az alkohol ártalmaival; megtanulják a helyes táplálkozás alapjait, s önmagukon próbálják ki a rendszeres mozgás egészségjavító hatását. A ma már oktatási programként ajánlott egykori kísérlet azonban még mindig szűk körű. Ezért kerestünk lehetőséget arra, hogy „házhoz vigyük" a programot. Így született meg a szívbusz ötlete.

A szívbusz eredetileg egy teljesen mindennapi autóbusz. Ezt a járművet alakította át a szakértők elképzelése szerint a Dunakeszi Járműjavító néhány brigádja — társadalmi munkában. Az autóbusz valóban mozgó egészségügyi intézmény. A négy ülőhely mellett kis konyha, könyvtár, rendelőintézet és sportszerraktár található a járműben. Nincs ebben semmi túlzás, hiszen az autóbuszban valóban van lehetőség néhány alapvető, egészséges, gyors és vitamindús saláta vagy turmix készítésére. A gondosan válogatott szakkönyvek az érdeklődők rendelkezésére állnak. Témájuk azonos a programéval: dohányzás- és alkoholellenes kötetek, a helyes táplálkozásra buzdító és a mozgásra nevelő írások. Néhány alapműszer is helyet kapott a mozgó rendelőintézetben: lehet vérnyomást mérni, vagy ellenőrizni a szív ritmusát. Ezenkívül néhány kerékpár és még sok egyszerű sportszer is.

Példa a program

Maga a személyzet az Országos Kardiológiai Intézet kis csapata, hozzájuk társulnak fiatal testnevelők, vagy éppen nem is sport-érdeklődésű pedagógusok. Legtöbbször szabad idejüket áldozva kísérik az autóbusz útját, segítenek a programok szervezésében.

— Az autóbusznak részben népszerűsítő célja van — mondja Herzka Ferenc. — Hiszen azzal, hogy végiggurulunk az országon, elvisszük a legkisebb faluba is a programot, újabb híveket toborzunk az egészséges életmódnak. Ugyanakkor az autóbusz konkrét mozgásprogramot kínál. A felszerelés lehetőséget ad arra, hogy akár egész délelőttöt betöltő kínálatot adjunk az arra vállalkozóknak.

A fővárosi Varosligetben, a Budakeszi Vadasparkban, Gyöngyösön és a nyári úttörőtáborokban gyerekek százai ismerhették meg jobban saját szervezetüket. Felmérhették teljesítőképességüket, szakszerű útbaigazítást kaptak, s remélhetőleg kedvet az egészséges életmódhoz.

Pálya a lakásban

A „Mindenki győztes lehet!" elnevezésű tesztverseny feltételei például akár a lakásban is előteremthetők. Az iskolaudvar vagy családi kert pedig egyenesen kínálja magát. Hiszen az állóképességet, azaz: azt, hogy ki milyen hosszú időn át képes futni, akár helybenfutással is ellenőrizni lehet. A robbanékonyság megállapításához csupán az ugróterepet kell kijelölni. Még mérőszalag sem kell: mindenki meg tudja állapítani a saját lábfejhosszával a teljesítményét. A gyorsasági próbához sem szükséges stadion, salak, futókör. A mérce: a magasra emelt láb alatt ki, hányszor tud tapsolni egy perc alatt? A karizom erejének megállapításához elég egyetlen felfüggesztett rúd, a hajlékonyság próbájához még ennyi sem kell. Elég, ha az ember magastartásból, nyújtott térddel próbálja meg tenyerét letenni a földre. A hasizomerő kipróbálása fűben, szőnyegen, ágyon elvégezhető. A kérdés csupán az, ki milyen hosszan tud 45 fokos szögben felemelt, nyújtott lábbal ollózni?

— Az autóbusznak egyelőre a gyerekek között van sikere — mondja Herzka Ferenc. — Igaz, programunkat elsősorban nekik szántuk. Azt reméljük, hogy közvetítésükkel a szülők, nagyszülők, pedagógusok is kedvet kapnak önmaguk kipróbálásához.

Az autóbusz, az egészség járműve, folytatja útját.

Nem csupán irányítóin múlik, kihez ér el.

(M. Á.)

Fotó: Wagner Margit

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzletelben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

86.1142
Athenaeum Nyomda Budapest Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

FELE KÉP — FELE ÍRÁS: EZ A KÉPÍRÁS

A tizenévesek nyelvén, a tizéneveseket érdekló dolgokról ír az október végén megjelenő KÉPÍRÁS. Már a címből is sejthetitek, hogy ez a lap egyensúlyt akar teremteni kép és szöveg között, egyformán fontosnak tartva mindkettőt. Hatvannégy oldalon igyekeznek a szerkesztők szórakoztatni, játékos hangon szólni fontos és érdekes dolgokról. A témák összeválogatásában sokszínűségre törekedtek. Az első szám például színes képregényben meséli el Marsigli gróf csodálatos életét, s benne Budavár visszavételét, megismerkedhettek Karinthy Frigyes „Tanár úr kérem!"-jének sajátos, képes feldolgozásával, óriásposzteren láthatjátok a Forma–1 hírességeinek, például Nigel Mansellnek az autóját, s természetesen öt magát... De szól az újság a tizenévesek divatjáról, meg a kamasz-szexről is, a rejtvények, humoros összeállítások, karikatúrák mellett. A KÉPÍRÁS munkatársai elhatározták, ha csak lehet, meglepetéssel is szolgálnak minden számban. Most például abból a regényből közölnek részleteket, amelyet Móra Ferencről írt saját dédunokája.

Végül felhívással fordul olvasóihoz a KÉPÍRÁS, mondván hogy „Néma gyereknek lapja sem érti a szavát!" Vagyis: írjátok meg, miről szeretnétek olvasni, hogy olyan témákkal foglalkozhasson ez az újság, amelyekre ti is igazán kíváncsiak vagytok.

MÁR KAPHATÓ!

86/29
PAJTÁS
XLI. ÉVF. • 1986. NOVEMBER 6. • ÁRA: 4,50 Ft

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

KARIKAVARÁZS

(CIKKUNK A 2–3. OLDALON)

KARIKAVARÁZS

Középkorú férfi lép a Radnóti Miklós utcai, II. számú Általános Iskola előtt álló csoporthoz, és egy környékbeli dobermann gazdája után érdeklődik, mert a vérszomjas eb alaposan helybenhagyta őt előző nap. A fiúk sajnálkozva nézik a sebesült embert, széttárják a kezüket, és már fordulnak is vissza a csoport közepén álló Farkas Laci felé, aki elszántan tekergeti a legújabb Rubik-féle logikai játékot. Szinte küszöbön a megoldás, lehet-e fontosabb dolog ezekben a pillanatokban?...

*

Nem irigylem Rubik Ernőt. Az egész világot lázba hozó találmányával, a bűvös kockával olyan magasra tette maga előtt a mércét, hogy most aztán „kapaszkodhat"! A játékos kedvűek manapság minden logikai játékot a kockához mérnek.

Egyetlen dolog miatt viszont mégis irigylem Rubik Ernőt. A hite miatt. Volt ereje, bátorsága folytatni. Nem csücsült a babérjain, hanem a kockaláz elmúltával újra munkához látott. Az eredmény a legújabb logikai csodabogár, a Karikavarázs. A játék menete csaknem leírhatatlan.

— Én is csak a Stúdió '86-ban látottak alapján értettem meg — mondja Szalamonidesz Alex, miközben Farkas Laci mutatványát figyeli. — Mert a használati utasítás elég nehézkesen magyarázza a szabályokat. Viszont jó játék, jobb, mint a kocka, mert változatosabb. Meg aztán ezt nem lehet szétszedni, és darabjaiból helyesen összerakni mint a kockát, mert ha egyszer szétszakad a damil, akkor tönkremegy a játék.

A Karikavarázs ezernyi meglepetése közül az első mindjárt kellemetlen. Az ára ugyanis 150 forint, nem éppen gyerekek pénztárcájához méretezett.

— Kész szerencse, hogy apukám is imádja a logikai játékokat, így aztán megvan szinte valamennyi. Ezt is azonnal megvettük a vásárban. Amikor még nem volt nagyon széthajtogatva, akkor még könnyedén kiraktam a megoldást jelentő három karikát, de azóta nem sikerült. Pedig a múltkor vonaton utaztam, és két órán keresztül próbálkoztam vele. Komolyan mondom, egészen ideges lettem a végére... — bólogat egy másik játéktulajdonos.

*

A játék lényege röviden úgy foglalható össze, hogy damillal egymás mellé rögzített, síkban kiterített műanyag lapokat térben hajtogatva olyan módon kell egymás mellé sorakoztatni, majd újra kiteríteni, hogy a lapokra festett 3 szivárványszínű karika színátmenete tökéletes legyen, és a három karika összekapcsolódjon.

A „szakmai" magyarázatot Niklay Péter, a Rubik-stúdió elnökhelyettese adja meg.

— Ez egy olyan pántolás, amely lehetővé teszi, hogy a síkban kiterített nyolc lapocska összehajtás után térbeli formákká alakuljon. Növeli a játékos térbeli gondolkodóképességét, hiszen a megoldáshoz csak úgy juthat el, ha jól átgondolja a forgatás szabályait. A gyártó egyébként a gyerekek körében jól ismert Match-box cég, az ő ajánlatuk látszott egyedüli garanciának arra, hogy az új játékot tulajdonképpen egy időben kezdjük árulni az egész világon.

Farkas Laci a sokadik perc után már arra is rájött biztosan, hogy a kivitelezés nem éppen egyszerű.

— Pedig tényleg nemcsak találomra hajtogatom — mondja —, hanem próbálom tudatosan. Arra például már rájöttem, hogy egy „L" alakból teríthető ki újra. De mit csináljak, ha van vagy ötféle „L" alak és csak egy egyik jó.

Laci olykor sziszegve bosszankodik, máskor megáll, tűnődve nézi a játékot, mintha azon goldolkozna, vajon földhöz vágja-e?... Mi tagadás: bosszantó. Aztán vannak pillanatok, amikor boldogan elvigyorodik, hogy néhány csavarás után a várt eredmény helyett megint kijöjjön valami egészen más...

*

— Sokféle logikai játék van, de azt nem lehet letagadni, hogy a jobbak mind a Rubik-stúdióból származnak — mondja Juhász Gyula.

A miértre a választ maga a feltaláló adta meg egy korábbi nyilatkozatában: *„Mindenki előtt ott a lehetőség, a valóság maga. Csak nem egyformán értelmezzük, nem ugyanazokat a dolgokat vesszük észre benne. A természet — a fizikai valóság — érdekes dolog. Ha valakit igazán érdekel, figyeli, kutatja a törvényszerűségeit, s ha van készsége ahhoz, hogy eredeti módon értelmezze, akkor létrehozhat valami újat."*

Az őszi BNV egyik szen-

zációja volt az új logikai játék. Olykor százméteres sor kígyózott az elárusítóhely előtt, s a szerencsések közül jó néhányan már csak az illendőség kedvéért nézték meg a vásárt. Ám voltak, akik egy padra ülve, vagy egy falhoz támaszkodva azonnal a „tettek mezejére léptek". Tekerték, hajtogatták a műanyag lapokat, a sokadik kudarc után sutba vágva a használati utasítás intelmét: „Kérjük, hogy minden esetben óvatosan kezelje a játékot!"

Farkas Laci bosszankodva adja fel.

— Lassan már Andaxin kéne! — mondja némi öniróniával, miközben a többiek kezdik keresni a megoldást.

Karikavarázs. Vajon sikerül-e ezzel is lázba hozni a világot?

Trencsényi Zoltán
Fotó: Tóth András

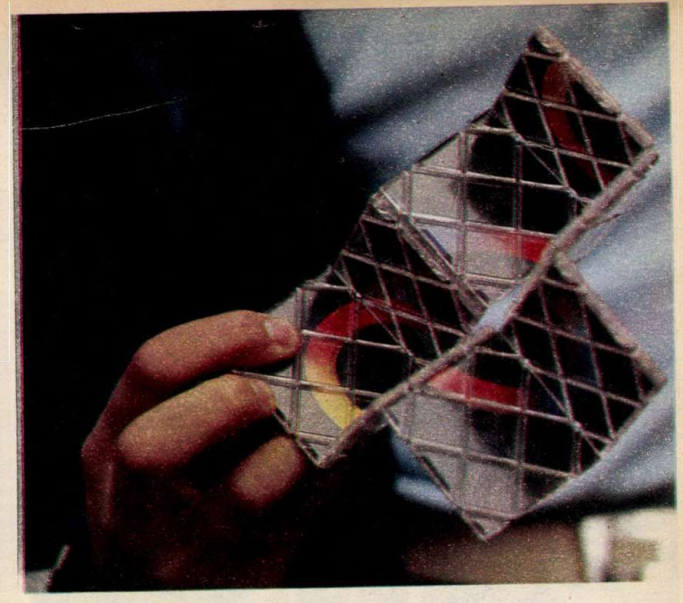

Így kell megbontani egy családot — mutatja Pál Antal a kis méhészeknek

Nézzétek csak, hogy nőnek a palánták — büszkélkedik Lengyel Imre

Iskoláinkban egyre népszerűbb az iskolaszövetkezeti mozgalom. Egy kis Baranya megyei faluban, Diósviszlón százhúsz diákból nyolcvan a szövetkezet tagja

Én ezt nem csinálom! Itt kérem, csalán van!

Szekeres Dezső, hogy hangsúlyának további nyomatékot adjon, rákönyököl az ásó nyelére. A többiek nem sokat hederítenek rá, tudják, hogy a hetedikes fiúnak csak a szája jár. Igaz, többször mint kellene, de amúgy, szeret dolgozni. Most például a kerítést próbálja kiszabadítani a csalán közül. Régen kidőlhetett az oszlop, a drótot alaposan benőtte a gaz. Szemet szúrhatott valakinek a dolog, mert megkönnyítette az iskolaszövetkezetet néhány fej káposztával.

— Csak tudjam meg, ki volt az! Majd én elkalapálom! — mondja a fent említett Dezső, tizenhárom évének minden indulatával, tanúsítva: lám, ilyen erős a birtokosi szellem Diósviszlón.

— Te csak ne kalapálj el senkit, hanem tedd a dolgodat — szól át a fejek fölött Borbás Csaba tanár, a szakcsoport vezetője. Nem kell mondania, mindenki tudja a dolgát. A lányok — némiképp a tiszteletünkre — leemelik a legszebb fej káposztát. Kamu Csaba előkeríti a kapálógépet, s nagy lelkesen nekiáll, hogy kikapálja a frissen dugványozott fokhagymát.

A kapáláshoz hozzá tartozik a szerszám tisztogatása is

Jó pénz a gomba!

— Vigyázz, Csaba! Az a mi fokhagymánk!

Azt már senki sem állíthatja, hogy Csaba miattunk pirult volna bele a dologba. Arcának pirosa sokkalta inkább szólt annak a „mi"-nek, ami néhány éve összeköti a diákokat a déli határ menti kis faluban.

— Nem határoztunk el mi semmit — mondja

Kamu Csaba lelkes, még nem tudja, hogy éppen a fokhagymát kapálja ki . . .

»VERSENYT JÁR A KEZÜNK...«

Schmidt Jenőné, igazgatóhelyettes. Biológia—földrajz szakos tanár, az iskolaszövetkezeti csoport elnöke. — Volt földünk, miért ne használhatnánk ki? Így alakult meg a kertészcsoport. Ott volt a pince, hónapszám nem használtuk. Így indult a gombatermesztés. És akadt még néhány méhész is a faluban, legyen, aki folytatja munkájukat. A termékeket persze el is kell adni valahol. Ezért szerveztük meg a kisboltot. De hogy a kicsik se maradjanak ki, nekik is kerestünk munkát: hulladék bőrből készítenek emléktárgyakat, azt árulják.

— Csupa gyerekből áll a szövetkezet?

— Főképp gyerekekből, bár mi, tanárok is tagok vagyunk. Felnőttek dolgoznak abban a siklósi Tenkesalja Áfészben, amely kezdettől segíti iskolaszövetkezetünk munkáját. Tőlük kapjuk a szakmai és az anyagi támogatást. Mert dolgozunk ugyan, de azért még mindig mi szorulunk segítségre. A nyári közös táborozás, a sok kirándulás, sportverseny, mindmind az áfész segítségével valósulhatott meg. De végtére is a szövetkezeti mozgalom nem csupán anyagi hasznot kínál. Hiszen a gyerekek fontos kérdésekben döntenek önállóan. Van szavazati és véleményezési joguk, és merik is vállalni álláspontjukat. S ez már egy kicsit magára az életre készíti fel őket.

A gombászkodás, mesélik a diósviszlói gyerekek, egy időre abbamaradt. Pedig igazán jó pénzt hozott a konyhára! De a méhészkedésbe belekóstolhatunk. Kukkantsunk csak be Pál Anti bácsihoz, a méhészek „atyjához".

Délidőben kopogunk be a viszlói portára. Ebéd közben ugyan nem illik megzavarni senkit, de most méhekről van szó! Anti bácsi kapja magát, meg a fejvédő maszkokat. Megbontunk egy családot, mondja.

Dolgos családok

— Ne tessék félni — súgja Lévai Ági. — A méhek bennünket már ismernek. Egyszer meg is szúrattuk magunkat, lássuk, ki bírja, s ki nem.

Nyolcvan család Pál Antal méhgazdasága. Kaptárai közt még akad néhány szalmafonatos. A gazda régi méhész.

— Suttyó korom óta kedveltem a méheket, nyúztam is értük apámat. Huszonhat éves fejjel, házasemberként szereztem be az első családot. Most, negyven év múltán meg azon gondolkodom, föl kellene adni. Tavaly az atka pusztított közöttük, s a sok permet is mérgezi őket. Mi, emberek meg nem vesszük észre, hogy magunkat pusztítjuk, amikor öljük a természetet.

— Nekem is van otthon két családom! — mondja mintegy Pál Antal szomorúságával ellenkezve Lengyel Imre. Priol Ödön igazgatótól tudom: a fiú azon kevesek közé tartozik, akik otthonról hozták a munka szeretetét az iskolaszövetkezetbe. Mert bár dolgos emberek lakják Diósviszlót, a családokban a gyerekeknek inkább csak a kényelemből jut. Ha már én agyondolgoztam magam, legalább a gyerekeimnek legyen könnyebb, tartja sok szülő.

Nőnek a palánták

Ezt már Lengyel Imre édesanyja mondja. Kicsike, tűzről pattant asszony, jó beszélőkével. Férje mintha csak az ellentétje lenne: hallgatag ember. Kettejük keze munkáját két hatalmas fóliasátor dicséri, és az új ház, ami már áll Drávaszabolcson. „Háromszintes lesz", mondja Imi büszkén.

— Dehogy szerettem én a kertészkedést, máig emlékszem, hogy mennyit sírtam akkoriban! Aztán kimentem a piacra, és éreztem, a magam munkájáért én kapom a pénzt, és nagyon boldog voltam. Azóta néha éjszaka is kimegyek a fóliához, hogy megnézzem, nőnek-e a palánták.

A Lengyel gyerekek édesanyjuk arcát, apjuk természetét örökölték. Iminek ötven galambja van, maga eteti, gondozza őket. Szavára kezére szállnak, ő boldogan lendíti őket a magasba.

— Ugye, milyen szépen röpülnek?

— Ha kell, a sátorban beszéljük meg a napot — mondja Lengyel Imréné. — Rakjuk a vitaminkockákat, versenyt jár a kezünk meg a szánk. Nem könnyű munka. De nem attól boldog az ember, ha fölfedezi a legnehezebb dologban is a szépséget?

Major Árvácska
Fotó: Wagner Margit

RAJONGÁSRÓL, BARÁTNŐRŐL, TESTSÚLYRÓL

BIZALOMM

„BARNA ÉG ALATT" (Ady Edre) — Mi is úgy látjuk, miként tanárod: meg fogod találni önmagadat. Erre a bizakodásra éppen leveled adja az alapot, amelyben föltetted önmagadnak mindazokat a kérdéseket, amelyeket magunk is neked szegeztünk volna. S még a válaszokat is jó irányban kerested: valóban létezik olyasfajta rajongás, amit te érzel kedvenc énekesed iránt. Egyfajta kettősség valamennyiünkben ott él. Egyrészt vannak az ideálok, az álmok, másrészt vannak a bennünket körülvevő emberek és maga a valóság. Szerencsés esetben a kettő tud közelíteni egymáshoz, máskor viszont óriási a távolság. Nos, ha valaki nem számol e kettősséggel, s önmagában nem a valóság, hanem az álmok világa felé billenti a mérleg nyelvét, az olyan ember sok csalódásnak néz elébe. Mi úgy látjuk, közelebb áll hozzád a mindennapok világa, éppen ezért nem tartjuk oly nagy bajnak, hogy az ideál képe egyelőre elmossa a többi fiú arcát. Ennek magyarázata éppen az lehet, hogy még egyik sem volt közülük az „igazi". Semmiképp se sürgesd mélyebb kapcsolat kialakítását. Vizsgáld reálisabban ideálodat. Bíráld felül mindazt, amit a lapokban olvastál róla! Hidd el, ő is éppolyan hús-vér ember, mint bármelyikünk. Fogadd el nyugodtan saját rajongásodat, azonban légy tisztában azzal, hogy ez nem szerelem. Emlékezz csak Saint-Exupéry szavaira, mit is írt „A kis herceg"-ben? Az ember azt szereti, akit már megszelídített. És hogy felelősek vagyunk a rózsánkért. Majd, ha egyszer úgy érzed, hogy van neked is egy rózsád, aki egyetlen, nos, akkor már lehet, hogy valakit megszelídítettél.

AZ AGYAMRA MEGY! — Nem kellemes, ha valakinek az anyja egyben az iskola igazgatója is. A legtöbb esetben ilyenkor nemhogy könnyebbedne a helyzet, de kétszeres a szigor, ami annyiban érthető, hogy ha az igazgató-mama a saját (esetedben a nevelt) lányától nem követelhet fegyelmet, akkor kitől várhatja el ugyanezt? Így csak azt tudjuk mondani: el kell fogadni az igazgató utasítását. S ha fölöslegesnek tartja az énekkarban a hajpántot, nincs sok értelme ellenkezni. Ami az otthoni szigort illeti: egy-egy helyzetet időről időre meg lehetne beszélni: miért nem nézhetsz televíziót, miért ezt vagy azt a ruhát kell fölvenned. Ezek a beszélgetések talán megértetnék anyuval is, hogy kislányból lassan nagylánnyá fejlődsz, akinek nem egyszerűen csak katonás szigorra, hanem értelmes, szabad nevelésre van szüksége.

MÓNI — Senkit nem tudunk, nem is akarunk megtanítani csókolózni. Ugyan le lehetne írni, hány fokos szögben nyitja ki ilyenkor az ember a száját, de az nevetséges lenne, és valami egészen más sülne ki belőle, mint amit te vársz. Csak azt mondhatjuk: ehhez a tanuláshoz a legjobb az a társ, akinek a szeretetére vágysz. Nem sikerül a dolog akkor, ha nem szimpatikus a másik. Ha nem a szeretet, csupán a kíváncsiság hajt. Ilyenkor óhatatlanul érhet kudarc. De ha fontos a másik, s te sem vagy közömbös számára, akkor csak egyet ajánlhatunk. Meg kell próbálni. Mindenféle tankönyv nélkül is sikerül majd.

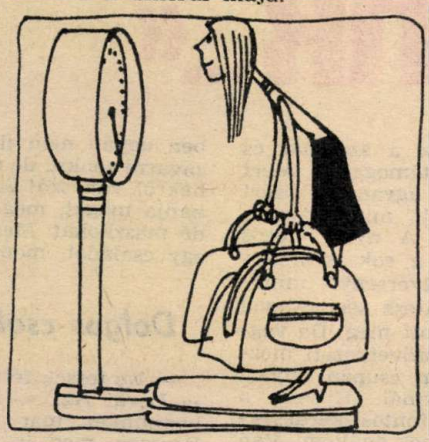

+10 KG — Az általad leírt súly valóban kevés, és jól számolod, mintegy tíz kilóval kellene súlyosabbnak lenned. Hízókúrát ajánlani azonban nehezebb, mint diétát tanácsolni. Nem rossz gondolat a sport, de jó lenne, ha a rendszeres edzések megkezdése előtt beszélnél szakemberrel: testnevelőtanárral, edzővel vagy orvossal. Nem elég, ha csupán sokat eszel, az sem mindegy, mit fogyasztasz. Mindenképp szükséged van rengeteg fehérjére, (tessék minél több zsíros tejterméket enni!), gyümölcsökre, szénhidrátra. Legyen étkezésed minél változatosabb és vitamindúsabb. Készíts napirendet, elfoglaltságaid között tarts pihenőt. Légy türelmes. A menstruáció kezdetével tested is utolérheti önmagát.

NEG-ROLLI — Semmiről nem késtél még le, de helyesen tetted, hogy elkezdtél gondolkodni. Az ember „társas lény", ám a kapcsolatteremtés készsége nem mindenkiben van meg egyformán. Belőled, mint írod, egyenesen hiányzik. Csak a szüleiddel és az osztálytársaiddal érzed jól magad. Ha meggondoljuk, ez sem kevés, mások még ennyi társaságot sem tudhatnak maguk körül. Nem írtál arról, mit is értesz társaságon. A táncot említetted ugyan, de a társas életnek nem csupán ez az egy formája ismeretes. Hiszen egy társaságban lehet beszélgetni is. S van olyan közösség — szakkörök, klubok —, ahol még beszélgetni sem kell: a közös érdeklődés közelíti egymáshoz az embereket. Javasoljuk, keress magadnak ilyen közösséget, s ha rátaláltál a hasonló érdeklődésű emberekre, akkor hamarosan észre fogod venni: nem is olyan „félelmetes" társas lénynek lenni.

OLYAN BARÁTNŐM SOHA NEM LESZ, MINT Ő VOLT! — Kérdés, hogy valóban olyan barátnő volt-e amilyennek te máig látod? Hiszen a legszebb barátság idején hagyta, hogy te maradj benne a pácban. Ő fecsegett és te kaptál fegyelmit. Később, mert „úri kedve" úgy diktálta, továbbállt egy másik lányhoz, s nem átallott téged bántani. Megértjük érzelmeidet, de azért semmilyen barátság esetében nem tartjuk helyesnek azt, hogy az egyik mindig csak ad, a másik meg csak kap. Te végig kitartottál mellette, ő végig visszaélt jóhiszeműségeddel. Úgy látjuk, keménységre van szükséged — önmagaddal szemben. Szerintünk ez a barátnő nemhogy könnyeket nem érdemel, de még azt a figyelmet sem, amennyit te még mindig szentelsz neki. Légy magaddal szemben következetes — önmagadért. Még az is lehet, hogy így nagyobb megbecsülést szerzel nála. S kiderülhet, hogy megállva a magad lábán, akad számodra más barátnő vagy barát. Még talán emberségesebb is, mint amilyen ő volt.

AL

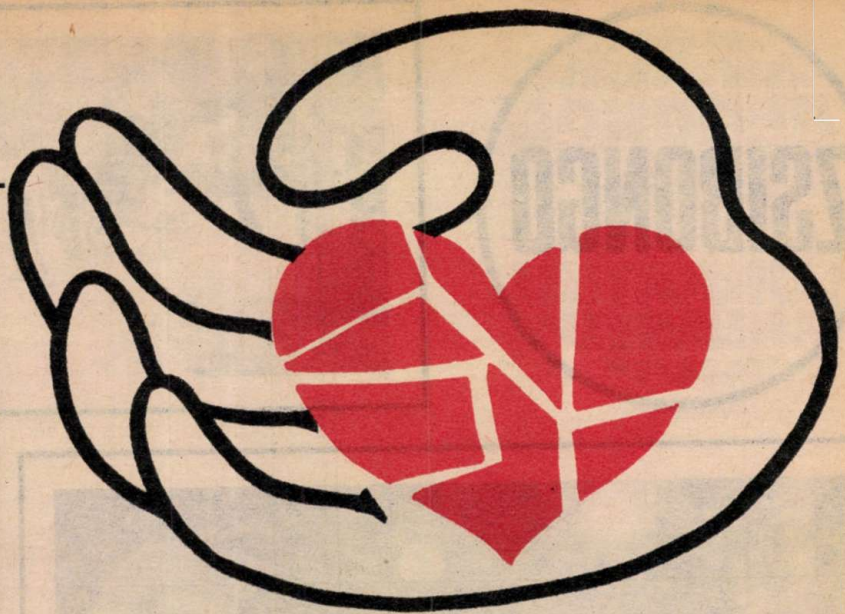

REMÉNYTELEN?! — Válasszuk ketté a dolgot: a fogyókúra és a fiú ügyét. Mi is soknak tartjuk a súlyodat, ebben a korban bizony egy „tizessel" könnyebbnek kellene lenned. Tudjuk, hogy ez sziszifuszi munka, s hogy nem érhető el látványos eredmény egyik pillanatról a másikra. Javasoljuk: keress meg egy szakértőt — orvost vagy fogyókúrás tornát vezető testnevelőt — vele beszéld meg a dolgot. Ami a fiút illeti, ne próbáld ráerőszakolni a szeretetedet. Maradjatok jó barátok, s ha baráti hangú levelet akarsz neki írni, azt nyugodtan megteheted. Ha már gyakran vagytok együtt, ő, meg az idő majd eldönti, lehet-e a kapcsolatotokból több, mint barátság.

MIÉRT NEM SZERETNEK? — Két fiú viselkedéséből még nem szabad messzemenő következtetést levonni. A sírásnak nincs értelme, el kell fogadnod, hogy mindkettőjüknek a barátnőd tetszett. Neked ajánljuk a fogyókúrát (lásd az előző válaszunkat!) Nem tudjuk ugyan, hogy valóban kövér vagy-e, de úgy látjuk: zavar a külsőd. Ne legyen kisebbségi érzésed, mert az hasonló keserves helyzetbe kergethet. Keress olyan területeket magadnak — tanulás, iskolán kívüli munka —, amelyben bizonyíthatod: van, amiben te vagy a kiváló. S ha így elnyerheted önmagad biztonságát, nagyobb önbizalommal vághatsz neki az egyéb kapcsolatoknak.

MIT TEGYEK? — Éppen ideje, hogy ismét az irodalom felé terelj̈ük figyelmeteket. Javasoljuk tehát, hogy vedd elő József Attila versét:

„Amit szívedben rejtesz
szemednek tárd ki azt,
amit szemeddel sejtesz
szíveddel várd ki azt"

Betegséged megvallásával várj még egy kicsit. Ha kapcsolatotok szorsabb lesz, akkor légy őszinte a a fiúhoz.

Ha már az irodalomnál tartunk, találtunk nektek egy írást.

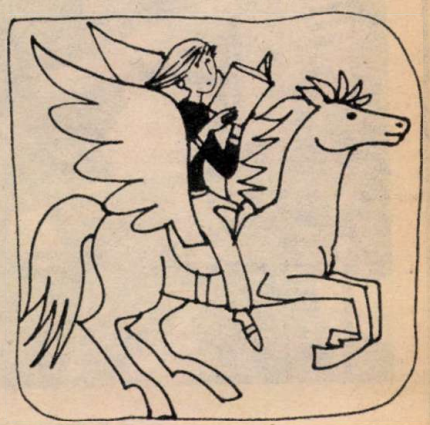

SANYI — Álomképednek mindenesetre elég hétköznapi nevet választottál. Nyugodtan várhatsz, ha nem is rá, de egy olyan fiúra, aki neked is szimpatikus és, aki nem él vissza barátságoddal.

RÓLAD ÁLMODOZNI JÓ — FRISS HÍREK — Úgy látjuk, se egyik, se másik fiúra nincs szükséged. Korainak tartjuk számodra az effajta kapcsolatokat, kialakulatlannak egyéniségedet. Törődj kicsit többet önmagad építgetésével, no meg a tanulással. Azért persze álmodozni lehet!

ELEKES FERENC:

FALEVÉL

„Mondják, nincs a világon két teljesen egyforma falevél. Lehet. Sőt, bizonyos, hogy nincs. Mert ha jól megvizsgálnánk két, látszatra azonos nagyságú falevelet, nyomban kiderül, valamiben különböznek. Ha egyébben nem, hát abban, hogy más az erezetük.

Gondolom, nem is fontos, hogy legyen a világon két teljesen egyforma falevél. Vagy teljesen egyforma fűszál. Vagy teljesen egyforma ember.

Az viszont fontos, hogy legyenek a világon egymáshoz hasonló falevelek, fűszálak és emberek..."

Ugye, egyformán értjük a gondolatot?

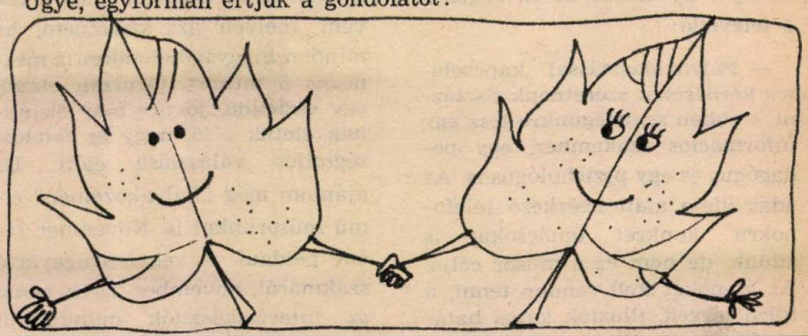

Várjuk leveleiteket, névvel vagy jeligével. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra írjátok rá: BIZALOMMAL.

ZSIBONGÓ

HÚZD MEG!

Már csak néhány lépés ide a MÉH-telep. A vásárosnaményi diákok vidáman teszik meg az utolsó métereket.

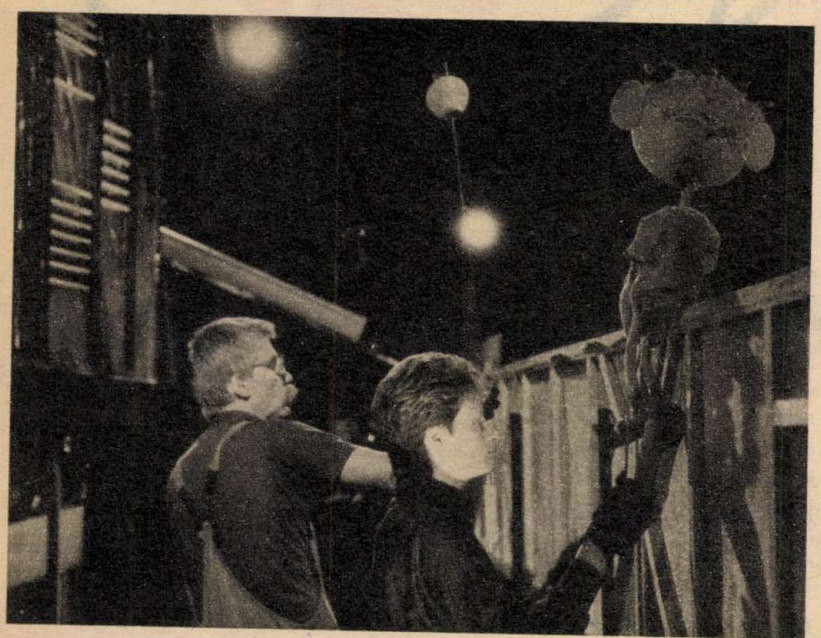

BÓBITA BEMUTATÓ

Erich Kästner Május 35 című népszerű művét játssza Pécsett a Bóbita bábegyüttes.

MILYEN SZÍNŰ...

...a jegesmedve bundája? Ne siessetek a válasszal! Ugyanis a jégmezők lakójának szőre áttetsző. A fehér színárnyalat látszatát a medve üreges, színtelen szőrszálairól visszaverődő napsugarak keltik.

MI LEGYEK?

Gregorich Andrást kérdeztük, milyen kérdésekkel foglalkozik majd „Mi legyek?" című műsora, amelyet november 11-én sugároz a televízió:

— Pályaválasztással kapcsolatos kérdéseket szeretnénk tisztázni, s ebben segítségünkre lesz egy információs szakember, egy pedagógus és egy pszichológus is. Az adás ideje alatt beérkező telefonokra konkrét tanácsokat is adunk, de nem ez a műsor célja. Az alapokat kell rendbe tenni, a túlzó tervek, illúziók káros hatásáról, a reális elképzelések, a körültekintés, a felelősség hasznáról beszélünk majd. Nemcsak a gyerekekhez, hanem a szülőkhöz, a tanárokhoz is szólunk, sőt a szívem mélyén azt szeretném, ha minden magyar hetedikes is megnézné a műsort. Gyorsan elszáll egy esztendő, jövőre már ők állnak életük első, nagy és felelősségteljes választása előtt. De ajánlom még „Pályaközelben" című műsorunkat is. November 15-én például a vegyianyaggyártó szakmáról, november 29-én pedig az intarziakészítők munkájáról mutatunk be egy-egy filmet.

KINT VAGYUNK A VÍZBŐL!

Utoljára vízre tesszük a hajót. Egy utolsót húzunk a lapáttal. Végül eltesszük télire a sporteszközt. Utóbbi felvonásban lehet mosolyogni is! Hiszen nem is búcsúzik igazából a kajak. Csak alszik egy kicsit.

HAJÓSINAS ISMÉT KERESTETIK!

Pajtások, víziúttörők!

Több mint másfél évtizeddel ezelőtt nagy sikerrel zajlott le a Hajósinas kerestetik című vetélkedő. A Magyar Rádió által közvetített eseményen sok víziúttörő-egység mérte össze gyakorlati és elméleti tudását.

1987. tavaszán ismét megrendezzük a vetélkedőt. Várjuk a víziegységek jelentkezését! Az első három helyezést elérő csapatok értékes jutalomban részesülnek. A győztes egység 3 tagja al-dunai hajóúton vehet részt a MAHART Hajózási Vállalat ajándékaként!

A jelentkezések összegyűjtése után az érintett víziegységeknek részletes versenykiírást küldünk.

Jelentkezési határidő: 1986. november 30. Cím: Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa Vízi Szakbizottsága, Budapest Pf. 72. 1388.

Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa **Magyar Rádió**

A SIKER TITKA

Na, fiúk, én most itt hagylak benneteket. Nekem randim van!

IZOM-LECKÉZTETÉS

Ősszel „hajráznak" a szabadtéri sportok, játékok. Amíg jó az idő, vétek a szobában tölteni a szabad délutáni órákat. A játszótéren, az utcák és terek aszfaltján kitűnő lehetőséget találtok a kerékpározáshoz. A kötelező óvatosság betartásával gyorsasági állóképességi és ügyességi edzésekkel készüljetek a későbbi versenyszerű felmérésre.

ZSIBONGÓ

PETROVÁCZ ISTVÁN

KESERŰ VAKÁCIÓ 10.

— ... nyolcvan, nyolcvanegy, nyolcvankettő ...

Kisjakab nem bírta tovább levegő nélkül, felegyenesedett, teleszívta a tüdejét s abbahagyta a számolást.

A csatorna közepén hétrét görnyedve a pokrócukat gyömöszölték a víz alá. Kisjakab a másodperceket számolta.

— Gondolod, hogy azok az átkozott bolhák megfulladtak ennyi idő alatt? — kérdezte gondterhelten.

— Vagy kimásztak a pokrócból. De akkor is megdöglenek, nem bírják a vizet — felelte egykedvűen Pemete. — Csak az menekül meg, amelyik sürgősen kiúszik a partra.

— És rám úsznak? — kezdett el ficánkolni Kisjakab. Sodrással szemben állt s már korábban észrevette, hogy a felkavart sárga iszapszemek a lába szárára, combjára rakódnak.

A víz középen az ágyékukig ért, a part menti sásban, a kákacsomók közt bokáig.

— Csavarjuk ki! — egyenesedett fel Pemete is a víz fölé rántva a pokrócot.

A pokróc nehéz volt, teleszívta magát. Megsodorták, az egyik az egyik végén jobbra, a másik a másikon balra csavarta. Sokáig csorgatták belőle a vizet, aztán széthajtogatták, s kitartott karral a négy csücskénél fogva rázták vagy két percig. S vigyázva, nehogy belelógjon a vízbe, kioldalogtak vele a partra.

A fűvön, sáson, lehajló gyékényeken szétteregetve száradt a holmijuk, trikók, gatyák, törölközők, lepedő, ing, zokni, gyapjúkardigán, konyharuha, zsebkendő, farmernadrág vegyesen.

Ubrizsi ötlete volt, hogy ne cipeljék messzire a bolhákat, mossanak ki mindent jó bő vízben, megszabadítva magukat a szemtelen élősködőktől.

Akik mindjárt a tanyán töltött első estén beléjük költöztek.

Alig nyújtózkodott ki a gumimatracon, Kisjakab máris elkezdett vakarózni.

— Azt hiszem, csalánkiütésem van. A tejtől — forgolódott.

— Vagy inkább a bolháktól! — jegyezte meg minden él nélkül Pemete. Felkattintotta az elemlámpát s bevilágított a pokróc alá.

— Azok a pici feketeségek tudnak akkorát csípni?

— Azok!

— Holnap majd szerzünk rovarirtót, s elbánunk velük!

— Megteszi a diófa levele is!

— Próbáltak elaludni, de a bolhák egyre jobban elszemtelenedtek. A két gyerek az éjszaka kellős közepén mászott fel a diófára s tépett halomnyi levelet, amit aztán szétteregettek a sátor aljában.

A friss diólevél éjjel valóban távol tartotta a parányi kellemetlenkedőket. De nappal a trikójukat, fürdőnadrágjukat mégsem bélelhették ki diólombbal!

Pemete ismert más receptet is. A savót.

— Mosakodj meg savós vízben. Ahol mi régebben laktunk, az erdőgazdaságban a lányok, ha bolhájuk volt, savót öntöttek a mosdóvízbe!

— Jó büdösek lehettek, képzelem!

— Meg lehet szokni!

Kisjakab hősiesen állta a bolhák meg-megújuló rohamait. Később is csak a lábát dugta bele a reggeli meg az esti etetés előtt a savós vödörbe. S amint kitalicskázták a trágyát az ólból, azonnal megmosakodott, szappannal.

Napközben amúgy is annyi volt a dolguk, hogy még a bolhákról is hajlamosak voltak megfeledkezni.

Közben Kisjakab állandóan az utat nézte. Nemcsak Zsófi nénit várta vissza (az asszony lassan már egy hete volt távol), titokban arra gondolt, érte jönnek a szülei s hazaviszik.

Dehogyis bánta volna már, ha érte jönnek! Amilyen jó volt Nagyréten a filmesek közt, annyira szenvedett a tanyán.

S nemcsak a bolháktól.

Aztán mégse a szülei jöttek meg a kis piros Trabantjukkal, hanem Zsófi néni! A sógora könnyű homokfutóján.

A két gyerek azonnal csomagolt s indult. Hiába marasztalta őket Zsófi néni.

— Már így is késésben vagyunk! A barátainkkal járjuk az országot s tegnapra beszéltük meg velük a találkozót! — füllentette Ubrizsi. Nem is maradtak tovább, csak amíg Zsófi néni vastag kolbásszal, paradicsommal, paprikával, sajttal, nyári almával degeszre nem tömött egy vászontarisznyát.

— Járjatok szerencsével!...

Már csak ez a vászontarisznya volt elmosatlan. Kirakták belőle az élelmet a fűre, s ezt is a folyó vizébe nyomkodták. Aztán elnyúltak a meleg, szemcsés homokon.

Félálomban Kisjakab valami furcsa kaparásfélét hallott a füle mögött. Felkönyökölt s féloldalasan megfordult. Fura állatka nézett vele farkasszemet. A hátsó lábán ült, alig méterre tőle, akkora volt, mint egy jól megtermett egér, helyes kis pofaszakállt viselt csöpp tokával.

— Ne félj! Ürge! — súgta fektében Pemete.

A suttogásra az állat eltűnt. Nem fordított hátat, nem futott el, egyszerűen nyoma veszett. — Visszabújt az ürgelyukba! — adta a magyarázatát Pemete.

Kisjakab felállt, s vagy tíz ürgelyukat számolt meg hirtelenjében a közelükben a homokban.

— Itt se maradok tovább! — jelentette ki, s visszament a csatornához. A legjobbkor. Fejét magasra tartva méteres sikló szelte át egyik parttól a másikig a vizet.

A kisfiú félt a hüllőktől, s undorodott mindenféle egértől. Többé nem mert leülni, estig föl-le járkált a parton.

A ruhájuk hamar megszáradt, de a sátorból s a pokrócokból még csöpögött a víz.

— Egy éjszakát kibírunk a szabad ég alatt! — mondta Pemete.

— De nem itt! — ellenkezett Kisjakab.

Körülnézett. Kissé odább a parttól terebélyes fűzfa állt.

— Majd az alá költözünk! — mutatta.

— Hogy egész éjszaka köpködjön ránk, azt akarod? — nevette ki Pemete. — Állandóan hullik belőle a szmötyi. Habos, fehér, mint a vattacukor. Csak éppen nedves. És fehér bogarak fészkelnek benne.

(Folytatjuk)

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

ÖT GALAMB
A POTOMAC PARTJÁRÓL

VILÁGLÁTÓ

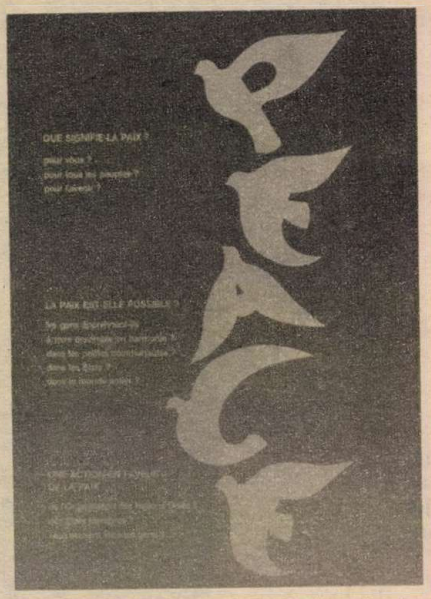

Érdekes levelet kézbesített a minap a posta. Amikor felbontottam a nagyméretű borítékot, összehajtogatott plakát került elő. Először a galambokat pillantottam meg: öt volt belőlük, egy japán grafikus formálta őket betűvé, üzenetté. Öt galamb, öt betű, egy szó: peace, azaz béke. Aztán tanulmányoztam a térképet a világ országaival, az ENSZ tagállamaival, s a listát, amelyen területük, népességük és a szervezetbe való felvételük dátuma szerepel. Végül elolvastam a szöveget is, és úgy gondoltam, érdemes benneteket is tájékoztatni az üzenetről.

Márcsak azért is, mert a galambok hosszú utat tettek meg: Japánból először a Potomac partján lévő palotába, a világszervezet székházába érkeztek – az ENSZ ugyanis nemzetközi plakátpályázatot rendezett a békeév alkalmából, amelyet a világszervezet tagjai tavaly hirdettek meg. A dátum is megvan: pontosan október 24-én, vagyis az ENSZ napján hangzott el a felhívás, amely 1986-ot, ezt a mostani esztendőt minősítette nemzetközi békeévnek.

Feltehetitek persze a kérdést: mire való az ENSZ, az Egyesült Nemzetek Szervezete, s mire a békeév, amikor ebben az esztendőben is annyi háború volt és annyi erőszakos halál szerte a világon. Nos, azt hiszem, ez a szembeállítás mégiscsak leegyszerűsítés lenne. Az ENSZ napján nem árt elgondolkodni azon, hogy ez a legfontosabb egyetemes fórum Földünkön, s ha nem tudja megoldani egymaga a problémákat, az nem a szervezet, hanem az abban résztvevők hibája. Ám az ENSZ rendelkezik olyan mechanizmussal, amely – ha tagjaiban megvan a kölcsönös akarat – azt béketetté képes alakítani.

A 15 tagú Biztonsági Tanács feladata a nemzetközi béke és biztonság fenntartása. A nézeteltérések békés rendezése a célja, s csak akkor érvényes a döntés, ha az öt állandó tag, az öt atomhatalom – a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Kína, Anglia és Franciaország – egyike sem mond „Nem"-et, vagyis nem vétózza meg az adott határozatot. A Közgyűlés, amely évente egyszer tart rendes ülésszakot, s néha rendkívüli tanácskozásokat is rendez, afféle hőmérő a világ állapotáról. Megvitat mindent, és ajánlásokat tesz, amelyek azonban nem kötelező érvényűek. A főtitkár – az ismét megválasztott Pérez de Cuellar, perui diplomata – felhívhatja (akár csak a Közgyűlés) a Biztonsági Tanács figyelmét az általa fontosnak tartott problémákra, s gyakorta közvetít nehéz nemzetközi viszályokban.

Ezenkívül az ENSZ-hez kapcsolódik még számos nemzetközi intézmény. Mindegyik a maga területén próbálja érvényesíteni az egyetemesség elvét, előmozdítani a nemzetközi együttműködést. De ennél is fontosabb, hogy a szervezet puszta léte kifejezi: világunk egységes egész, a problémák összefüggenek, megoldásuk együttes érdek, és közös erőfeszítéseket tesz szükségessé. Az ENSZ olyan találkozóhely is ilyenkor ősszel, a Közgyűlés vitáin, ahol barát és ellenség kötetlenül megvitathatja problémáit, ellentéteit, megismerheti a másik véleményét, dolgozhat a megoldáson.

Nem mellékes az a körülmény, hogy **a tagállamok összessége nyilvánította békeévvé 1986-ot.** A súlyos konfliktusok ellenére idén is történtek lépések a béke, a békésebb világ irányába. Ebben minden nemzetnek, kicsinek és nagynak egyaránt, megvolt a maga szerepe. A nemzetek pedig polgárokból állnak, kicsikből és nagyokból, fiatalokból és öregekből: nem mindegy, ki miként foglal állást. A ti véleményetek is számít!

*

A Potomac partjáról érkezett üzeneten több kérdést is találtam, ezeket szeretném továbbítani nektek. Hátha akad, akinek kedve támad válaszolni valamelyikre. Ha úgy érezzük, megjegyzéseitek szélesebb körű nyilvánosságot érdemelnek, közzétesszük őket.

Íme a kérdések:

– Mit jelent a béke számotokra, minden nép számára, a jövőnek?

– Lehetséges-e a béke? Megtanulnak-e az emberek harmonikusan együtt élni a kis közösségekben, az országokban, az egész világon?

Gondolkodjatok el rajtuk, és válaszoljatok.

S ha már válaszról van szó, felsorolunk itt hat ENSZ-tagállamot a 159 közül. Írjátok meg, mekkora a területük, a népességük, s mikor vették fel őket az ENSZ-be. A legpontosabb válaszok szerzőit értékes jutalomban részesítjük.

A hat állam: Argentína, Brunei, Magyarország, Olaszország, Ukrán SZSZK, Zimbabwe. Ha utánanéztek, látni fogjátok, milyen változatos ez a mi világunk. Minden adat, dátum mögött a nemzetközi politika érdekes tényeit fedezheti fel az, aki kíváncsi.

Baracs Dénes

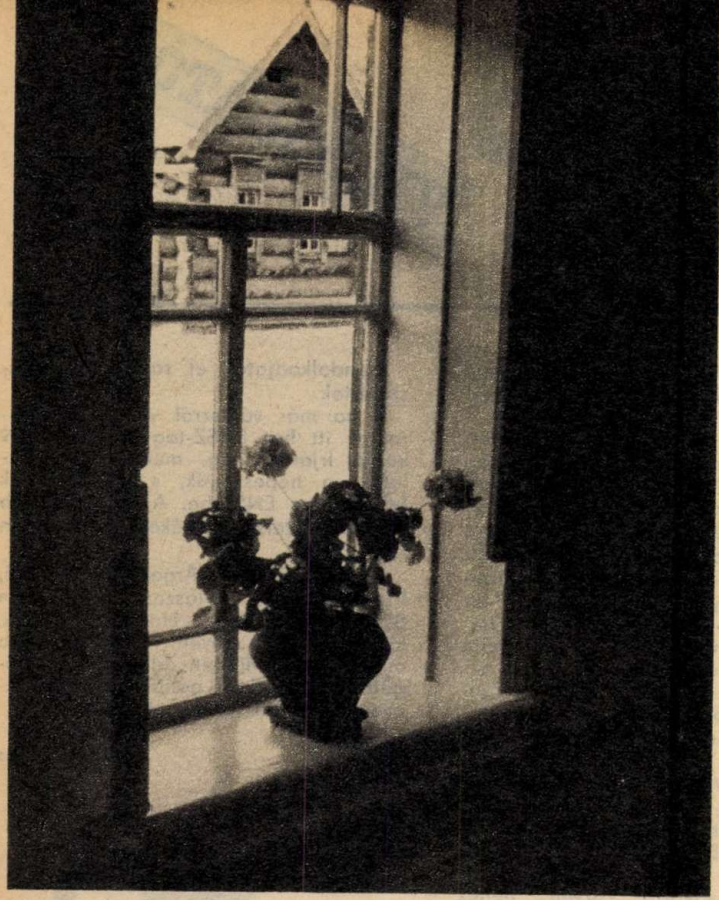

Restaurátorok állították helyre a régi parasztházakat

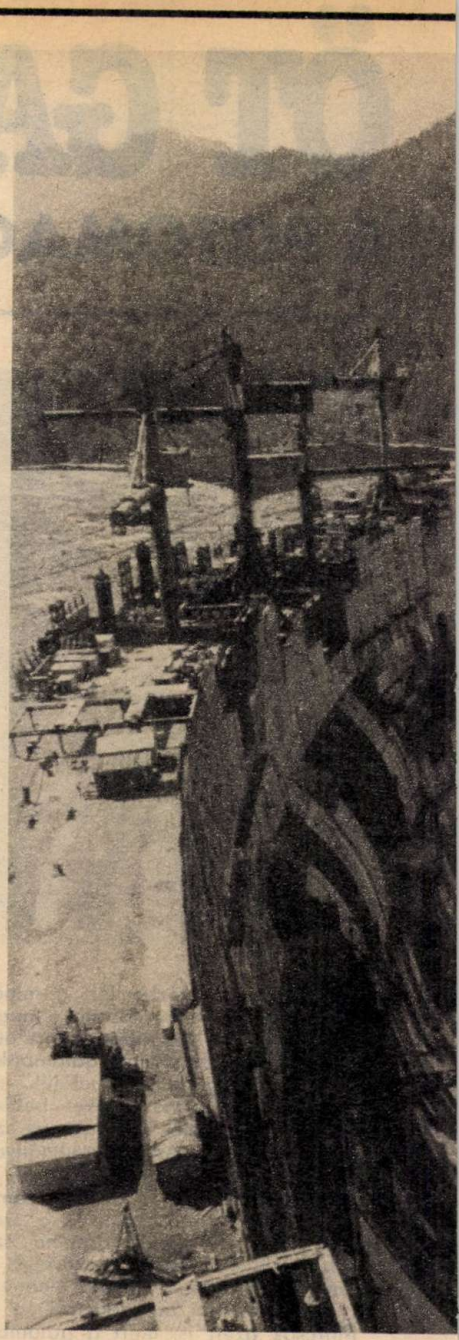

Az épülő szaján-susenszkojei vízerőmű

ÚJ VILÁG A VILÁG VÉGÉN

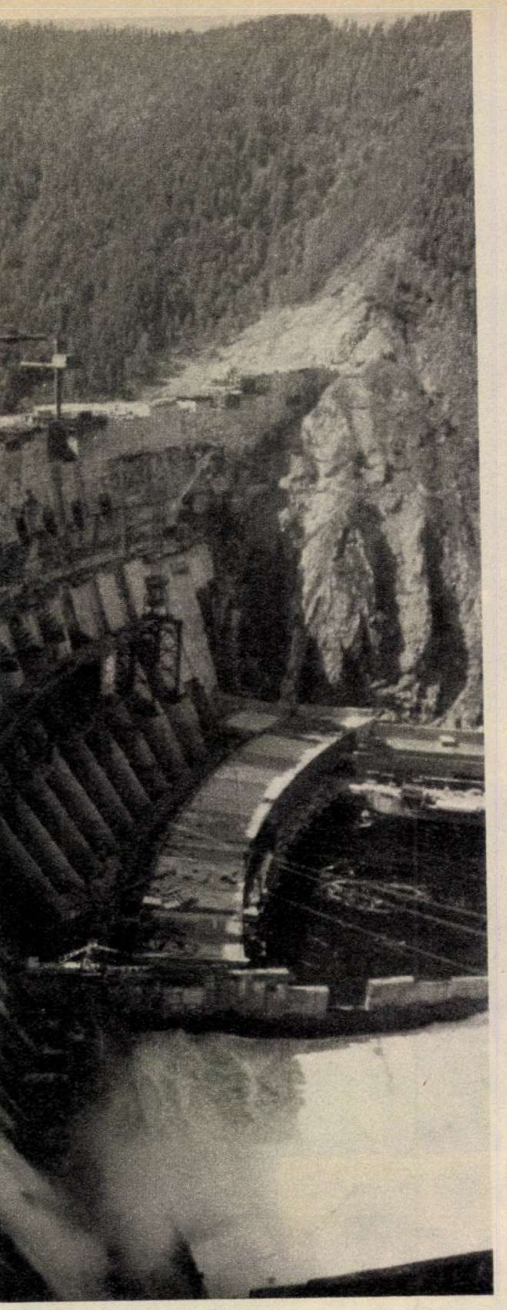

A Jenyiszejen, Sztarij Szkitnél, ott ahol magas sziklák szűkítik le a folyó medrét, májális napján kötött ki a Szent Nyikolaj gőzös. Hosszú, háromhónapos út állt az érkezők mögött. Vonaton, gőzhajón jöttek Pétervárról a szibériai száműzetésbe. Innen már a hajó sem ment tovább, pedig még csak félúton voltak Krasznojarszk és Susenszkoje között.

A Szent Nyikolaj gőzösön egy alig 27 éves, szakállas fiatalember is érkezett, Vlagyimir Iljics Lenin. Május elsejét még együtt ünnepelték társaival, s aztán ki-ki parasztszekéren folytatta útját a számára kijelölt faluba.

Akkor az a mondás járta, hogy ennél a vidéknél nincs távolabbi, nincs sötétebb hely. A Szaján-hegység mögött van a világ vége. Lenin így írt Susenszkojéról, ahol száműzetésének három évét töltötte: „Nagy falu, több utcával, de mind piszkos és poros. Szegényesen élnek az emberek, nincs egyetlen orvos, még felcser sem. Az iskola négy osztályában egyetlen tanító tanít."

Hogyan teltek itt Lenin napjai? A világtól elszigetelve is kiapadhatatlan energiával dolgozott. Olvasta az ide is eljutó közgazdasági műveket, filozófiai munkákat, és mindenekelőtt írt. Több mint harminc művet alkotott Susenszkojéban.

Susenszkoje város ma is őrzi a híres „vendég" emlékét. A parasztházakat, ahol a száműzötteket szállásolták el, restaurátorok állították helyre. Abban a két házban, amelyekben Lenin élt, múzeumot, könyvtárat, olvasótermet rendeztek be.

Sokan zarándokolnak el ebbe a szibériai városba külföldről, az ország távoli vidékeiről, de a közeli városokból is. A világnak ez az egykor elmaradott része ma fénykorát éli. Gyárak, városok nőttek ki a földből. Itt találhatók a csernogorszki bányák, az abakáni vagongyár, a minuszinszki elektronikai kombinát, s nekik is energiát szolgáltat majd a világ egyik legnagyobb, épülő erőműve, a szaján-susenszkojei vízerőmű.

És éppen azok éltek itt száműzetésben, akik annak idején mindezt megálmodták...

— Bekő —
Fotó: Tóth András

A történelmi város hétköznapi pillanatai

A CSILLAGOK

Több mint ötszáz esztendeje helyezték el azt az alapkövet, amely köré a moszkvai Kremlt emelték. Korábban a fal fehér kövekből állt s kora Moszkva alapításával egyidős. A vörös téglafal — amelynek építése 1485 júliusában kezdődött — hadászati célokat szolgált. Ma a Kreml, amellett, hogy komoly munka folyik itt — hiszen ez a minisztertanács székhelye —, elsősorban a főváros idegenforgalmi nevezetessége, Moszkva szimbóluma.

Naponta ezrek zarándokolnak el ide, hogy megcsodálják a XV—XVII. század ősi orosz építészetének páratlan alkotásait, a 2235 méter hosszú vörös falat a csipkefokokkal, a húsz tornyot és a híres Uszpenszkij, Blagovescsenszkij, Arhangelszkij székesegyházakat.

És ki tudja számon tartani, hányszor írtak már a kremli csillagokról? Reggel és este, télen és nyáron ott fénylenek, ragyognak Moszkva egén. Annyira a Kremlhez tartoznak; mintha mindig ott lettek volna. A csillagok nemcsak Moszkvát, hanem az egész Szovjetuniót, az első szocialista államot jelképezik, motívuma a szovjet címernek és az állami zászlónak.

Pedig ezek a csillagok alig félévszázadosak. 1935-ig a Kreml tornyait kétfejű sasok díszítették, amelyek cári jelképek voltak. Hogyan lehetséges, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme után is a helyükön maradtak? Egészen egyszerű a magyarázat. A polgárháború zűrzavarában ezek kicserélésére nem jutott idő.

1935 augusztusában érdekes hírrel jelentek meg az újságok: a Szovjetunió Népbiztosainak Tanácsa határozatot hozott arról, hogy a Kreml négy tornyáról, a Szpasszkajáról, a Nyikolszkajáról, a Borovickajáról és a Trojickajáról, valamint a Történelmi Múzeum épületéről le kell dönteni a cári jelképeket, és a tornyokra ötágú csillag kerüljön.

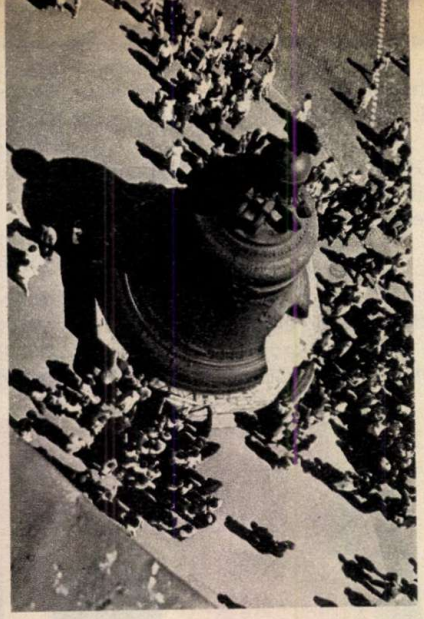

Az elképzelések megvalósításán szakemberek hada dolgozott. Olyan csillagokat terveztek, amelyek saját fényükkel világítottak, és minden oldalról jól láthatók voltak. A csillagokat vörösrézből és rozsdamentes acélból készítették el, urali féldrágakövekkel, hegyi kristályokkal, topázzal, ametiszttel, alexandrittal, akvamarinnal ékesítették. Ezekből volt kirakva a csillagot díszítő sarló és kalapács. Hogy borongós időben és este is láthatók legyenek, reflektorokkal világították meg a tornyok csúcsait.

Csak az időjárással nem számoltak. A Kreml csillagai mindössze két évig álltak ellen a viszontagságoknak. A moszkvai szél, a téli hideg, az eső, a hó elhomályosította ragyogásukat. A csillagokat ki kellet cserélni.

Újra összeültek a művészek, mérnökök, hogy elképzeléseket tervekbe öntsék. Először megrajzolták a csillagok vázlatát, kiszámították méretüket. Ehhez figyelembe vették a tornyok magasságát és szélességét. A legnagyobb csillagokat a Vörös tér felőli Szpasszkaja és Nyikolszkaja tornyokra tervezték, sugaruk 3,5 méter. A legkisebb mindössze három méter sugarú, mégis akárhonnan nézzük az öt csillagot, teljesen egyformának látszik.

A csillagokat rubin színű üvegből készítették el, éleiket pedig bearanyozták.

A második világháborúban a Kreml kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett, a csillagok is felújításra szorultak. Vázukat ez alkalommal különleges rubin üveggel vonták be. Ez az üveg három rétegű: a külső rubinvörös, a belső tejfehér, közöttük pedig kristály van. A csillagok igen súlyosak, egy-másfél tonnát nyomnak, mégis könnyedén megfordulnak a tengelyükön, ha a szélirány változik.

A csillagokat 5000 és 3700 watt fényerejű izzók világítják meg belülről. Mindegyik izzóban két izzószál van, így ha az egyik ki is égne, a csillag fénye nem alszik ki. Ettől függetlenül az izzókat május elseje és november hetedike előtt kicserélik.

A rendkívül nagy teljesítményű izzók rendkívüli hőt bocsátanak ki. Egy-egy melegebb nyári napon a belső hőmérséklet a száz fokot is eléri, pedig a csillagok belsejében nagy erejű ventillátorok működnek.

A fénylő jelképek zavartalan működését speciális karbantartó személyzet vigyázza. Állandó ügyelet gondoskodik arról, hogy Moszkva felett mindig ragyogjanak a csillagok.

Bekő Mária
Fotó: APN

LEGO BUDA

A kis birodalmat egy kamion szállította a dániai Billundból Budapestre, a a Petőfi Csarnokba. Itt aztán vigyázó kezek óvatosan kicsomagolták a minipalotákat, az aprócska motorokat, a kicsiny vadnyugati épületeket, s gondosan az üvegvitrinekbe helyezték valamennyit. A terem közepére néhány asztalt állítottak, s színes „téglákat" öntöttek rájuk. Mini LEGOLAND Budapestre költözött.

Persze, csak néhány napra. Október 8. és 15. között rendezték meg ugyanis — a TRIÁL közreműködésével — a LEGO World Show című kiállítást, amelynek során mintegy ötszáz négyzetméternyi területen, nagy feltalálók műveit mutatták be. A kiállítással egy időbe. A kiállítással egyidőséghez is jutottak, kedvükre építhettek, s a legötletesebb, legszebb alkotások készítői jutalmat kaptak. A bemutatón találkoztunk a világhírű játékot gyártó cég elnökhelyettesével, Werner Noetzlivel.

— Milyen gondolatok nyomán született meg ez a kiállítás? — kérdeztük tőle.

— Billundban 1968-ban százezer négyzetméteres területen hoztuk létre LEGOLAND-et, amelyben minden ház, minden jármű, a csónakoktól a helikopterekig, az autóktól a vonatokig LEGO kockákból készült. Az érdekes látványosságot eddig jóval több mint húszmillió látogató kereste fel. Nagy ez a szám, de természetesen mindenki nem juthat el hozzánk. Ebből kiindulva kerekedtünk mi fel, hogy minél több helyre vigyük el LEGOLAND mini változatát.

Werner Noetzli, a LEGO cég alelnöke a Petőfi Csarnokban

— Nemcsak látnivalót kínáltak itt.

— Valamennyi kiállításunkon lehetőséget adunk arra, hogy minden gyerek kipróbálhassa kreativitását. Ezért nem is kiállításnak, hanem inkább játékközpontnak nevezném mostani programunkat.

Hosszú sor kígyózott nap mint nap a bemutató idején a Petőfi Csarnok előtt. Gyerekek százai vártak „beutazási" engedélyre, hogy körbepillanthassanak abban a világban, ahol minden az építésre, az alkotásra ösztönöz, ahol megismerhetik az alkotás semmihez nem fogható örömét, ahol próbára tehetik fantáziájukat, ügyességüket.

B. F.
Fotó: Tóth András

LAND
PESTEN

KEDVES ISMERŐS

A PSZICHOLÓGUS KIRÁLYLÁNY

Amikor kinyitotta az ajtót és rám mosolygott, első gondolatom az volt, milyen szép kislány. Pedig Detre Annamária nem kislány, hanem legszebb felnőttkorát élő színésznő, aki a Budapesti Gyermekszínház — ma Arany János Színház — megalakulása óta egyfolytában a gyerekeknek játszik. Arca, tekintete, nevetése mégis a zsenge ártatlanság korát idézi, vonásai oly harmonikus szelídséggel tükrözik a bájt, hogy aki látja, elhiszi, hogy Annamária harminc év múlva is gyermekmosolyú, szép öregasszony lesz.

Csak hát nem mindig, nem mindenhol szerencsés adottság ez a fajta szépség. Fiatal, pályakezdő színészektől a szakma gyakorta mást vár: érdekességet, furcsaságot, esetleg valami rendhagyó szabálytalanságot. Amikor Detre Annamária kezdett, talán még erősebb volt ez az igény. Ezt nyilván ő is észrevette, mert bár szerződtette a Vígszínház, feladatot — melynek kapcsán bizonyíthatta volna képességeit — alig kapott. Pedig kedves lénye ismerős volt a mozinézők előtt, hiszen már főiskolás korában főszerepet játszott a „Beszélő köntös" című filmben.

— Valóban éreztem, hogy kislányos arcom, hangom nem túlságosan vonzó a szakmabelieknek, sejtettem, hogy ilyen külsővel nem tudok komoly karriert befutni a felnőtt színházi világban. Ezért határoztam úgy, hogy átlépek a „tündér tartományba", s a gyerekek színésznője leszek — mondta.

— Nyilván jól emlékeztél, hogy a gyerekek álmaiban körülbelül úgy néz ki a legkisebb királylány, mint te. Jól illenek hozzád a pici koronák, a könnyű tündérruhák, a vidám, kislányos mozdulatok, a világra való ártatlan rácsodálkozások.

— Igen, valami ilyesmit érezhettem — mondta nevetve, majd hirtelen elkomolyodva így folytatta. — Persze, élt bennem a gyanú, hogy a legkisebb királylány is megöregszik egyszer, s akkor vajon meddig kínál nekem lehetőséget ez a pálya? Úgy éreztem, a színészi hivatás mellé föltétlenül kell még egy szakmát szereznem, ezért aztán beiratkoztam az egyetemre, és elvégeztem a pszichológia szakot. Hadd dicsekedjem el vele: vörös diplomával.

— Tehát pszichológus vagy.

— Papír szerint az is vagyok, ám igazából mégis színésznő, s bízom benne, hogy maradok is még jó ideig. Mert nagyon megszerettem a gyerekeket, és jólesik örömet szerezni nekik.

— Hangoddal újra meghódítottad a honi közönséget. Hétről hétre leülünk a tévé elé, s nagy izgalommal figyeljük a Rabszolgasors című sorozat fejleményeit. Isaura a te hangodon beszél, s ártatlan, kislányos lénye is hasonlít rád. Szereted ezt a sorozatot?

— Természetesen szeretem, és valóban testre szabottnak éreztem a szinkronfeladatot.

— Sokan naivnak, butuskának és érzelmesnek tartják a történetet. Próbáld meg egy kicsit kívülállóként nézni, és úgy mondj véleményt róla.

— Jó, hát akkor átlépek a másik szakmámba és megpróbálok pszichológusként beszélni erről a sorozatról, amelyről általában mindenki rossz véleménnyel van, mégis mindenki végignézi, még akkor is, ha utána megvetően legyint, és azt mondja: micsoda marhaság. Nos, én úgy vélem, óriási lelki igény van az ilyenfajta filmekre, s a hatás, amit kivált a nézőből, feltétlenül pozitív. Valószínűnek tartom, hogy a gyerek nem így ítélkezik, nem vár bonyolult és áttételes művészi megoldásokat, hanem hagyja magát sodortatni az eseményekkel. Tehát úgy nézi, mint egy nagy mesét, amelyben a jó és a rossz hadakozik egymással, s a lelke mélyén vadul drukkol a jónak, hogy győzedelmeskedjék a gonoszság felett. Végtére is ez a sorozat nem egy dokumentum értékű látlelet a rabszolgakorról, hanem egy romantikus mese, ami véleményem szerint, igen erőteljesen hat a fejlődésben levő gyermek lelkére, jellemére.

— Mese valóban, mert hát hol vannak ma már ilyen tiszta, ártatlan jellemek, mint Isaura? Utoljára talán Jókai Mórtól kaptuk meg az egyértelmű jónak és az egyértelmű rossznak ezt az egyértelmű képét. Azóta sokat változott a világ, egyre inkább megismerjük az emberi természetet, és tudni véljük, hogy mindenki magában hordozza a jót és a rosszat is. Talán azért is utasítjuk el a „fekete", vagy a „fehér" figurákat, mert magunk felmentése érdekében megbékéltünk már kétarcúságunkkal, s minden művészeti alkotástól azt várjuk, hogy az igazat és csakis az igazat mondja el rólunk.

— Tudom, ez jogos igény, de hadd tegyem hozzá, a mesének is megvannak a maga igazságai, és a látszatra naiv, érzelmes történetek is hordozhatnak megszívlelendő erkölcsi tanulságokat. Meggyőződésem, hogy a gyereknézők közül egy sem akar a Leoncio-félékre hasonlítani, és mindenki szereti a nemes erkölcsű és bátor Tobiast. Márpedig ha ez így van, akkor el kell ismerni, hogy igenis van a filmnek nevelő hatása.

Beszélgettem tehát a színésznővel, és a pszichológussal is, s e négyszemközti párbeszéd második felében rádöbbentem, hogy a bájos kislányarc mögött komoly gondolatok rejlenek. Amikor elbúcsúztunk, már nem egy szép kislány mosolygott rám, hanem egy szép, okos színésznő, aki élethivatásul a gyerekek szórakoztatását és nevelését választotta.

Magyar Katalin

Fotó: Wagner Margit

PAJTAS

DETRE ANNAMÁRIA

DR. JAKABHÁZY LÁSZLÓ:

CSÚSZÓISKOLA 1.

Az a helyzet, hogy szeretünk csúszkálni. Sajnos hazánkban télen eléggé korlátozottak a lehetőségek a szabadtéri sportokra, de ma már ott tartunk, hogy lassan minden nagy városunknak van műjégpályája. Egyre több lehetőség nyílik tehát arra, hogy a csúszkálás önfeledt szórakozását sportszerű formába öntsük. Ezzel az önfeledt szórakozás egy csapásra hasznos és egészséges szórakozássá is válik.

Mindehhez az egyetlen és legfontosabb tanácsunk az, hogy akik iskolánkba „jelentkeznek", legyenek végtelenül türelmesek, ne várják, hogy egy-két délután megtanulnak korcsolyázni.

A jeget tisztelni kell. Jó barát, de ellenségesen is tud viselkedni. **Sose gyakorolj egyedül befagyott tavon, folyón, patak jegén. Nagyon könnyen beszakadhat! A természetes jégpályán legyen mentéshez szükséges létra, kötél, palló.** Viszont a jég hátán is megélsz, ha az egyes gyakorlatokat még akkor is többször megismétled, ha azt már könnyen végre tudod hajtani.

Semmiképpen ne kedvetlenedj el, ha egyik-másik gyakorlat nem sikerül azonnal. És legfőképpen: ne félj a jégtől! Sokszor el fogsz esni, de mint látni fogod, annak is megvan a fájdalommentes módja.

*

A korcsolyázáshoz erős lábra van szükség. De sebaj, az ilyesmi „beszerezhető". Vegyél fel támadó állást. A hátul levő láb legyen nyújtva, a törzsedet tartsd egyenesen. Ugrással lábcsere. Segédeszközül először használj széket. Próbáld ki, hány ugrást tudsz pihenő nélkül megcsinálni. Mindennap gyakorolj, és eggyel emeld az ugrások számát!

Kis ugrással utánozd a korcsolyázás mozdulatát. Széles terpeszben a bal lábról átugrasz a jobb lábra, majd vissza. Először 10-12-szer hajtsd végre a gyakorlatot, majd növeld felkészültséged szerint ezt a számot.

A bokák szerepe különösen fontos! Mezítláb állj a szőnyegre, a lábfejek egymástól 8-10 cm-re legyenek. Forgasd a bokákat egy irányba egyszerre, majd ellenkező irányba is.

Állj lábujjhegyre, úgy, hogy a lábfejek egymástól 8-10 cm-re legyenek! Talpad alá tégy egy deszkát. Emeld fel sarkaidat mindaddig, amíg lábujjhegyen nem állsz, majd ereszkedj vissza alapállásba. Ha többször végrehajtottad a a gyakorlatokat, és megerősödött a bokaízületed, kézisúlyzókkal nehezítsd a gyakorlást.

Szükség van a váll, a has és a hátizmok megerősítésére is. Ez fogja biztosítani a csípő lazaságát, ami a korcsolyázásnál igen fontos az irányváltoztatás szempontjából. Állj terpeszállásba, kezedet tedd csípőre, hajts végre törzsforgatást, majd fokozatosan nehezítsd a gyakorlatokat súlyzó (1-2 kg) használatával.

Korcsolyázás előtt mindig melegíts be, körülbelül 8-10 perces gimnasztikával. Ezzel meg tudod előzni a sérüléseket! Alapos bemelegítés után kezd meg a gyakorlást. Először a melegedőben, a pálya szélén levő deszkákon lépegess. A lábad egyenes marad, a testsúlyod a lábak fölött legyen. A terpeszállás szélessége a vállak szélességével legyen egyenlő. Téves az a nézet, hogy a korcsolyázó annál jobban áll a jégen, minél nagyobb a terpeszállás. Széles terpeszből a kanyarodás és a fékezés is nehezebben hajtható végre.

A JÉG HÁTÁN IS...

„És legfőképpen: ne félj a jégtől!"

„Az első percek nem könnyűek"

„Sokszor el fogsz esni, de annak is megvan a fájdalommentes módja."

Ezek után lépj rá a jégre! Lábaid egymástól körülbelül 30 cm-re legyenek. Bokáid egyenesen álljanak, lábaid térdben enyhén hajlítottak, a törzs egyenes. Ne billentsd lábaidat se befelé, se kifelé.

Az első percek nem könnyűek. Ezért ha nagyon bizonytalannak érzed magad, használj segédeszközt. Egy szék nagy segítséget jelent. Told magad előtt a jégen, és lépkedj kicsiket.

Állj a jégpálya szélén a palánkhoz, illetve korlátnak. Fogd meg, és lépkedj! Kezded megszokni a lábad alatt a jeget...

De ez már a következő „óra" anyaga.

(Folytatjuk)

IRAM-JÁTÉK

A rádióban elhangzó Kenguru adásokban szinte minden alkalommal szó esik a futásról. Többször adtunk már tanácsot ahhoz, hogy hogyan kezdjétek el a rendszeres futást, mi szerint változtassátok az edzésadagot. Az az igazság, hogy erre nem lehet általános érvényű sémát adni. Kinek-kinek az erőállapota, állóképessége, edzéseinek gyakorisága, a futás terepének sajátosságai, pillanatnyi hangulata stb. szerint kell megválasztania az edzés módját, a terhelés mennyiségét. Ezért nem mondunk nektek távolságokat, időarányokat. Ehelyett tanácsoljuk, hogy folyamatosan addig fussatok, amíg nem válik kapkodóvá a légzésetek. Utána sétáljatok a légzés megnyugvásáig, majd kezdjétek újra a futást.

Az itt ajánlott módszer, az **„iram-játék"** is ilyen. Lényege, hogy a futás iramának célszerű változtatásával szabályozzátok a terhelést. Amikor úgy érzitek, hogy nagyon lassan „kocogtok", akkor egy kicsit fokozzátok a futás iramát! Amikor a légzésetek, a lábizmaitok fáradtságról árulkodik, „kapcsoljatok vissza".

Az „iram-játék" arra tanítja meg a szervezetet, hogy alacsonyabb működési szint mellett legyen képes kipihenni magát. Ám felhívjuk a figyelmeteket arra, hogy ezzel a módszerrel csak akkor kísérletezzetek, ha a folyamatos futás már nem okoz gondot, ha 10-12 percig képesek vagytok különösebb elfáradás nélkül futni.

A november 1-ji rádióadásban elhangzott kérdések a következők voltak:

1. Mi volt a magyar tájfutósport eddigi legjobb eredménye?

2. Mi a jelzőbója, és mire szolgál a versenyeken?

3. Rendeztek-e már hazánkban tájfutó-világbajnokságot? Ha igen, hol és mikor?

SÉRÜLTEN A CSAPATÉRT

A sportszerűség szép példájával találkozhattunk a közelmúltban megrendezett kecskeméti lövészversenyen. Az MHSZ Bács-Kiskun megyei vezetősége tartotta itt a Honvédelmi Kupa lövészverseny megyei döntőjét, az előzőleg városi bajnokságot nyert csapatok részére. Valamennyi város csapatában egy-egy úttörő fiú, illetve lány is szerepelt, velük volt teljes a csapat. A lányok versenyében a bajai csapat egyik tagja, Szedő Barbara bal kezén nagy kötéssel versenyzett, és még így sérülten is ezüstérmet szerzett. Barbara a csapat érdekében vállalta a versenyt, hiszen nem tudott volna hozzá hasonló jó lövőt kiállítani a bajai csapat.

Viselkedése mindenki számára példa lehet!

Mező István alezredes,
megyei MHSZ-titkárhelyettes,
Kecskemét

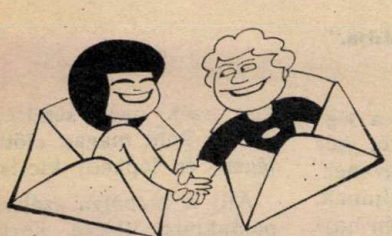

LEVÉLBARÁTSÁG

HATODIKOSOKKAL LEVELEZNÉNEK: FODOR MARIANN, Nagyatád, Petőfi S. u. 56. — 7500 (matricát képeslapot gyűjt); SOMOGYI CSILLA, Szeged-Szőreg, Újvilág u. 37. — 6771; KECSKEMÉTI EDIT, Almásneszmély, Dunasor u. 6. — 2545; Zalaegerszeg, Hegyalja u. 7/a. — 8900; CSEH ILDIKÓ, Rakamaz, Dózsa Gy. u. 144. — 4465 (képeslapot és matricát gyűjt; PUSKER HAJNALKA, Lövő, Fő u. 63. — 9461; CZELLÁR ANIKÓ, Nagyhegyes, József A. u. 35. — 4064 (matricát gyűjt); GARAJSZKI ÁKOS ORBÁN, Dabas, I. ker. Rákóczi u. 117. — 2371; SZALAI MÓNIKA, Dévaványa, Sarló u. 14. — 5510 (szalvétát, matricát gyűjt); LAURINYECZ ÉVA, Kétsoprony, T: 175. — 5674 (kártyanaptárt, matricát gyűjt); LEDNYICZKY ANIKÓ, Nagyatád, Gyár u. 44. — 7500 (matricát, kártyanaptárt gyűjt); SKOBRÁK TÜNDE, Mór Dósza Gy. u. 39/a. — 8060 (állatbarát); SZABÓ BEATRIX, Diósjenő, Vörösmarty u. 52. — 2643 (szalvétát, matricát és képeslapot gyűjt); MARSAI ERZSÉBET, Tevel, Petőfi S. u. 117. — 7181 (képeslapot gyűjt); HÓDI TÍMEA, Nagyszénás, Táncsics M. u. 11. — 5931 (bélyeget,

levélbontó

VÁROSOM, SZERENCS

Az őszi kirándulások idején Szerencsre is sokfelől érkeznek iskolások. A város az Alföld és a Zemplén-hegység találkozásánál fekszik, ezért a Hegyalja kapuja néven is emlegetik. A hagyomány szerint az Árpád vezetésével érkező magyar törzsek itt tartották második pihenőjüket 896-ban. Az idelátogató iskolásoknak először megmutatnám a Rákóczi várkastélyt, amely egy középkori bencés kolostor helyén épült a XVI—XVII. században. A vár egy részét helyreállították, ebben található a Huszárvár Hotel és egy új kultúrterem. Feltétlenül érdemes meglátogatni a Zempléni Múzeumot is, amelynek legfőbb érdekessége a képes levelezőlap gyűjteménye. Dr. Petrikovics László ajándékozta a múzeumnak. Egészen különleges képeslapokat láthatunk itt: van japán selyemből, rénszarvasbőrből, fakéregből, gobelinből készült lap, érdekesek az összerakható levelezőlapsorozatok és az átvilágítható lapok. A gyűjtemény körülbelül 750 ezer darabból áll, és ezzel a világon a harmadik legnagyobb. A Napóleon-sorozat érdekessége, hogy tíz különböző országból sikerült összegyűjteni.

Szerencsen 1605. április 20-án országgyűlés volt a református templomban, Bocskai Istvánt itt választották meg Magyarország és Erdély fejedelmévé. A templom hajójában láthatjuk Rákóczi Zsigmond vörös márvány szarkofágját. A Szerencsi Csokoládégyárat is megmutatnám, termékei nemcsak itthon kedveltek, az ország határain túlra is eljutnak. Városunk cukorgyáráról is ismert. A történelmi nevezetességeken kívül szép, korszerű épületeink is vannak, mint például a Bocskai Gimnázium. Szívesen megmutatnám iskolánkat is.

Érdemes eljönni hozzánk!

Rozsos Róbert, Hunyadi János Általános Iskola, 7. o.

HOGYAN TUDTOK OROSZUL?

Már közhellyé kopott a megállapítás: évekig tanultam egy idegen nyelvet, a tudásom ennek ellenére mindössze húsz-harminc használható mondat!

Az orosz nyelvet kedvelők számára most nagyszerű vetélkedőt kínál Bács-Kiskun megyében a Puskin nevét viselő Orosz Nyelvi Intézet budapesti kihelyezett tagozata és a Bács-Kiskun megyei napilap, a Petőfi Népe szerkesztősége. Október 30-tól folyamatosan, minden kedden közzéteszik a lapban a fejtörőket, természetesen orosz nyelven. Az általános, illetve középiskolások számára készített fejtörők a legkülönbözőbb feladatokat tartalmazzák. Folytatni kell egy történetet, vagy frappáns választ várnak a szövegben levő kérdésre, és lesz olyan feladat is, amikor terjedelmi megkötés nélkül, orosz nyelvű fogalmazást kérnek megfejtésként.

A vetélkedő egyik érdekessége, hogy az értékelést a Puskin Intézet munkatársai végzik el, nem csupán nyelvhelyességi szempontokat véve figyelembe, hanem azt a „többletet" is, amit az egyéni pályázók saját személyiségükből hozzátesznek. Figyelembe veszik, ha valaki egy-egy megfejtést alaposan kidolgoz, és értékelik, ha „otthon van" a témakörben.

Az első forduló után örvendetesen sok fiatal címezte a borítékot a Semmelweis utca 1—3-ba (A Szovjet Kultúra és Tudomány Házának budapesti címére).

A versenyzők értékes díjak várományosai: szovjetunióbeli utazásokra indulnak azok, akik első helyezést érnek el. Számos tárgyjutalom is gazdára vár. A Puskin Intézet munkatársai pedig minden résztvevőt, pályázót emléklappal jutalmaznak.

Őszintén hisszük azonban azt, hogy minden résztvevő nyertes lesz: többet tud majd Tolsztoj, Puskin és Csehov nyelvén.

Selmeci Katalin, Petőfi Népe

KEMENCÉBŐL LÁNGOST

A jászjákóhalmi országos hírű honismereti szakkör immár 23. éve működik. A 46 tag közül tízen vagyunk általános iskolások. Gyakran megyünk kirándulni, ismerkedünk az ország néprajzi tájegységeivel. Nemrég például az egész szakkört megmozgatta egy nagy esemény: eredeti módon, kemencében sütöttünk kenyeret és tejfölös lángost. Ilyet még sosem ettünk. Októberben a múzeumi hónap alkalmából több érdekes előadást hallottunk, télre pedig tervezünk egy hagyományos disznóölést. Természetesen az esti disznótoros lakomán is ott leszünk!

Szabó Zoltán

szalvétát és matricát gyűjt); CSONTOS ÁGNES, Kiskunmajsa, Radnóti u. 13. — 6120 (hobbija a kötés); VASS GABRIELLA, Székesfehérvár, Köfém ltp. 20. — 8000 (csoki-, cukor- és rágógumipapírokat gyűjt); VISKOVICS SZILVIA, Gyomaendrőd, Könyves K. u. 9. — 5502; MAJOROSI ERZSÉBET, Nagyszénás, Kininzsi u. 22/1. — 5931 (gyűjt matricát, képeslapot, rágógumipapírt), FODOR MÁRIA, Barabás, Bem u. 25. — 4937 (képeslapot, matricát, szalvétát, naptárt, bélyeget és csoki-, cukorpapírt gyűjt); RÁDÓCZI OTILIA, Kiskunmajsa, Zrínyi M. u. 28. — 6120; PUSKER HAJNALKA, Lövő, Fő u. 63. — 9461; EREMIÁS ZSUZSA, Mór, Münnich F. u. 71. — 8060; KISS GABRIELLA, Ajak, Ady E. u. 62. — 4524; JANKOVICS KRISZTINA, Dunaszentbenedek, Kossuth L. u. 22. — 6333 (matricát, tengeri csigát, kagylót gyűjt); KOVÁCS ANDREA, Leninváros, Malinovszkij u. 14. — 3580 (hobbija a képeslap-, naptár-, rágópapír- és bélyeggyűjtés).

HETEDIKESEK VÁLASZÁT VÁRJÁK: BÁRSONY ILDIKÓ, Rum, Fürst. S. u. 48. — 9766 (gyűjt: képeslapot, kártyanaptárt és matricát); GÁL ILONA, Poroszló, Rákóczi u. 24. — 3388 (képeslapot és bélyeget gyűjt); KÓRÉ ANITA, Pécs-Vasas, Parcsin u. 10. — 7691 (szalvétát gyűjt); SZÉP GABRIELLA, Kiskőre, Május 1. u. 1. — 3384; BENKE BERNADETT, Makó, Kálvin u. 8—12/A. — 6900 (képeslapot és naptárt gyűjt); VINCZE ÁGNES, Kiskőre, József A. u. 10. — 3384; KOVÁCS ORSOLYA, Zákány, Május 1. u. 75. — 8852; VARGA MÁRIA, Zalalövő, József A. u. 36. — 8999 (képeslapot gyűjt).

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat meghirdeti továbbtanulási lehetőségeit.
A továbbtanulni vágyó fiatal vállalatunknál az alábbi húsz szakmából választhatja ki a neki kedvező iskolai formát:

— esztergályos, géplakatos, erősáramú berendezésszerelő, elektroműszerész, mechanikai műszerész, központifűtés-szerelő, vízvezeték- és -készülékszerelő, hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgépszerelő, felvonószerelő, dízelmozdony-szerelő, bútorasztalos, épületasztalos, kőműves, szobafestő-mázoló, ács-állványozó, hidegburkoló, bádogos.

A képzési idő a szakmunkásképző iskolában 3 év, a szakközépiskolában 4 év.

Juttatások:
— a tanulók tanulmányi ösztöndíjat, társadalmi ösztöndíjat és tanulmányi pótlékot kapnak;
— tanulmányi ösztöndíj: 160—650 Ft/hó;
— társadalmi ösztöndíj: 300—1000 Ft/hó;
— a tanulmányi pótlék a társadalmi ösztöndíj 10-15 %-áig terjedhet — a tanulmányi előmeneteltől függően.

A végzős szakmunkástanulókat — megfelelő tanulmányi előmenetel esetén — szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

Szociális juttatások:
— napi 4 Ft-ért étkezés;
— ingyen munkaruha, tisztálkodószer;
— korszerű öltöző;

— sport- és kulturális lehetőség.
Igény szerint egyes szakmákban lehetőség van kollégiumi elhelyezésre is.
A szakmunkásvizsga után a vállalat jó kereseti, valamint továbbtanulási lehetőséget biztosít.
A pályakezdő fiatalok 3000—5000 Ft — egyszeri — juttatásban részesülnek.
A vidékiek részére korszerű munkásszálló áll rendelkezésre.

Jelentkezési feltételek:
általános iskolai végzettség, egészségügyi alkalmasság, 14—17 éves kor.

Jelentkezés személyesen vagy levélben.
Levélcím: Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat, oktatási osztály, Budapest, Pf: 99. — 1751.
Telefon: 572-511/32-48-as mellék.

A flotta kedvence

Színes, szinkronizált szovjet ifjúsági film.

A határőr-hajó matrózai a nyílt tengeren egy medvebocsot találnak, akit az előző napi vihar sodort be a partról. A matrózok gondjaikba veszik a kis állatot: fürdetik, felöltöztetik és elnevezik Jegorkának. Az egyetlen probléma, hogy a hajón tilos állatot tartani, és a szigorú fedélzetmester be is tartja a szabályokat. Kiút azonban itt is van . . .

Rendezte: Alekszandr Janovszkij

Bemutató: november 6.

szovjet filmek fesztiválja

MOKÉP

HIRDETÉS